

31/382 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ నెవ్వంబరునెల 17-వ తేది శుక్రవారము } No 143
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ ఆదిత్యనామసంపత్తుర భాద్రపదమాస శుద్ధ దశమి. } సంచిక ౧౪౩

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాకిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టుబోగొట్టును
బొటకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

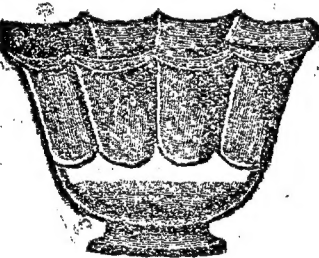

జక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, భోర్లు బొంబాయి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిక్షామణులకు సీనువెండి గారంతి నిచ్చెదము } వ్రతీ గృహమునందును }
అమూల్యమైన తరుణము } ఖరారు ధర } అవశ్యముగా నుండితీరవలెను }

లిలిపోను సం. 2802

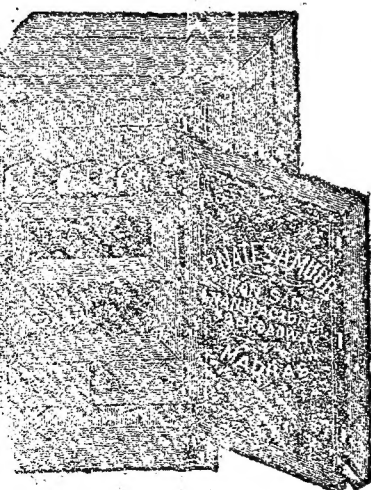
8 నుండి 8 తులముల యెత్తువరకు 8 నైజాలంబు పేలాగిన్నెలు, వట్టెలుచెట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ
దీనుల తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఓకేసారి 1 గ్రోసు అర్హుల యిచ్చిన ఒక
వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, వైస చక్కగా మెరుగువేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు	కు 1 కి ధర రు	1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
8 డబ్బెలు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ

జియూస్ 2 నగలవర్తకులు, 25 చైనాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

సముద్రము ద్వారా మైనది నమ్మకమైనది

ఇప్పటివేల ప్రత్యేకకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప
కెట్టెలు ఈవిధమైన తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
యిస్తున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆఫరేటివ్,
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1428)

పి. న. శే. శ. మొదలియారె,

ఇనుపకెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావైరులు, లిఫ్ట్, ప్రాజెక్ట్, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వద్దకు.

జకన్ అండు బ్రాక్ ఫౌండర్లు

అయిత్ ఎంజినీరులు, మెకానిక్లు, వెజీనుభాగములు, మొదలగు
నవి రిశేరుచేయటయందుసమర్థులగునారు. శ్రీ సుమిల్లవకొవలసి

సోపానముల నట్లును సరసముగా యివ్వబడును. ముఖ్యముగా పిల్లలకి, పెద్దవాడుకవేట ముద్రాగు. మెడి
కల్ అంధుల భాగము లన్నియు అర్థరయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బయలు
ను.

సముద్రము ద్వారా మైనది నమ్మకమైనది

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3103
Apply to:—

Imperial Telegraph College, Delhi

మదనకామేశ్వరశిష్యాము

8857 మేహము, విశ్వాక్ష, రిప్పటైన దుర్బల్యము, ఆరికూ
త్రము మొగివాటిని వారింది బలమును, తిర్యగ్బుధిని, గణించుట
సర్వసాధము. 20 లు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. వి. 0-3-0
కి ౩.౫. అందు కో, ఆనుకున్నదహజు, శిష్యా. (1428)

మహాసూతకాభరణము

శ్రీ మత్స్యాల సంస్థాపకుల తనూత్రేయ. అశీరిపండి,
మొసలి, పులి, మొవలై నవాటి పిత్రములన్నియు చేరవది. బా
లింతలకు పరమావధము. వెల కు 1 కి రు 30/- శిష్యాను ఉచి
తము. వివరములొరకు వ్రాయుదు.

2126 ఆరరసాయనశాల శుక్లాల్లు; కృష్ణా.

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము

ఇది బాల్యకాల్యాణముననున్నది. ముగియి తేలికగా
బడినది. వీక్షోకమున కేవలము తెలుగు భాషలో
గూడ చేర్చబడినది. విశేషము ఆంధ్రభాషలో వీక్షోకము
వ్రాయబడినది. భాగవతముతోగలదు. గొప్ప డివిక గలదు.

మూడు వాల్యములు రు 19

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మండపురాణము

శ్రీఅంధ్రలితో పాశ్వానము

హాలాస్యమూహాత్మ్య వివరము

మధురపుర మూహాత్మ్యము

విచ్చిత్ర పాదుకాపట్టాభిషేక

పాండవాజ్ఞాతపానము

కథ

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

బ్రాడ్ గేజ్ బండ్ల రాకపోకలు

1926-వ సం॥ రమ్మ అక్టోబరు 1-వ తేదినండి ఈ రైల్వేకు సంబంధించిన బ్రాడ్ గేజ్ సెక్స్ నమూనాగా బోవు బండ్ల రాకపోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును, ఈ దినపు తెలుపబడిన మార్పులను ముఖ్యముగా గమనింపవలెను

(ఎ) మదరాసు - జోలార్పేట - బెంగళూరు సర్వీసు

నెం 15 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 6-35 బెంగళూరు చేరుట రాత్రి 7-25	
నెం 28 రు ,, ఎక్స్ ప్రెస్సు ,, ,, పగలు 12-45 ,, ,, 8-20	
నెం 11 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 12-55 జోలార్పేట ,, ,, 8-25	
నెం 2 రు మెట్టుపాళయం మెయిలు ,, ,, రాత్రి 7-40 ,, ,, 12-5	
నెం 18 రు క్రొత్తమంగళూరు ,, ,, ,, 9-30 ,, ,, 2-22	
నెం 7 రు బెంగళూరు ,, ,, ,, 8-40 బెంగళూరు నుండి ఉదయం 6-50	
నెం 19 రు ,, ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 9-40 ,, ,, పగలు 10-25	
నెం 8 రు ,, మెయిలు బెంగళూరు నుండి ,, ,, 8-40 మదరాసు ,, ఉదయం 6-30	
నెం 18 రు ఆర్మీ ము ప్యాసంజరు ఆర్మీ ము నుండి ,, ఉదయం 7-50 ,, ,, 9-45	
నెం 14 రు క్రొత్తమంగళూరు మెయిలు జోలార్పేట నుండి ,, ,, 4-50 ,, ,, 10-10	
నెం 12 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 6-0 ,, ,, పగలు 2-10	
నెం 20 రు బెంగళూరు ,, బెంగళూరు నుండి ,, సాయంత్రము 5-25 ,, ,, ఉదయం 8-30	
నెం 16 రు ,, ,, ,, ఉదయం 8-35 ,, ,, రాత్రి 8-50	
నెం 24 రు బెంగళూరు ఎక్స్ ప్రెస్సు బెంగళూరు నుండి ,, ,, 7-25 ,, ,, పగలు 2-35	
,, ,, ,, కలెక్టర్ మెయిలు నుండి ,, ,, 7-45 ,, ,, 2-35	

నెం 16 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు సెవ్వాపేట రోడ్డు, తిన్ననూరు, అంబత్తూరు, ప్రేమనలవద్ద కూడ ఇకమునుపు ఆగదు.

నెం 100 రు తిరువళ్ళూరు లోకలు తిరువళ్ళూరు నుండి సాయంత్రము 6-45 నిమిషములకు బయలుదేరి మదరాసు నెం 100 రు ప్రేమను రాత్రి 8-20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 129 రు ఒక క్రొత్త లోకలు బండి మదరాసు నెంట్లబ్రేమను నుండి రాత్రి 8-20 ని॥ బయలుదేరి రాయ పురము పోవును.

(బి) మదరాసు - రైచూరు సర్వీసు

నెం 91 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7-5 ని॥ రైచూరు చేరుట రాత్రి 12-40 ని॥	
నెం 25 రు రైచూరు ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 8-40 ,, ఉదయం 9-0	
నెం 5 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, రాత్రి 9-5 ,, పగలు 10-50	
నెం 87 రు రేణిగుంట ప్యాసంజరు ,, ,, సాయం 6-20 రేణిగుంట చేరుట రాత్రి 11-20	

నెం 37 రు ప్యాసంజరు కొరటూరు, పట్టాభిరామ్, సెవ్వాపేట ప్రేమనలవద్ద ఆగదు.

నెం 22 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు రైచూరునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 4-25 ని॥ మదరాసు చేరుట రాత్రి 9-30 ని॥

నెం 6 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, సాయం 4-55 ,, ,, ఉదయం 7-35

(సి) మదరాసు - వాల్తేరు సర్వీసు

నెం 27 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు గూడూరునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 6-50 ని॥ రాజమండ్రి చేరుట రాత్రి 11-10 ని॥	
నెం 81 రు వాల్తేరు ,, మదరాసునుండి ,, ,, 8-30 వాల్తేరు ,, పగలు 11-30	

నెం 31 రు ప్యాసంజరు అనుపంబట్టు, కవరపేట, ఎలావూరు ప్రేమనలవద్ద ఆగదు.

నెం 9 రు కాకినాడ ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8-50 ని॥ కాకినాడ చేరుట రాత్రి 7-30 ని॥

నెం 30 రు కావలి ప్యాసంజరు కావలినుండి ,, ఉదయం 7-10 గూడూరు ,, పగలు 10-35

నెం 28 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు రాజమండ్రి నుండి ,, ,, 5-40 ,, ,, రాత్రి 8-25

నెం 84 రు కాకినాడ ,, కాకినాడునుండి ,, ,, 5-15 రాజమండ్రి ,, ఉదయం 8-0

రాజమండ్రినుండి ,, ,, 8-10 బెజవాడ ,, పగలు 1-50

ప్రస్తుతము రాజమండ్రినుండి పగలు 8 గం॥ 40 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడకు పోవుమున నెం 40 రు ప్యా సంజరు రద్దు చేయబడును.

నెం 1, 2 రుల మెయిలు, నెం 32 అందు 10 రుల ప్యాసంజరుల కాలవరిమితి మార్పుబడినది.

(డి) లోకలు అందు బ్రాంచి లైను సర్వీసు

పప్పు, కాకినాడ ప్రేమనలవద్దను, గుంటూరు, కేవలై, బ్రాంచి లైనులవద్దను, మదరాసుకు చుట్టుప్రక్కల పోవుమున్న బండ్ల కాలవరిమితి ముఖ్యమైనవిగా బోవు బండ్ల కాలవరిమితికి అనుకూలముగా నుండునట్లు గుర్తించబడినది. త్వరలోనే ప్రతిప్రేమననుండు అత్యుత్తమునకు దొరకు గట్టి కాలవరిమితి పట్టికయందు చూచుకొనవచ్చును.

హెచ్. డి. సిక్స్ కేర్,

ఫీల్డ్ మేనేజరు.

ఫోర్టు సెంటుజార్డి గజెటు

(14 సెప్టెంబరు 1926)

పబ్లికేషన్ మెంటు

కడపజిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరు రావుసాహెబు టి. వి. గోపాలరావునాయుడుగారు అభివృద్ధికాని ప్రభుత్వపు అండరు సెక్రెటరీగ నియమింపబడిరి.

హైకోర్టు డివిజనులైన ఆర్టింగు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు మీరు అమిరద్దీను సాహెబు బహదరుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లా సెషన్సుజడ్జిగ నియమింపబడిరి.

సబ్ కలెక్టరు ఇ. ఇ. కోబాల్డూగారు ఒంగోలు డివిజనుకు మార్పుబడిరి.

యస్. ఎ. వెంకటరామయ్యగారు నంద్యాల సబ్ డివిజను సబ్ కలెక్టరుగ మార్పుబడిరి.

సబ్ కలెక్టరు వి. యస్. కుప్పగారు పార్వతీపురము డివిజనుకు మార్పుబడిరి.

పోలీసుకాని

పోలీసు అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు హెచ్. కేసు గారు ఏలూరు సబ్ డివిజనుకు మార్పుబడిరి.

పోలీసు అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు ఎ. జె. కింగు గారు కోరాపేట్ సబ్ డివిజనుకు మార్పుబడిరి.

ఆర్థికకాని

ఆర్థికకాని సూపరింటెండెంటు టి. ఎ. శ్రీనివాస రావువయ్యగారు ఆర్థికకానియందు ప్రభుత్వసహాయ కార్యద ర్శిగ నియమింపబడిరి.

లా డిపార్టుమెంటు

బల్లారిజిల్లా కోర్టు సరిహద్దులలో 1926 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 15 వ తేది మొదలు మూడుసంవత్సరముల కాలము అభిషేకము రిసీవరుగ పనిచేయుటకు బల్లారియందలి ఫస్టు గేడు ప్లీడరు సాంతురు నరసింహులుగారు నియమింపబడిరి.

ఏలూరు సబ్ కోర్టు సహార్షి నేటు జడ్జి సి. ఆర్. వెంక టేశ్వరయ్యగారు ఏలూరు ప్రెసిస్టుల సహార్షి నేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

టి. యస్. లక్ష్మణరావుగారు ఏలూరు సబ్ కోర్టు సహ ర్షి నేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

గుంటూరు సబ్ కోర్టు సహార్షి నేటు జడ్జి యక. రామ స్వామిగారు ప్రెసిస్టుల సహార్షి నేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

డిప్యూటీ మునిసిపు కె. కళ్యాణస్వామిగారు గుంటూరు సబ్ కోర్టు సహార్షి నేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

బెజవాడ వాస్తవ్యులకు హేమాద్రి వెంకటప్పయ్యగారు బెజవాడ బెంచమాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు

డిప్యూటీ కలెక్టరుల మార్పులు

సి. తిరువేంగడయ్యగారు బల్లారికి, పానగంటి అప్పా రావు పంతులుగారు బల్లారి (ట్రెజరీకి, యస్. వెంకట రామ య్యగారు విశాఖపట్నం (ట్రెజరీకి, యస్. డి. నాడరుగారు నెల్లూరుకు, మహమ్మదు అజితుల్లాఖాన్ గారు పశ్చిమగోదా వరికి, కోరంకి కుప్పస్వామిఅయ్యగారు కడప (ట్రెజరీకి మార్పుబడిరి. కె. కుబ్రుస్వామయ్యగారు తూర్పుగోదావరికి మార్పుబడిరి.

సానికన్వెడరీపాలనాశాఖ

జిల్లాకోర్టు

పర్వేష్ కలెక్టరు నరసింహర బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

తాలూకాబోర్డులు

యం. రుద్రప్పగారు బల్లారిజిల్లాయంద? తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి మునిసిపాలిటీలు

రావుసాహెబు బడేటి వెంకట్రామయ్యనా గారు ఏలూరు మునిసిపలు కౌన్సిలుసభ్యులుగ నియమిం కె. కుప్పస్వామి కెట్టిగారు చిత్తూరు మునిసిపల సభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

జనాభాసయ్యదు అహమదు సాహెబు బహద టు బడేఖాను మహమూంజిసాహెబు బహదరుగారు సిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

వి. వెంకటేశయ్య, వి. యస్. పెద్దతిమ్మ, అబ్దుల్ సాహెబు బహదరుగారు హిందువుల వ ఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు నెల్లూరు ము లు ఛేర్మనుగ ఎన్నుకోబడిరి.

దేవతి కోడండరామయ్య కెట్టిగారు ఒ పలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

సంకు సోమన్న నాయుడు, దామోదర రావుసాహెబు పయ్యింపుంబం సీతారావ గార్లు పల్నాటి మునిసిపలు సంఘసభ్యులు

కర్తా అవ్యయ్య, కాపు సన్యాసిగారు రాజకుమార్తె వరము మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
కె. యస్. కొట్నెమగారు 'పైదాపేట' మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
గుగ్గిలం బిబ్బరావు, ధారా చిన్నరాజుగంగారావు విజయనగరం మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
బషీరులహమ్మదు సయ్యదుసాహెబు, ఎ. సి. అశీర్వాద నాడరు, యస్. సత్యనూర్తి, యస్. జి. రంగరామానుజం చుట్ట ముదాసు కార్వరేపను సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

జిల్లా మెడికల్ అఫీసరులు
రావుసాహెబు యం. శేషాద్రిశెట్టిగారు గుంటూరు జిల్లా మెడికల్ అఫీసరు పదవి నుండి తరలివెళ్లారు.
కామ్రూ టి. శంకరాశ్రమిగారు పల్నాడు జిల్లా మెడికల్ అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.
వి. చింతిని మీనమగారు ఆనం ప్రభుత్వ జిల్లా మెడికల్ అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.
విద్యాశాఖ
రావుబహదరు బి. మనుస్వామినాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లా మెడికల్ అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

జిల్లా సెక్రటరీ ఎడ్యుకేషను బోర్డు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.
ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజుగారు చిత్తూరు జిల్లా విద్యా సంఘపు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
న్యాయశాఖ
పీబురురాజు ఈశ్వరయ్యగారు చోడవరం డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.
ఎలమర్తి సుబ్బారావుగారు శేవెట్ల డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

బ్రాస్సో

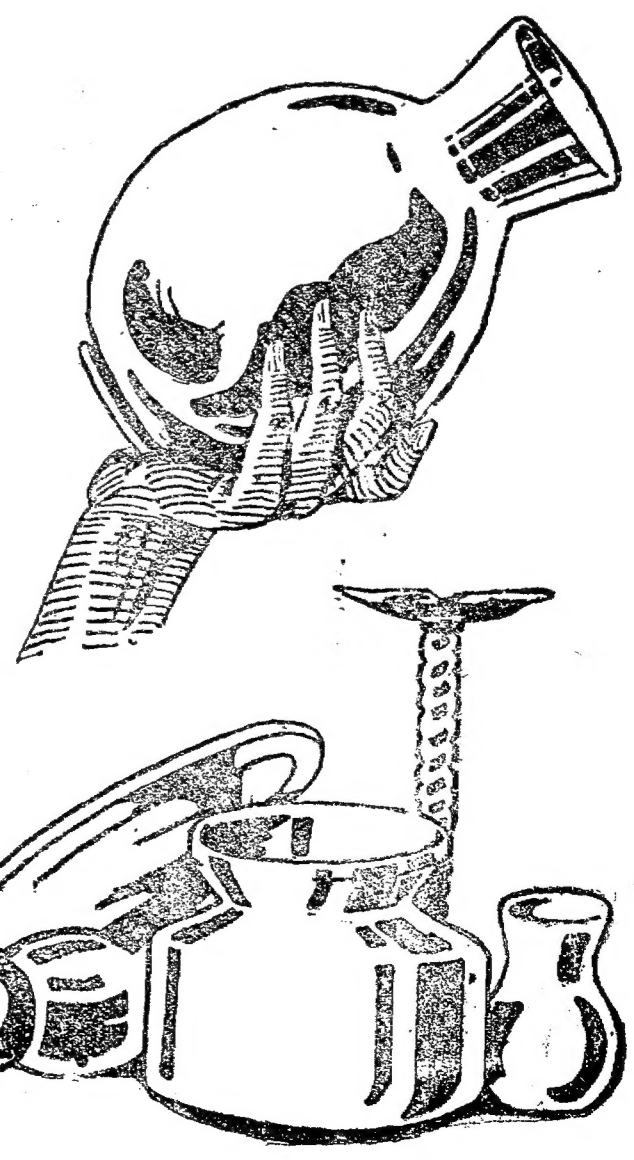
ఇత్తడి, రాగి మొదలైన లోహములను శుభ్రము చేయు
లోహపు మెరుగు
'బ్రాస్సో' మెరుగువలన మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు
అన్ని పాత్రలను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

'బ్రాస్సో' మెరుగు శుభ్రము చేయు
మిక్కిలు నొక సుదృఢపరిమిత చల్లి,
ఇత్తడి, రాగి మొదలైన పాత్రలను తోమిన
యెడల వెంటనే యా పాత్రల మౌలికము
పోయి చరిత్రమైన కాంతి, మెరుగు
వచ్చును.

మీ ఇత్తడి రాగి పాత్రలను, చట్లను
మన్నుతోను బూడిదతోను ఇంక
నేల శుభ్రపరచెదరు?

'బ్రాస్సో' మెరుగు వాడినయెడల
స్వల్ప వెలకే పాత్రలకు మెరుగు
బాగా పెట్టవచ్చును.

'బ్రాస్సో' మెరుగుచేయు కొత్త
మొదలైన పదార్థము లేనియంతే, చేతితో
తొలగించుటే సులభము.

మొదటి భాగము

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

జులై 17-23

భారతదేశ వ్యవసాయ, వృద్ధి పరిస్థితులు

భారత ప్రభుత్వ నివేదికము

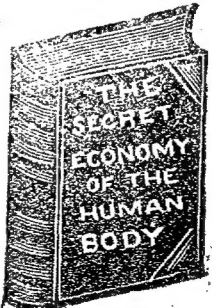
సిన్నా, సెప్టెంబరు 16:—ఆగస్టు-చివరవరకు భారతదేశమున వర్షాగమమును వ్యవసాయమున ఎటులనున్నదియు భారతప్రభుత్వము భారతమునికి వివరించుచు వర్షము వరకు దేశములగు బహుశాపరిభాగము, క్రిందివిధములగా చెబుచున్నది:—

కోభాగము

రంగూను, సెప్టెంబరు 16:—ఉదయము 6 గంటలకు కోభాగమును మంకి పాయంటుకు వెళ్లిగాని రుపాను ఏడు టచే తిరిగివచ్చిరి. త్వరలో బయలుదేరి అక్కలుచేరుటకు ఆకుర పడుచున్నారు. కాని పరిస్థితులబట్టి నేడు బయలుదేరుటకు పలు పడనట్లు తోచుచున్నది.

శరీర మర్మ శాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించుచు! నీవు కావలసినదియు! నీవు మాడవలసినదియు చాలాకొద్దిగా చెప్పిన వాస్తవము! ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పుస్తకములు చాలామందికి తెలియదు. కావున ఇదివరకు యెవరియెవరు పాఠశాల గా ప్రవరింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పుస్తకము లక్షణములును వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆడ అను శివు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము వాహులులును మర్మముగా వ్రాసి పెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రములతో ముద్రించి యున్నాము.

రూ 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. నరసయ్య అందు కంపెనీ, నెం. 11, ఆరుముగండ్లి, మదరాసు.

భారతీయ వైద్యమండలి ప్రారంభోత్సవము

గౌ. రాయరాజేశ్వరి బలిగారు నిర్వహించిరి

లక్నో, సెప్టెంబరు 16:—భారతీయ వైద్యమండలి ప్రారంభోత్సవము శ్రీయుత గౌ. విద్యామంత్రి రాయరాజేశ్వరి బలిగారు నిన్న గంగా ప్రసాద స్మారక భవనమును జరిపిరి. గౌ. వ్యాసముని గోకర్ణాగమిత్రాగారు ప్రభుత్వమును ఇట్టి మండలిని స్థాపించినందులకు అభినందించుచు నొక స్వాగత ప్రత్యేకమును జరిపిరి. గౌ. మంత్రిగారు దీర్ఘపద్యమును వైద్యవృత్తి కట్టుబాట్లలో సంచుటగూర్చి మాటాడిరి. బాధ్యత వహించుట చాల కష్టమునని. బోధనానికి సలహా నిచ్చుచు ప్రస్తుత పరిశోధనాపద్ధతుల ననుసరింపబలసిన చని కోరిరి. అట్టి పద్ధతులలో చాల మందిని గ్రహింపవలెను. లక్నో విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు మంత్రిగారికి సభ వారి తలపుర కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కారముల నందించిరి. (అ. ప్రె.)

సాంఘిక వైషమ్యసమస్యలు

కాంగ్రెసు వైఖరి

లాహోరు, సెప్టెంబరు 16:—కాసనసభల యెదుటనున్న సాంఘిక వైషమ్యముల పట్ల కాంగ్రెసుపార్టీకిగల వైఖరినిగూర్చి సెప్టెంబరు 12 తేదీ కౌన్సిల్ ముఖ్య కమిటీ సమావేశమున మరణిప్రాములు ప్రబలియుండుటచే వానిని తొలగించుటకు గాను ఆర్.ఇండియా కాంగ్రెసు జనరలు సెక్రటరీయగు పండిత సంతానంగారు ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ వారా మోదించిన తీరున సరియైన తీర్మానము నీక్రిందివిధముగ బంపుచున్నారు:— జూలై 4,5,6,7 తేదీలలో కలకత్తాలో గావించబడిన సెంటి తీర్మానమును వివరించుచు, అతీర్మానములో చెప్పబడిన ప్రకారము తమప్రయత్నములు విఫలమయ్యెనేని కాంగ్రెసుపార్టీలో ఏసంఘమువారిలో గాని ఒకసాంఘికసమస్య తమకు సంబంధించినదిగా తలంచి దానిని పార్టీప్రశ్నగా చేయరాదని తలంచితేనే అప్పుడు కాసనసభలో నున్న కాంగ్రెసు పార్టీవారు దానినిపార్టీప్రశ్నగా చేయరాదని వర్కింగుకమిటీవారు తీర్మానించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డర్ పూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే, కంట్రిలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారు ఖరీదార్ల వర్కు మాపులో నున్న సుమారు 700 టన్నులలో మూర్ ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గొలుసులు, కొక్కులు మొదలగువాటికి బెండరులను అంగీకరింతురు.

బెండరును కవరులో నుంచి శీలుచేసి కవరుపైన "లోమూర్ ఇనుముకు బెండరు" అని వ్రాసి, నదరు బెండరులు 22-9-1926 తేది బుధవారమునాడు వగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డర్ పూరు నందున్న వి. ఎస్. రైల్వే కన్ట్రోలరుగారి కార్యాలయము చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

అమ్మకము పరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖరీదార్లలో నున్న వి. ఎస్. రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సువారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎన్. లూకిన్, కన్ట్రోలర్ ఆఫ్ స్టోర్స్

10-8-1926

మదరాసు శాసనసభ

హిందూదేవాదాయబిల్లు

(నిన్నటితరవాం)

సనాతన సాంప్రదాయాచారములనంగీకరించుట

ఈ చట్టము క్రింద స్పష్టముగ వేరొకటో ఆన్యథా ప్రకటింపబడినదే తప్ప ఈ చట్టమువలన ఏమతము లేక దేవాలయము యొక్కగాని ఆనాదిమందిరము వచ్చుచుండిన ఆచారము మామూలు) నకు భిన్నముగ నుండదు. మరియు అట్టి దేవాలయము లేక మతముందు ఆచారమువలనగాని ఇతరత్రాగాని హక్కుగలిగియున్న ఎవని హక్కులకు, మర్యాదలకు, కేసములకు, గూడ భిన్నముగ నుండదు" అను 79 వ క్లాజులో "దేవాలయమందు ప్రవేశించి పూజ గావించుకొనునట్టి మామూలు తప్ప ఇతర పదార్థము ఈ బిల్లువలన మార్పు జేందవు" అను విధమున సవరింపబడినదిగ వీ. చిదంబరనాథాచార్యగారు ఉపపాదన గావించుచు నాదారసంఘము అనేక దేవాలయములకు ధనమొసంగి దేవాదాయములను పుష్టి జేసియున్నను ఆసంఘమును దక్షిణ దేశమందు పలుతావుల దేవాలయమునకు బోసిన అడ్డుపెట్టుచున్నారనియు, మంత్రిగారు ఈసవరణ సంగీకరించి తమ హక్కులను గాపాడవలెనని గోరిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణయొక్క ఉద్దేశములకు తమ సంప్రదానానుభూతి గలదనియు కాని ప్రస్తుత మీ సవరణ సంగీకరించుట కనేక బిల్లులు గలవనియు బోగిరి.

యల్. కె. తులసిరామగారు చిదంబర నాథాచార్య సవరణను బలపరచుచు మధుర, రామనాథు, తిరునల్వేలి జిల్లాలలో నాథారు సంఘము చాల పలుకుబడి గలిగియున్నదనియు, చాలవంద నాథారులు ధనవంతులు, సాంఘికముగ ఉన్న తస్మింతలో నున్నవారు గలదనియు దక్షిణ దేశము లోని నాథారుల జనసంఖ్య 7 లక్షలకు తక్కువగ లేదనియు, అట్టి ప్రాముఖ్యముగ సంఘమును అనేక దేవాలయములందు ప్రవేశింపనీక బహిష్కరించుట న్యాయముగాదనియు, వారిపైన వంత్రివర్గ నానగా ప్రయోగము జేయుచున్న ఆదిద్రావిడుల సమస్య గలదనియు బోగిరి.

వెదపులపై ప్రేమయేనా?

మంత్రిగారిపై ఆధారపడియున్న ఆదిద్రావిడుల అన్యాయమును మంత్రిగారిపై నిర్ణయించుకో సవరణలన తెలియగలదు. నిజముగ ఆదిద్రావిడుల బుద్ధింపవలెననిన, తెదవై ప్రేమమా త్రమే గాక హింసయున్నా గ్గ వారి హక్కుల నొసంగవలయుననిన మంత్రిగారి సవరణ సంగీకరింపవలయును. దేవాదాయముల బిల్లు ముఖ్యముగ కావలసినదే కాని కంటకరహితమై యుండవలెను. గాంధీమహాత్ముడు అస్పృశ్యతానివారణమునకును, మద్యపాననిషేధమునకును అహోరాత్రములు కృషిచేయుచున్నాడు. వైకము మున్నగు స్థలములందు నిమ్మజాతులవారు తమ హక్కులకై వారాడే జయముఁడెరి. కావున ఇది మంచితీరణము. బ్రాహ్మణీకరములైన మున్నుపుడే ఇట్టి సవరణ తీర్మానింపబడినచో నిజముందు ఇట్టి సంస్కరణము జరుగుటకు సాధ్యమగునా? ఈ యుపపాదన సంగీకరింపవలెనచో అపకీర్తికిని, ప్రజల యవిశ్వాసమునకు పాటయ్యెదమని పోగిరి.

తులసిరామగారు రంతట తమపేరనన్న మరియొక సవరణనుగూడ ఉపపాదించిరి.

"సాధారణముగ హిందువులెల్లరకు ఏ దేవాలయమందుగాని భగవదాధారకై దేవాలయమును ప్రవేశించుటకు అనుమతియుండి, అట్టి దేవాలయమునకు సంబంధించిన నియోజకవర్గములో అధికసంఖ్యాకులు హిందూసంఘమునకు జేందిన మరి ఎవరినిగాని దేవాలయము ప్రవేశమునుండి బహిష్కరించెడి యాచారములేక మామూలు అపేతుకమనియు, కను మనస్సాక్షికి విరూధతనియు ప్రకటించిన అట్టి ఆచారము క మామూలు చేలదు; నిర్బంధముగ నుండదు.

తులసిరామగారు మాటాడుచు పై సుదహరించిన తమ సవరణ సహేతుకమైనవనియు, అధికసంఖ్యాకులకు ప్రజల సంగీకరించిన ఆచారమునందు మార్పు గలుగగలవనియు, చిదంబరనాథాచార్య సవరణ సంగీకరింపబడినచో మంత్రిగారు తమ సవరణ సంగీకరింపవచ్చు ననియు బోగిరి.

కె. వీరయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు సంస్కరణమున కిది మంచి ప్రయత్న మునది, ఈ సవరణలన క్రమముగ నిమ్మజాతులకు మంచిలాభము గలుగగలవని బోగిరి.

గౌ. మంత్రిగారి యవకాశమును విదేవాదక శ్రుతియధర్మమును సహించి నిర్బీతియై నిమ్మజాతుల హక్కుల గాపాడవలెనని బోగిరి. ఈ సవరణ సంగీకరించుటవలన తాము ప్రజామోక్షమును గోల్పోయెద నని దలంచినవ వారలుల జంటి ఉరకొనరాదు. (ప్రజామోక్షమును బడయుదురు అని ఒక ఆదిద్రావిడ సభ్యుడు) వీరయ్యగారింకను మాటాడుచు రామనాథాచార్యులు ఆదిగా గల సంస్కరణలపై పానుగల్లు రాజాగారును 20-వ శతాబ్దపు రామనాథాచారిగ తెలియజేయువలెనని గోరిరి.

ప్రభుత్వ ప్రాతికూల్యము

వోటరీలు ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు సవరణపై మాటాడుచు ఈసవరణ సభలోని హిందూ సభ్యులను స్వయముగ నెట్టి యాక్షేపణ యుండవలయు, తాము హిందువు గాకపోయినను ఇట్టి సంస్కరణ సంగీకరించువారిలో తా మొకరనియు (ప్రతికూలపక్షముందు "వినున, వినుద"ను కేళం) కాని (సత్య) దేశమునందలి హిందూ జనబాహుళ్యము ఈ సవరణ సంగీకరింతురని జెప్ప విలు లేదనిరి. హిందూమతాచారము కానింపబడిన విషయముగాదు. అనేకవందల సంవత్సరములనుండి వచ్చుచున్న హిందూ ఆచారములు కాననముగ ఏగ్గడియున్నది. అట్టిచో హిందువులందరియొక్క సమ్మతితో దప్ప ప్రభుత్వమునా రీపద్యకులను మార్చజాలరు. ఆచారముల మార్పు సంస్కరణము ప్రజలలో నుండి జైలుజేరవలయునగాని చట్టము మొదలగువానిచే బాహ్యముగ కొనసాగజాలవు. అనియును గాక ఇతరులు సభయందుపాదించబడిన రెండు సవరణలు మతమునకు మతి హక్కులకు సంబంధించి యున్నవి కావున భారత ప్రభుత్వముయొక్క అనుమతి లేనిదే ఎట్టిపనిని జేయ విలు లేదని బోగిరి.

అంత సభ్యులు ఫలకరములకై లేచిరి.

ఫలాహారాసంతరము సభవారు తిరిగి సమావేశమైన పిదప సభ్యులైగారు సవరణపై మాటాడ వొడంగిరి.

"ప్రభుత్వ కార్యదర్శి హిందూ ఆచారము కానింపబడదనవలయును గావనిరి. అటులేన కుతమునకు ఆచారములకు సంబంధించిన ఈబిల్లు నిజజవాబును. దేవాలయములందలి మతములలోని మామూలు ఆచారముల విషయములో ధనమును నెచ్చించు మామూళ్లలోను సంప్రదించు మార్పులు గావించబడినవి. అట్టితర కార్యదర్శిగారు అట్టి మార్పులకెల్ల మంత్రివర్గముతో బాటు అనుమతముగ వోటుకేయుట అసంగతముగాదా? కార్యదర్శిగారి రెవరవానన ఏమి? సంస్కరణము ప్రజలనుండి జైలుజేరవలయునని తులసిరామగారుపాదించిన సవరణ యందు యెట్టి ప్రతివాదిగారు నెల్లించిన యభిప్రాయమే ఈ సవరణగూడ చెల్లుచున్నది. ప్రజలలో అధికసంఖ్యాకుల సంగీకరించినదే గాని ఇట్టి సంస్కరణము గావించవలయుటకు వీలులేదు. అందుచే ప్రభుత్వమునా రీ సవరణ నెంచుకు అంగీకరింపజాలకో తెలియుటలేదు. ఈసవరణ 79-వ క్లాజును మార్పుల కుద్దేరించుచున్నది. దేవాలయమునందలి కృత్వారాధనలయందు పాల్గొనుటకు ఎవరికిగాని హక్కు గలదా లేనా యను విషయమును నిర్ణయించెడి కోర్టువారి యధికారమునకు ఈ సవరణ సంగీకరించుటవలన ఎట్టి భంగమును గలుగజోదు. హిందూమతాచారములు కొన్నింటిపై కాననములు గావించుటకు సభ వారికి అనుమతి యొసంగి యున్నారు. ఇందులకు మాత్రము అభ్యంతర మేమిగలదు? ఆచారములను కాననముచే సంస్కరించుటకై చలపెట్టినపుడు హిందూమతము తమయొక్క నిజకత్తమును చెలిపెడి సంస్కరణములన్నిటిని అంగీకరించుట యుక్తము. సనాతన హిందూమత మీ విశేషముల నెన్నడు పాటించియుండలేదు. ఈసవరణ సంగీకరించిన ఇతరులు హిందువులు తమ యవస్థముని జాపజోరు.

ప్రభుత్వసభ్యుల ధర్మము

ప్రభుత్వసభ్యులు ఈసవరణ సంగీకరించినచో సవరణ కనుకూలముగ వోటుజేయుట ఉత్తము. లేనిపక్షమున తలపక్షముగ నుండ గోరుచున్నాను. మాంక్షేన ఫలమున్నప్పుడు సంస్కరణములక్రింద ప్రభుత్వమువారు తలపక్షముగ నుండుటకు సౌకర్యమేర్పరచబడి యున్నది. అధికారము యుండెడి పక్షముతో వోటుజేయువలె నను నిర్బంధ మేమియు లేదు. హిందువులుగాని ఇతర మహమ్మదీయు, క్రైస్తవసభ్యులు ధైర్యమును సహించజాలిన సవరణ కనుకూలముగ వోటు జేయును. లేనియెడల హిందువులకే వదలివేయును.

బ్రాహ్మణసంఘమే సంస్కరణకు ముందుకు వచ్చును

బ్రాహ్మణసంఘము నె.తెగ నిందల పాల్గొనెనను నిజముగ నా సంఘమువారే ఎట్టిసంస్కరణమునకై నను ముందడుగుజేయువారని నొక్కిచెప్పగలను. విద్యాధికులును జ్ఞానయతులు నగు బ్రాహ్మణులెల్లరు దీని సంగీకరింతురు. నాపక్షమునను, నాసంఘ పక్షమునను, హిందూసంస్కరణాభిలాషులపక్షమునను ఈ సవరణను బలపరచుచున్నాను" అనిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసశర్మగారు సవరణను బలపరచుచు ఆనాది యందు ఆదిద్రావిడులకు జేందిన దేవాలయములు క్రమముగ హిందూ ఉన్నత కుములవారు సతము గావించుకొని చుండు ఆదిద్రావిడుల దక్షిణ దేశము వేసిరని యు ఈ బిల్లు వలన

ఆదిద్రావిడులకు భగవంతుని నేమిందుటవను, దేవతల పూజార్చనలకు హక్కులు గలుగునని ఆశించియుంటిమనియు తమదేవతలకు తమదేవాలయములు గలవనియుండే బహిష్కరింపబడుచుండినను ఎచ్చటను న్యాయము జనుగలేదు. కావున ఈసవరణ సంగీకరించిన కొంతవఱకు సంస్కరణము బురుగునని బోగిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు మాటాడుచు సవరణ దాదాపు సభ్యులెల్లర సానుభూతిని బడయుచున్నవనిరి. నామట్టుకు నే నీసవరణకు సంప్రదానానుభూతిని గలిగియున్నాను. నిమ్మజాతులు ఆచారములచేరిన, మామూళ్లచేరిన దేవాలయములలోనికి రావలస బహిష్కరింపబడియున్నారు. ఈయూచారములు హేతుబద్ధములైనవి గావు ఈ కర్మభూమిని ఎంత శీఘ్రముగ నీయాచారములు వదలిన దేశమున కంగీకరిం. (వినుడు, వినుద) ప్రతిహలపక్షసభ్యులనుండి అటులైన ను అనేక శతాబ్దమునుండి ఈయూచారములు వచ్చుచున్నవి. ఒక్క కలము పోటుతో వీని నెల్ల తీసివేయగలమా? ప్రజలకు ప్రబోధము గావించి వారికి మనతో జైకి దీనుక రావలెను. ఇదియునుగాక నేనిది వర లో అనేక మా రు లు జెప్పి యుం డి నటుల ఈ బిల్లు 1925 సం లి పు విల్లు తుర్కీర్పించుటకు మాన్డమే ఉద్దేశింపబడినది. అట్లుయొక్క మూలములనులకు భిన్నముగ నెట్టి మార్పుజేసినను ఈబిల్లు తీర్మానింపబడుట కవకాశముండదు. కావున సవరణ సంగీకరింపజాలవలయుట చింతించుచున్నా మని బోగిరి.

రా. బి. యమ్. సి. రాజు (నిమ్మజాతుల ప్రతినిధి) గారు సవరణను బలపరచుచు ఆదిద్రావిడులకు జేరినవలయునని బహిష్కరించు ఆచారము హేతుబద్ధము గావని గౌ. మంత్రి గారి సంగీకరించి యున్నారనియు అందుచే తమమార్గమును చాల ములభముగ జేసిరని బోగిరి. "మాతో సహపం క్తి భోజనములు జేయుమని గాని లేక సంబంధ బాంధవ్యములు జేయుమని గాని గౌ. సభ్యుల నడుగుటలేదు. భగవంతుని దర్శించి ఆరాధించుటకు హక్కుల నొసంగవలయునని మాత్రమే కోరుచున్నాము. ఆచారము లడ్డువచ్చు నెడల అందుకు మేము బాధ్యులమునుమాత్రమజన్మ హక్కులను సర్వహించువులు లాగుకొనిరి. న్యాయ మొనర్చునని మిమ్ములను గోరగ ఆది ప్రవర్తిర్కారు కాననముని బులుల చెప్పట యుక్తమా? ప్రజాప్రతినిధి సంఘమున నీసభ యందు ఓడవరణ ఏకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడినచో భారత ప్రభుత్వమునా రెట్టి యాటంకము నూచింపవలయుదేమో గాక ఇతర రాష్ట్రములందలి కాననసభ్యులను మార్చదగ్గ నుండగలను. ఆచారములు సహేతుకములుగానిచో వానిని మార్పు లుత్సాహపరచుని బోగిరి.

డి. బి. పి. కేశవ పిల్లెగారు సవరణ నామోదించుటకు తమకెట్టి యభ్యంతరము లేదనియు, కాని ఇందులకు భారత ప్రభుత్వమువారి యామోదము కావలయును గావునను ఈకారణముచే బిల్లు తీర్మానింపబడుట కాలవ్యయము జరుగజూడదు గావునను తాము సవరణ సంగీకరింపజాలమనిరి.

అంతట సవరణ రెండును వోటుకుపెట్టుబడి వీగిపోయెను.

చిదంబర నాథాచార్య సవరణపై పోలుగొనగ 15 గరు అనుకు లు 23 ప్రతిపాలుగలవనె సవరణ ఓడిపోయె (ప్రకటించబడెను.

అనుకూలరలో యల్. సి. రాజు, క. దేవేంద్రుడు, యల్. సి. గురుస్వామి నధురై, ఆర్. శ్రీనివాసశర్మ, కె. వీరయ్య, ఏ. చిదంబరనాథాచార్య, జె. ఏ. సల్లానా, మోతే గంగరాజు, యస్. మత్త వ్యసనధర్మయ్య, పి. ఆంజనేయరావు, యస్. సత్యమాన్, తులసిరామ, సి. వెంకటరంగంధాదాయదుగారలు గలరు.

ప్రతికూలరలో మువ్వగు మంత్రి, ప్రభుత్వసభ్యుల కార్యదర్శి, ఆద్యోకేలు జనరలు, పి. వెంకటరచాచార్య ప్రభాకరశంకర, ఏ. రామస్వామిమునియ్యగ, డి. బి. పి. యతిరాజులునాయుడు, గోపాలశర్మ, పి. మార్కండేయశర్మ, సాగరం, పి. కేశవశర్మ, పి. టి. రాజన్, తరభాకర్, సర్వా రాయుడుగారలు గలరు.

సర్ టి. సదాశివయ్యగారు కే బిన్ (యూరోపియన్ సభ్యుడు) ప్రేమయ్య, శివప్రసాద, మార్కండేయరామస్వామిగారలును, సి. వి. వెంకటరచామయ్యగారను తలపక్షముగ నుండిరి.

పిదప తులసిరామగారి సవరణపై పోలుగొనగ 23 అనుకూలరు 29 ప్రతిపాలుగలవనె సవరణ ఓడిపోయె (ప్రకటించబడెను. ఈ సవరణ ముందు సవరణ కనుకూలముగ వోటుజేసినవారు గాక డి. సి. వెంకటరచామయ్యగారను, ఆర్. శ్రీనివాసశర్మగారను అనుకూలముగ వోటుకొనంగిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

(1) (1)
గవర్నరుగారిచే ఆపి వేయబడుట

హిందూ దేవాదాయముల బిల్లు అంగీకరింపబడుట

శాసనసభ్యుల తీర్మానము

చెన్నపురి శాసనసభ ఈనెల 12వ తేదీ సమావేశమై మొత్తము హిందూ దేవాదాయ చట్టముపై నింకను చర్చనాగెను. మూడవ 12 కలెల సభికి సవరణల చర్చ ముగిసెను. పిమ్మట పానుగల్లు రాజాగారు బిల్లును శాసనముగ నొనర్చవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. 49 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరు ననుసరించి ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియగు గారు ప్రతిపాదన నాడెను. స్టాండింగ్ ఆర్డరు ప్రకారము సభ్యులైన ప్రతి నాడేపించిన యెడల చక్కని మూడు దివిలు వరకు నిలిచి యుంచవలసి యుండెను. కాని అధ్యక్షు డీ సమయమున 49 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరును నిలిపియించి ఆక్షేపణను త్రోసివేసిరి. ఆక్షేపణను త్రోసివేసినది న నిబంధనము ప్రకారము ఈ సమయమున సవరణల నుపపాదించుటకు సభ్యుల కధికారము గలదని ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియగు గారు వాదించిరి. ఈ విషయమై దీర్ఘముగ చర్చ జరిగిన పిమ్మట సవరణల నుపపాదించుట కనుమతి నిరాకరింపబడెను.

బులును సాంబమూర్తిగారిపై ఆంక్ష

సభాకార్యక్రమము నావపలెనని ప్రతిపాదన

బులును సాంబమూర్తిగారు శాసనసభకు నిలువట కనుమతిని నిరాకరించుచు ప్రభుత్వమువారు గావించిన యుత్తరము

1925 సం. ప్ర మొదటి బిల్లునందలి సమస్యలు పరిష్కరింపబడకుండనే ఆశ్చర్యమును, అతివికారమును నిట్టి అధికారమును ప్రభుత్వమువారి కొసంగుటలో అర్థము లేదనియు, ఇది చాల ప్రమాదకరమగు ప్రయత్న మనియు బల్కిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణలను చూపితినిం త సరకు పునర్విర్ణయపడని కారణముచే అందు గల చిక్కులను తెలియలేదనియు మున్నందు అట్టి చిక్కులు రాగలవనియు బల్కిరి. క్లాజును తొలగించుటకు సవరణ వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

నియోజకుల అర్హతలు

గత సంవత్సరము నందు ఏ దేని యొక ప్రదేశముందు 120 డి న ములు నివసించి యుండి ఆదాయపుపన్నుగ గాని కంపెనీ పన్నుగ గాని, ఉద్యోగపన్నుగ గాని రు 20 లకు చెల్లించినవారు నియోజకహక్కు గల వారుగ నెక్కబడుదురు" అను షెడ్యూలునందు రు 20 లకు బదులు రు 10 లు నిర్ణయింపవలసినదిగ సవరణ నుపపాదించుచు ప్రజాపరిపాలనకై ఆందోళన జరుపు నీ డివీషనులో నియోజకవర్గములను ఆభివృద్ధి చేయువలయుననియు, రు 10 లు పన్ను చెల్లించెడివారికిని ఈ యధికార మొసంగవలెననియు బల్కిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణలను చూపుచు దీర్ఘచర్చపై సభ్యు లిదివరలో గావించిన నిర్ణయ మిప్పుడు మార్పు చేయుటకు కారణములేదనిరి. తులసిరాముగారు సవరణలను బలపరచుచు రు 20 లు నిర్ణయించిన నియోజకవర్గము చాల అలయుగ నుండవని నిదర్శనముల జూపెట్టి మంత్రిగారు ప్రతిపాదనల నా మూత్రముల నమ్మినచో ఈ సవరణల నంగీకరింపవలెనని కోరిరి. సవరణల వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

“రు 50 లకు తక్కువగాని సంవత్సరపుపన్నుగల భూమికి రయతువారి పట్టావాదగ గాని, ఈనామదారుగ గాని యున్నవారు “నియోజకహక్కుగలగియుండురు” అను షెడ్యూలు నందు రు 50 లకు బదులు రు 20 లుగ మార్చవలయునని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు రుపపాదించిరి. గౌ. మంత్రిగారు సవరణలను వివరించిన వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

“మిటివారు భర్త్యులైన పన్నెండు, లేక డిక్కిరు ఉత్తరపు నోసంగినపుడు బోర్డుగాని కోర్టుగాని ఆపివేసి కొనుటకు స్టాంపుశీరు 20 నుండి రు 2 లు తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీనివాసయ్యగారు రుపపాదించిన సవరణ వీరిపోయెను.

అంతిమ సభ్యులు కార్యక్రమమును ముగించిరి.

పునఃసరించి చర్చించుటకుగాను జె. ఎ. సాల్వానుగారు (క్రి) ప్రసభా కార్యక్రమమును నిలువలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఈ విషయమున ప్రజల కత్యంత ప్రాముఖ్యమును నత్యవసరమని నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు:—ప్రభుత్వమువారు తక్షణపు నోసంగిన దెప్పుడుగే సాల్వానుగారు:—నిన్న సాయంత్రము ప్రకటింపబడెను. బులును సాంబమూర్తిగారు, కాకినాడ పట్టణమునకు శాసనసభాభ్యర్థిగ కాంగ్రెసుపక్షము తిరపున నిలచెను. సాంబమూర్తిగారిపై నిట్టియుత్తర వొసర్చుట అక్రమము. అంతియగాక, ఎన్నికలు పూరించినవి. ఇంత యాలస్యముగ ప్రభుత్వమువారు యుత్తరపు నోసర్చుటచే నా యుత్తరపును రద్దు చేయుదుట కిదితప్ప మరియొక మార్గములేదు.

బి. మునుపామినాయకుగారు:—(జస్తిసుపక్షము) నేనీ ప్రతిపాదన నెదుర్చుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—ఒకసభ్యునిచే నీప్రతిపాదన మాడేపించబడినది కనుక, ప్రతిపాదన కనుకూలము లేదని నిలువలసినదని గోరుచున్నాను.

సాల్వానుగారు, ప్రభాకర తిలకముగారును మాత్రమే ప్రతిపాదన కనుకూలముగా లేదని నిలచిరి. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు సభయందున్న సు ఈ విషయమునందు పాల్గొనుటకు ముందుగా, స్వరాజ్యపక్ష కేంద్రసభ్యులువారి యనుమతి నందవలెకే పోవుటచే వారు లేచి నిలువలేదు.

అధ్యక్షుడు:—ప్రతిపాదనను చర్చకు డిసుగొనుటకు ఇరువది సభ్యులు లేచి నిలువలెను. అంతియండి లేచి నిలువకపోవుటచే నీ ప్రతిపాదనను త్రోసివేయుచున్నాను.

హిందూధర్మాదాయముల బిల్లు

పిమ్మట హిందూదేవాదాయ చట్టముపై చర్చ జరిగెను. 1, 2 వ షెడ్యూలులపై స్వల్పముగ చర్చజరిగెను. ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియగు గారు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారును స్వల్పసవరణల నుపపాదించిరిగాని వీరిపోయెను. పిమ్మట 2 వ షెడ్యూలు ఆమోదింపబడెను.

తాత్కాలిక యోర్నాలులనుగరించి 2 వ షెడ్యూలునందు వివరింపబడెను. శాసనసభములోనికి వచ్చినపుడు కమిటీసభ్యులుగ నున్నవారి సభ్యుల శాసనసభములోనికి - చచ్చినతరువాత మూడువత్సరములలోగా ముగియును. ఏదేని ముగియునదియు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెదగఅని 1వ నిబంధనయందు గలదు. మూడుసంవత్సరము లనుపదమునకు బదులు ఒకసంవత్సరము అనుపదమును చేర్చవలసినదని ఆర్. శ్రీనివాస అయంగా రుపపాదించిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణల నంగీకరించుచు, శాసనసభములోనికివచ్చి ఇదివరకే దాదాపు 2 సంవత్సరములయ్యెననియు అందుచే నీసవరణల నంగీకరించుట కాక్షేపణ లేదనియు నుడివెరి.

సవరణల అంగీకరింపబడెను.

ఉపోద్ఘాతము

ఎస్. స్వమూర్తిగారు బిల్లు ఉపోద్ఘాతమునందు 2, 3, 4 వేరాలను తొలగింపవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి. (2) 1923 సం. మదరాసు హిందూమతాదాయ శాసనము క్రింద గావించబడిన చరకాల స్త్రీయతను గరించి వేర్వేరు అనుమానములు చెల్లపబడెనుగనుకను (3) మదరాసు హైకోర్టునందు ఇతరసభాగ్నితేలు కోర్టులందును సదరు చర్యల నాడేపించుచు దావాలు చేబడెను గనుక సదరు సందియములను తొలగించుటయందు సదరుచర్యల కాస్త్రీయ మొనర్చుటయును అవసరము గనుకను ఈశాసన మొనర్చబడుచున్నది అని ప్రయోచింపవలెననియు.

సభ్యమూర్తిగారి సవరణల నుపపాదించుచు — ఒకానొక శాసనమును శ్వాయాస్థానముల నాడేపించి నంత మాత్రమున వెంటనే అట్టి చర్యల కాస్త్రీయ మొనర్చుటకు బిల్లుల దెచ్చుట-బట్ట నిర్మాణ చరిత్రయందు నవీనమైనది. అనుమానముల తొలగించుట మాత్రమే ఈ చట్టముయొక్క యుద్దేశమై

ఏమతము లేక దేవాలయమునకుగాని యీచట్టము వర్తింపనా లేదా యని విషయములలోగాని లేక ఒకానొక దేవాలయము వివహారమునకుగాని దేవాలయము కాదా యను విషయములలోగాని వివాదము వచ్చినచో అట్టివివాదము బోర్డువారిచే పరిష్కరింపబడును. అను 84-వ క్లాజు (1) వ పబ్లిక్ క్లాజునకు బదులు ఈక్రిందివిషయమును పబ్లిక్ క్లాజుగ చేర్చవలసినదని వి.టి. రాజగోపాలాచారి.

ఒకానొక దేవాలయమున కీచట్టము వర్తింపనా లేదా యనిగాని లేక ఈచట్టమునందు వివరింపబడిన దేవాలయము లేక మతము 4-వ శ్లోకక్రింద వివహారమునకుగాని ఆదాయము వచ్చెనే నుకై ప్రతిష్ఠాపనకుగాని వివహారమునకుగాని లేక వివహారమునకుగాని దేవాలయమునకుగాని ఈచట్టము వర్తింపనా వర్తింపనా యను తగాదాను బోర్డువారిచే పరిష్కరింపవలెనని గౌ. పానుగల్లు రాజాగారి సవరణల నామోదించిరి.

సభ్యమూర్తిగారు సవరణల నెదుర్చుచు ఈక్లాజులో నూచింపబడు విషయము నూతనమునందు ఈస్థితియందట్టి నూతన క్లాజును బిల్లులో చేర్చుట చాల అక్రమమనియు బల్కిరి. యస్. ముత్తయ్య మొదలియగు. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారును సవరణలను ప్రతిపాదించుచు మాట్లాడినవిషయ వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

వివాదపరిష్కారాధికారము

“ఒకానొక దేవాలయమునకు లేక మతమున కీచట్టము వర్తింపనా లేదా యను విషయమైగాని లేక ఒకానొక దేవాలయము వివహారమునకుగాని లేక దేవాలయము వివహారములో వివాదము గలదనిపుడు అట్టి వివాదము బోర్డువారిచే పరిష్కరింపబడును” అను 84 క్లాజులో బోర్డు బదులు “బోర్డువారి దరఖాస్తుపై కోర్టువారు పరిష్కరించు రీతియు, మామూలు దావాలో డిక్రీలవలె కోర్టు నిర్ణయముపై ఆపిలు ఉండగలదనియు సవరణల నుపపాదించి యస్. ముత్తయ్య మొదలియగు గారు రుపపాదించుచు బోర్డువారి విషయములలో సంబంధము గలదిన ఒక కక్షియై యుండుటచే ఈనిర్ణయమును వారి కొసంగరాదనియు, కోర్టునకే ఇట్టి యధికారముండవలెననియు” బల్కిరి.

ఈసమయమున కోర్టును లేకపోవుటచే కార్యక్రమము నిలువబడి గంట మోగింపబడెను. అంతట మరికొందరు సభ్యులరుదించిన విషయ సవరణలపై చర్చ సాగించిరి. సి. వెంకటరమణయ్యగారు సవరణలను బలపరచుచు ఈవిషయమందు ఒకపక్షమునందు శ్రద్ధగల బోర్డువారికి సర్వాధికారము లొసంగుట శాస్త్రీయము గాదనిరి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారును సవరణలను బలపరచిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణల నెదుర్చుచు బోర్డు బదులు కోర్టును చేర్చవలసినవిషయ మిదివరలో శాసనసభము చర్చించబడినదియు, కోర్టును చేర్చినచో పరిపాలనవిషయమునకు చిక్కులనేకములు ఉండుననియు, 84 వ క్లాజు క్రింద బోర్డువారు నిర్ణయింపవలసిన విషయములు చాలమువీరైనవియు, అట్టిచో కక్షిదారులను కోర్టుకు వెడలుదలి కోర్టుల ఆశాపశ్యకమనియు, బోర్డువారి నిర్ణయముకృత్తికరముగలేనచో కక్షిదారులు కోర్టుకు వెళ్లవచ్చుననియు బల్కిరి.

సభ్యమూర్తిగారు సవరణలను బలపరచుచు మంత్రిగారి వాదనల నెదిర్చిరి. పరిపాలనావిషయమున చిక్కులవలన కోర్టువారి యధికారములను తీసివేయుట మాడవలెనని. చట్టమునందలి నిబంధనలకు సంబంధించినంతవరకు భర్త్యుల రక్షకంలేన బోర్డువారు ఉన్నతస్థితియందుండురు. బోర్డు నిర్ణయంపవలసిన విషయములు నులభిమైనవి గావనిరి.

విదగ సవరణలవోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను 84 వ క్లాజు (2) వ పబ్లిక్ క్లాజును తొలగింపవలసినదిగ యస్. ముత్తయ్య మొదలియగు గారు సవరణల నుపపాదించిరి. ఈక్లాజునకును, ముందు శ్రీనివాసయ్యగారు వాసికి చాల అసంబంధములు గలదనిరి. గౌ. మంత్రిగారు సవరణల నెదిర్చిరి. అంతట సవరణల వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

“ఈ చట్టము అమలులో పెట్టబడినదియు ఏకమిటినిగాని ప్రభుత్వమున నియమించుటకుగాని, లేక పునః నిర్ణయించుటకుగాని, లేక ఈచట్టమునందలి నిబంధనలను ప్రభుత్వమున ఆధారముగా పెట్టుటకుగాని ఏవియైన చిక్కులు తలపించినచో అట్టి చిక్కులను నివారించుటకోర్టు ధానిక ప్రభుత్వము ఈ సమస్యను సామూహికముగ పరిష్కరింపవలెనని తోచిన కార్యమును చేయువలెనని” అను 85 వ క్లాజును బిల్లునుండి తొలగింపవలసినదిగ యస్. సభ్యమూర్తిగారు రుపపాదించుచు ఈచట్ట పునర్విర్మాణపు బిల్లుమాత్రమే యనియు,

యెడల- బోధనావిధానము ప్రభుత్వమువారియొక్కయు చర్యల కాన్ఫీరెన్సు మొదలగు కీచట్ట ముద్దేశించబడినది యెట్లు పరస్పరవిరుద్ధముగ నున్నది.

ఈకాసనము నొనర్చుటవలన వెనుకటి అనుమానములను తొలగించు టెట్టుసాధ్యముగనో చెప్పవచ్చును. అందుచే నీవా క్యములనుబట్టి ఉపాధ్యక్షమునందే తొలగించు టవసరము.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ కేసులను ప్రస్తుత చట్ట మనుసంపాదించుటకు గల కారణములు ఉపాధ్యక్షమునందు చె లిపితునియూ వానిని తొలగించ వసరములేనియు నుడివరి.

సవరణ వీరిపోయెను.

ఎన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు ఉపాధ్యక్షము నెదు ర్చుచు, ఈవిల్లునకు రాజప్రతినిధిగారు అనుమతి నిచ్చినదియు లేనిదియు కాసనసభవారికి చెల్లవలసినదేదనియు- అనుమ తి నిచ్చినట్లు ఉపాధ్యక్షమున చెల్లవలసినదనియు- సభవారి కేవి యముము చెల్లవలసినదానియమమై తమ యభిప్రాయ నొసం బలపినదని అభ్యుత్పాదకు గోరుట కాన్యముగ లేదనియు నుడివరి.

అధ్యక్ష- ఉపాధ్యక్షములేమండనే విల్లుపై వోటు దీగు కాసనసభసదని మీయభిప్రాయమా? అట్లులేయుట కిదియే ప్రథ మ పర్యాయము.

యస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు.- ప్రభుత్వము వారు రాజప్రతినిధిగారి యంగీకారము నందియున్నయెడల, ఆ విషయమును అభ్యుత్పాదకాని సభవారికెరిగింపవలెను. ప్రభు త్వమువారు రెండు తేదీయందేఉపాధ్యక్షులచే, ఈవిషయమున సభ వారి యభిప్రాయము నడుగుట న్యాయముగాదు.

అధ్యక్ష- అవిషయము సభ్యులను, ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించినది. అభ్యుత్పాద నీవిషయములలోకి లాగుట నాకీప్త ము లేదు.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, విల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు రాజప్రతినిధిగారి యనుమతి నందినవిషయ ము నిజమేననియు, రాజప్రతినిధిగారియనుమతి సభలో నుం చుట అచారముగాదు గనుక తానట్లు చేయలేదనియు నుడివరి.

పి. ఆంజనేయలుగారు ప్రియూచిలు నెడివ్విరి. ప్రి యూచిలు తుదకు వోటునకుటెట్టుగా నంగీకరింపబడెను. వీనితో సవరణపై చర్చముగి సెను.

విల్లును మూడవమారు

సభలో చదువుట

అంతట పానుగల్లు రాజాగారు.- విల్లును కాసనమొన ర్చవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

ఎన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు 49-వ స్టాండింగ్ ఆర్డరుక్రింద ప్రతిపాదన నాటేసిరి. ఇంతవరకును గావించ బడిన చర్చసందర్భమున విల్లునందు చాలముఖ్యమగు సవరణలు జరిగెను. అందుచే మూడవమారు విల్లు నామొదలించుటకు కొన్ని సవరణలకు చాలమంది సభ్యులు నోటికి నొసగియుండిరి. వానిని చర్చించుటకు వ్యవధి యుండవలెను.

అధ్యక్ష- విల్లులో ముఖ్యమగు సవరణ లానర్పబడినా లేదాయను అంతేమతో సభవారి కిప్పుడు ప్రశంస లేదు. విల్లు ప్రవేశపెట్టబడినప్పటి రూపముకంటే సవరణలవలన దానియొ డెక్కువ విశుల్లగనుకూర్చుకొనినా యనువిషయముప్రతిమే నేనిప్పుడు విచారింపవలసిన విషయము. సవరింపబడినవిల్లు ఇది వరకుండినవిల్లుకంటే ఎక్కువవిశుల్లగ నొనర్పబడలేదని నాకు దోచుచున్నది. (అప్రోప్రియేషన్-సభ్యుల-వకలత్వం) అందుచే 49-వ స్టాండింగ్ ఆర్డరును మినహాయించుచున్నాను.

సవరణల నుపపాదించు సభికారము

ఎన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు.- 2-వ నిబంధన ననుసరించి మూడవ రీతింగనందు సవరణల నుపపాదించుటకు తమ కధికారము గలదని చెలిపిరి. సత్య మూర్తిగారు పార్లమెంటరీసాంప్రదాయముల నుదాహరించిరి.

అధ్యక్షుడువైవాఖ్యానము నంగీకరింపగా 2-వ నిబంధ సయే ప్రస్తుతమునకు వర్తించుననియు, ప్రస్తుతదశయందు సవ రణల నుపపాదించుటకు వీలులేదని నిర్ణయించిరి.

పిమ్మట సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, విల్లును తీవ్రముగభంజించిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సామి వెంకటేశ్వరరావు గారు దీర్ఘమగు భాషణనియమము విల్లునెడివ్విరి. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రభుత్వమునకు కేరెన్సీ

గవర్నరుగారి సందేశము

చెన్నై ప్రెస్ కాసన సభను ఆహ్వానించు అభ్యుత్పాదకాని ద్వారా గవర్నరుగారి క్రిందిసందేశము నందిరి.

రెండవ కాసనసభవారి తొలి సమావేశముయొక్క- తుది దినమున నీ సందేశమును మీకు చేరివి వినిపింపునని అభ్యుత్పాద కి గారు మనస్సారు. నాకు పూర్వ మీ చెన్నై ప్రెస్ గవర్నరుగారు నున్న విల్లింగ్ డను ప్రభుత్వ గారికి ఉ ద్యోగావసానసమయమున కీవత్సవార్లు మీ కాసనసభాపరిమా ణకాలమునందధిక భాగము కాసనసభతో కలసియుండు భా గ్యము నాకభ్యుత. ఈకాలమున నీకాసనసభాభివృద్ధి నతిమెలకు వతో గమనించుచుంటిని. నేను మొదట వస్తున్నప్పటికి నామిశ్రే ణము అభ్యుత్పాదకు మీసభ కధ్యక్షుల నహించియుండెను. కాని 1925 సం॥ న నాతని యుద్వేగకాలము ముగిసెను. అప్పుడి కాసనసభవారు మొట్టమొదట తమ యభ్యుత్పాదకాని ప్రారం భించిరి. స్వామిబిల్లుపిల్లగారి నెన్నుకొనిరి. కాసనసభ ప్రారం భమునందేయు గూడ నేదో యొర్రెరిని వారి కీ సభతో సంబం గలదు. వారు చాలమిత్రుల నాకరించు గుణము గలవారు. గౌరవపాత్రులు. కాని అట్టివారి నేమి సభకాల మందుకొనపి లులేకుండ ఆకాలమరణము వారిని మన మధ్యనుండి తొలగించె ను. కాసనసభవారు మరియొక అభ్యుత్పాదకానిని, ఈమాగు ప్రాధేనకు రత్నస్వామిగారు కాసనసభవారితో నిలిపబడిరి. వీరు తమ నిష్పాక్షిక భావము వలన ను- తన సలహాల నడిగిన వారి క్షేమము మొ నర్చుటకు గవర్నరున సందితవలనను సభయందు దివ్యపక్షముల వారియొక్కయు మన్ననలకు పాత్రుడై ఈ ఉత్సాహమున తన యున్నతవదలియొక్క గౌరవమును నిర్వహించిరి చెప్పవచ్చును.

మంత్రులు, కార్యనిర్వాహకసభ్యులు

ప్రజాయత్రాశుల కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ప్రజా యత్రాశుల మంత్రులను అన్ని కేళలయందును నాకొనగిన సహాయము నీసమయమున కొని యాడవలసి యున్నది. పార్లమెంటరీవిధుల నిర్వహించుటలో వీరు సభవారి కొనర్చిన సేవలగూడ సభ్యులచే యాహిషము సంపదన మున్నున్నాను. వారివిధులు చాలభారమైనవి. చాలకీడుమై నవి. కాని వారు, మంచియొక్కతోడన, ఉత్సాహముతోడను తమ విధులను నిర్వహించియుండుట అన్ని పక్షములవారును ప్ర శంసింపదగియున్నది.

చట్టనిర్మాణములు

ప్రస్తుత కాసనసభవారు గత మూడువత్సరములందును గావించిన చట్ట నిర్మాణకార్యముల నేక రుపు తెట్టు ట నాయుడైకొనుచు. అయినను వానిని క్లుప్తముగ నుదహరిం చ యత్నించెదను. అందు ఆర్థిక విషయములకు సంబంధించి ఆగగగ్యములు. ఈ విషయమున వెనుకటి కాసనసభకంటే నీ కాసనసభవారెక్కువ సంవృద్ధితో సింహావలోకన మొనర్చుచున్నా ను. ఇట్టి నీతికి ప్రభుత్వమువారి సాధారణదాయము అభివృద్ధి నందుట కారణముగాదు. 1924-25 సం॥ ఆయవ్యయదట్టితో పోల్చి జూచినయెడల 1923-27 సం॥ ర ఆయవ్యయ పట్టిక యందు రు. 2 లక్షల ఆ దాయము తగ్గుట వోచెను. ఇట్లేగవనముల అభివృద్ధి అన మగరు 3 లక్షలు ప్రత్యేకించిన తరువాత నీ లోటు గలిగినను విషయము నిజమే. కాని ఎక్కువ ఆదాయములో 17 లక్షలు తగ్గిపోవుచే ప్రభుత్వాదాయము తగ్గుటకూడ ఇందుకొక కార ణము. ప్రభుత్వాదాయమునందట్టి లోపములు గలిగినను విద్య మొదలగు నైతిక ఆర్థిక కాభివృద్ధి సాధకములగు విషయములందు ప్రభుత్వము వారు చాల అభివృద్ధి సాధింపగలిగిరి. 1925-26 నందు 126 లక్షలును 1926-27 లో 57 లక్షలును రాష్ట్రీయకర్షములు తగ్గింపబడుటయే ఇందుకు కారణము. ఇందుచే-1924-25 సం॥లందు వరదలచే ఆదాయము తగ్గిపోయినను-కొద్దు మొదలగువాని మరమ్మత్తులకొక చాల ధనము చెల్లించవలసినప్పినను-ప్రజాయత్రాశుల వ్యయముక్రింద ప్రభుత్వము వారు 1 రి 9 లక్షల సభికముగ చెల్లించుటకం చ నా కేయగలిగిరి. ఈ పా చ్చింపు విద్యాశాఖపైన రు. 35 లక్షలు నైద్యశాఖపైన రు. 11 లక్షలు ఆరోగ్యశాఖపైన రు. 17 లక్షలు వ్యవసాయశాఖపైన రు. 7 లక్షలు పారిశ్రామిక శాఖపైన 4 లక్షలు నిమిలవర్గుల శాఖపైన రు. 61 లక్షలు పంచిపెట్టబడిన అటవీ ఇన్ఫ్రాగవన శాఖలకొరకు ఇతరుల రు. 18 లక్షలు ప్రత్యేకించియుంచబడిన. రైతులకే గాక ప్రభుత్వాదాయాభివృద్ధికిని గూడ నిది చాలమిక్కువగవిషయము. నిన్ను జారుల అభివృద్ధికింతయో పాటుపడుచున్న తేదరు దీపార్థమెంటు వారికి గూడ నీ ముత్తమునందు భాగముగలదు. ల్యూరెన్సునూ, థెన (లు అడ్మిన్స్ట్రేషన్, న్యాయశాఖ, జెయిల్లు, పోలీసుశాఖలు, కర్మసాధారణావశ్యకతల కొరకు వరి రు. 20 లక్షల సభికముగ చెల్లించవలసినవైన. పెన్నులు ప్రింటింగు, ఋణముల తీర్మానములు మొదలగు కార్యములకు రు. 29 లక్షల సభికముగ చెల్లిం పబడినవైన.

అధికవ్యయమునకు కారణము

ఈ అవసర వ్యయమునకు కారణములయిన విషయముల లో - ప్రభుత్వమువారి న్యాయవిద్యార్థులము ముఖ్యమైనది. ఈవిధానము ననుసరించి - 500 కంటే వెక్కువ జనసంఖ్యగల ప్రతి గ్రామమునందును విద్యార్థుల-పాఠశాల నైన నేర్వనదలచు నిర్ణయించి. ఇందు కిమిదకే పరిమితు 10 1/2 లక్షల వ్యయ ముండవచ్చు. పల్లెటూళ్లయందు నేర్వనగల నేర్వనము విధాన మునకు 1925-26 సం॥నందును 1926-27 సం॥నందును పరిమి తుండలక్షలు చెల్లించవలసివచ్చుచున్నది. పల్లెటూళ్లలోగొడ్డనునీటి బావులను అభివృద్ధి కేయటకు 13 1/2 లక్షల ప్రత్యేకము గ్రాం టున యేర్పడవలెను. కృష్ణా జిల్లాను విభజించి నూతనపట్న ము గోదావరిజిల్లాను నిర్మాణ మొనర్చుటవలన-విరకాలమెదురు మాడుచున్న పరిపాలనాసంస్కరణలకు స్పష్టమగునను సాధన మయ్యెను.

ప్రస్తుత కాసన సభా తీర్మాన కాలమున సాధించబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమములందు తంజావూరునందు నైద్యపాఠశాల నిర్మాణము, విద్యార్థి భవతి గృహనిర్మాణము, కోయంబత్తూరు జైల్లు పాఠశాల నిర్మాణము, కర్నూలునందు కేంద్ర నైద్యశాల నిర్మాణము, మద రాసు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణముల పరిగ్రహము, కోయంబ తూరు వ్యవసాయ కళాశాల భవన నిర్మాణము మొదలగునవి ముఖ్యమైనవి. ఈ భవనముల నిర్మాణమునకు రు. 16 లక్షలు చెల్లించబడినవి. విశాఖపట్నపు నైద్యశాల కాల నిర్మాణముల పై దృఢ పాఠశాల తరుమణి-వృద్ధ రోగి నైద్యశాల, స్కూలుకోజుకోడ మొదలగుభవనము లింకను నిర్మించబడుచున్నవి. వీనికి రు. 35 లక్షలు గావలసియుండును. ఇవి గాక మరొక్క భవన నిర్మాణకార్యములకునూడ ప్రభుత్వ మువారు మూలధనమునండి చెల్లించిరి. నూతన రాయపురము హాస్పిటలు, ఆందు ముఖ్యమైనది. వీనిపై 13 లక్షలు చెల్లించ బడినవి. రిలక్షలు చెల్లించి, విశాఖపట్నమునందు క్రొత్త హాస్పిటలు నిర్మింపబడినవి. ప్రస్తుత పున ర్నిర్మాణావస్థయందున్న కొలరూసునందెనకు రు. 14 లక్షలు గావలసియుండును. పెద్ద ఇన్ఫ్రాగవన ప్రాజెక్టులలో పాలవరము దీని ప్రాజెక్టునకు 18 1/2 లక్షలు, కట్టిరై కాలవకు 10 1/2 లక్షలు గావలసియుండును. ఇవిగాక కృష్ణా గోదావరి డెల్టాల అభివృద్ధికార్యములు ప్రారంభించి పనిచేయుచున్నాడు. కాని మెట్టూరు ప్రాజెక్టుతో పోల్చియూచినయెడల నిది అత్యల్ప మైనది. యందుకు 5 1/2 లక్షలు అంచనావేయబడిన. ప్రాజెక్టు ఎల్వేర్ల) నీము పూర్తియైన తరువాత చెన్నై రాష్ట్రము తన నైసర్గికతలను పూర్తిగా నుపయోగించుకొన సాగ్యమగును.

ఇవివలననున్న భాగ్యలంకారమును రాష్ట్రముందలి, తిన్నతేద్యాభివృద్ధిభాగ్యలంకారము చాలధనము గావలసియున్నది. రెండు విశ్వవిద్యాలయముల కీయులసియున్నవి. దేవుడు మే లుచేసినయెడల మూడవవిహాద త్వరలో రానున్నది. శాశ్వత ప్రభుత్వపుభాగ్యలంకారమునందున్నవి. పెద్దవసువున్నవి. కొంత వరకైనను మునుపటిని కెరవేర్చవలసియున్నది. దీనికి రెండు విషయములు ప్రధానములు. మొదటిది రాబడి అది సరిగా జాగ్రత్తగా మూలముకంటే వెక్కువమైనట్లు చూచుకొన వలెను. రెండవది ఆర్థిక స్థితి యు, భారత ప్రభుత్వ గౌరవము నిలుపబెట్టవలెను. వారు మనకిప్పుడవి ఇది వరలో మనము పొందుచున్నట్లే పొందవలెను. త్వరలో ఎక్కు వగా మన మాలాభము పొందవలెను. మనమీదనింకను 165 లక్షల భారమున్నది. అప్పుడు, అప్పుడే మనము మనపాత్రున కధికారలమగుచుము. కర్రుని కమిషను నివేదికపై అభిప్రాయ మీయవలసిన ఇక్కడివారును ఢిల్లీలోవారును, ఈపైచెప్పిన విషయములు ఈలాక్ష్యముయొక్క భావిఅభివృద్ధికిని అవృద్ధ మునకును ఎట్లుదోష్యునో ఆలోచింతురని నమ్ముచున్నాను.

వ్యవసాయపు రాయలు కమిషను

త్వరలో వ్యవసాయపు రాయలు కమిషనువారి కేక మునకు రానున్నాడు. ఈ పరిశ్రమయందు చక్కని అనుభవము గలవారి కమిషనునందున్నాడు. దేశపు భావివ్యవసాయవిధా నము నిర్ణయించు సందర్భమున ఈ కమిషనువారి విచారణ లాభకరముగ నుండును. ఈ రాష్ట్రమునందు అధికసంఖ్యా కులు వ్యవసాయకృత్రిమల్ల జీవించుచున్నారు. నూతన పరికర ములతో వ్యవసాయము చేయుటలెను, సహకార సంఘము లను వ్యాపింపచేయుటలెను, కాస్త్రుపరిశోధనశీలములను వ్యవసాయముల మివయోగించుటలెను రైతులు ఎక్కువ లాభము కలుగుననుట నిర్వివాదాంశము. ప్రస్తుతము అభివృద్ధిశా ఖమంతిగనున్నవారు ఈ విషయమై చక్కనిప్రచారము సలు పుచు అధునిక పద్ధతులపై రైతులకు అభిమాన మేర్పడునట్లు కృషిపలుపుచున్నాడు. వీరు రాయలు కమిషనువారికి అన్ని విధముల ఉత్సాహముతో సోదృఢులగుట.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారము

వ్యవసాయము కమిషనరీకాక దక్షిణాఫ్రికానుండి మన దేశమునకు త్వరలోనే రావలసిన రంగులవారు. అవకాశము కలుగజేసికొని ఈదేశమునకువచ్చి విషయములనుపరిష్కరించుటకు ఉత్సాహము చూపినందులకు మనము వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నర్పించుచున్నాము. ఇట్లు పురిపాలకులు రాయబారులకు ఈవిషయములను పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నించుటకు యథాశక్తిని తోడ్పడగలరని నమ్ముచున్నాము.

ఎన్నికలు

శ్రీశివమఠమునుండి రంగము మారగలరు. రాజకీయవివాదములు ఈసభయందుకాక నియోజకవర్గములందు వెల్లివిరియగలవు. ఈసభయందు మొదలైన చక్కనికట్టుదిట్టములకును ఉల్కలకును మధ్య ప్రవాహములకు లోబడి రాజకీయవివాదముల నెల్ల సాగించుచుండితే మినియోజకవర్గములందు కూడ అట్టి నిగ్గి ముఠా ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాము. పార్లమెంటు నాల్గవసభను పట్టి గౌరవము మీకు ఎట్లు అధికమగ నున్నదో అదేవిధమున పోల్లరకుకూడ గౌరవమున్నదని తలచుచున్నాము. పోల్లరకును పాద్యతలను గుర్తెగినవారని నమ్ముచున్నాము ఇట్టి సాంప్రదాయములు దేశమునందు చక్కగ నాటుకొని పోవు అవసరము.

1923 సంవత్సరమును విలంబింపడను ప్రభువుగారు కాసన నగరము రద్దుచేయుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—

“ఇతరరాష్ట్రములవారివలె కాక మనము వేరువిధముగ ఆంధ్రములతో పనిని ప్రారంభించితిమి. ప్రభువుమన మన అదర్శము, సిద్ధాంతములు ఖండింపబడెను. ఇదే విధానము అవలంబించబడిన గొప్ప చిట్కాలు ఏర్పడునని నాకు పుచ్చురు హెచ్చరిక తెలియించెడిది. కాని అందుకు సమాధానముతో నాకుతో ద్వేషించునట్టి వివరీతఫలితములు ఏర్పడక, మనము అవలంబించిన పద్ధతు లే క్రమమైనవినియు, ఉత్కృష్టమైనవినియు నిదర్శింప గలిగితిమి.”

కాని మనము ఇంకను ఒకఅడుగు ముందు చేయువలెను. పరిపాలనాసౌకర్యములకొరకును పార్లమెంటురి సాంప్రదాయములు ఏర్పడుటకును రాజకీయ కార్యక్రమములను ఆధారముగ నైకొని రాజకీయపక్షములు ఏర్పడుటవలనను అంగీకరింపవలెను ఈ సమయము త్వరలో రంగులదని నమ్ముచున్నాము. ప్రజల ఆర్థికసంపదలను వృద్ధిచేయువలయు నను అదర్శము ప్రధానముగ నుండుకొని తత్సాధనమునకై రాజకీయపక్షముల పోటీ చేయవలయును.

ఎన్నికల క్షేత్రంలో జరుగనున్నవి. ఇది ఒకగొప్ప అవకాశము. ఈ సమయమునకు తగినవిధమున శాసనసభ అభ్యర్థులు ప్రవర్తించెదరని నమ్ముచున్నాము. పార్లమెంటు సాంప్రదాయములపై అభిమానముగల మీరు పార్లమెంటు సాంప్రదాయముల స్థిరముగ నాటుకొనునట్లు చేయుటకై ప్రజాసేవయే ప్రధానముగ పరిగణించుమి మొదలగు కృషినిచేరని నమ్ముచున్నాము.

కాసననగరము అపివేయుచున్నాను.

పోలీసువారి దాడి

ఎనిమిదిండ్లు సోదాచేయుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 16:—హరారా డోమ్మురులోని 8 ఇండ్లను సోదాచేసిరి. ఏమియు దొరకలేదు. రెండు నెలల క్రిందట కొన్ని సోదాలుచేసి బాంబు దొరకినదను వంకతో నొక యువకుని అరెస్టు చేసిరి. అతనికి శిక్ష విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను, సెప్టెంబరు 16:—జిల్లా న్యాయాధికారి శేను అట్టిన్నను అను అయిరోపీయ ప్రైవేటు డిటెక్టివు బలవంతపెట్టి నాలుగువందల రూపాయలూగుకొనె నను కేసులో ఆయనను విడుదలచేసెను. (ఆ. ప్రె.)

జాన్సీసంఘ వైషమ్యములు

30 మందికి ప్రవాసమును, 6 గురకు

మరణశిక్షయు విధింపబడుట

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 16:—జాన్సీలో బక్రీసుడ ర్షము 18వ అల్లరుల కేసులోని 48 గురు ముద్దాయిలలోను 3 రను ఖర్చోపైని కర్తవ్యించి విడుదలచేసిరి. 6 గురుకు మరణదండనయు 30 మందికి ప్రవాసశిక్షయు విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటినుండిను రాజభావ ప్రభవ సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపఁ జూపుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపఁబడును. తాము పూర్వమునలేనే దయయుంచి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మా యుద్యమమునకుఁ దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈసంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నా విభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని అట్లు విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 196వ సంవత్సరము 30 వ తేదీలోపల మాకుందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను ‘సంవత్సరాది సంచిక’ అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వారికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును, సంపూర్ణ వివరములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు
ఆంధ్ర పత్రిక

ఆస్పత్రులలోగూడ ఆస్పత్రులలో

గాతెక్కినవిషము

ఆస్పత్రులలోను కారువిషము ఆస్పత్రులలోగూడ వ్యాపించినది. ఆస్పత్రులలోగూడ పెద్దకలము చిన్నకులము అనుభవములున్నవి. పెద్దకులమునారు చిన్నకులమువారిని చిన్నచూపు చూచెదరు.

“మేము తియ్యబాతివారము. మేము ఆస్పత్రులముగా భావించబడుచున్నాముగాని కే రళములో మావర్తమున విద్యాధికులు హెచ్చుమందియేయున్నారు. విద్యావిషయమున మరేవర్తమునకును మేము తీసిపోము. కల్లికోటలో మాకొక దేవాలయముగూడ నున్నది. మాగురువు శ్రీనారాయణ మహాస్వామిలవారు. ఆయనవర్ధింపడినమున పంచమసోదరులనుగూడ మాదేవాలయములోనికి రానిచ్చుచివయ్యునుగూర్చి ఆలోచించుటకు బహిరంగసభ జరిగినది. హెచ్చుమంది తియ్యలు యిందులకు సమ్మతించలేదు. వారు చాలదౌర్జన్యముగూడ సలిపిరి. మా తీర్మానము వీగిపోయినది. అందువలన మేమాదేవాలయమును బహిష్కరించితిమి. ఇట్టిభేదములను పాటింపని దేవాలయ మింకొకటికలదు. మేమచటికి పోతిమి. దీనినిగూర్చి మేము దీక్షగా పనిచేయుచుచితిమి.” అని కల్లికోటనుండి యొక తియ్యమిత్రుడు నాకు వ్రాసెను.

“అల్పసంఖ్యాకులగు నీసంస్కర్తలను నే నభినందింపెదను. వారాదేవాలయము నట్టిపరిస్థితులలో బహిష్కరించుటయే చాల ప్రశంసనీయము. న్యాయమును కోరువారు పవిత్రులుగా నుండవలెను. తమకు గల ఆస్పత్రులను తొలగించుకొనుటకు తియ్యలు కోరుచున్నపుడు పంచములకు వారస్పత్రులను విధింపగూడదు. చైకం సత్యాగ్రహములన నేర్చుకొనిన విశేషమిదియే. దాని నెంతమాత్రమును వరుసగూడదు. కోపములేకుండను దీక్షతోను నిజముగా సత్యాగ్రహధర్మములనే అనుసరించుచు యీసంస్కర్తలు తమపనిని కొనసాగింపవలెను. ఇప్పుడు ఆల్పసంఖ్యాకులుగనున్న వారసతికాలముననే అధికసంఖ్యాకులయ్యెదరు. కాలప్రవాహముగూడ వారికనుకూలముగానే యున్నది. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 9-9-26)

మోటారు ప్రమాదము

పాకీవానిపై మోటారుపోవుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 16:—పురపాలకసంఘపు పాకీవా దూడ్చుచుండ గా వానిపై గానొక మోటారు సైకిలుపోయెను. వానిని వైద్యాలయమునకు గొనిపోగా మరణించెను. మోటారుపై నున్నవాని సరెస్టు చేసిరి. కాని రివేలరూపాయిల జామీనుపై విడుదల చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జంతుశాస్త్ర ఉపకారచేతనము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 17:—జూ ఆలజీలెక్సరుగనున్న హరేంద్రనాథరాయగార్యయం. యస్. సి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు ప్రేమచందు రాయచందు స్కాలర్షిప్ను బొందిరి. జంతుశాస్త్రమున యీ గౌరవమును బొందుటకు వీరేమొదటివారు. (ఆ. ప్రె.)

బంధరు

(మున్సిసిపల్ ఎన్నికలు)
(16-9-26)

ఎన్నికల పర్యవసానము

బ్యాల్టెట్టు పెట్టెలు నిన్నటిదినం తెరవబడినవి. 1టవ వార్డు విన్నకోట చినరామయ్యగారు 288, గెలుపొందిరి. మిదై మునుస్వామిగారు 82, ఓడిపోయిరి. 6-వ వార్డు (ప్రసింగు వెంకటరంగయ్యగారు 225, గెలుపొందిరి. కాకర్లమాడి సముద్రాలనాయుడుగారు 24, ఓడిపోయిరి.

8-వ వార్డు పురాణం నూగిశాస్త్రిగారు 194, గెలుపొందిరి. కృత్తివెంటి లక్ష్మీనారాయణగారు 85, ఓడిపోయిరి.

9 వ వార్డు ముదునూరి వీరభద్రయ్యవల్లిగారు 222, గెలుపొందిరి. తాడేపల్లి శ్రీరాములుగారు 185, ఓడిపోయిరి.

10 వ వార్డు డాక్టరు షేకు యమాం సాహెబుగారు 842, గెలుపొందిరి.

డాక్టరు బోసం పయసయ్యగారు 58, ఓడిపోయిరి.

11 వ వార్డు కొర్నిషియన్ గారు 69, గెలుపొందిరి. నల్లంతినుత్ నరసింహచార్యులుగారు 51, ఓడిపోయిరి.

(విలేఖరి)

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

పండిత నెహ్రూ విజ్ఞప్తి
అలహాబాదు సెప్టెం 17:—మధ్యరాష్ట్ర మరాటీ కార్యనిర్వాహక సంఘము నూచించిన యీక్రింది అభ్యర్థులు కాసన సభలకు నిలుచుట కంగీకరింప వర్తింగు కమిటీ అనుజ్ఞపైని సభకమిటీ ఒప్పుకొనెను.

అసంబ్ధి (నాగపూరు డివిజను) యం. యల్. అభయం కరుగారు రాష్ట్రీయ కాసనసభకు అర్హు నాగపూరు, కంటేక్ కలసి డాక్టరు యల్.వి. ఖేర్, డబ్లియు, హెచ్, ధాబీగారలు, పడమర నాగపూరుజిల్లాకుయం. దేశముఖుగారు, తూర్పునాగపూరుజిల్లాకు యల్. డి. ఉధోజీ, భండారజిల్లాకు ఆర్. ఆర్. పుత్రకు, నాగపూరుడివిజనునకు పి. వి. చార్మరాగారు, వార్దా జిల్లారూరలు, గోపాలదాసురధిగారు.

ఈ అభ్యర్థులయొన్నికల సంరంభమున ఆయానియోజకవర్గములలో కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష సంఘములు సహాయము చేయవలెనని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ కోరుచున్నారు. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ యీఉదయమే అలహాబాదుకు తిరిగివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

వలసదేశములనుండి వచ్చినవారి

దురవస్థ

ఫీజీ బ్రిటిషాడు సురిసం బ్రిటిషుగయానా మున్నగు దేశములకు వెనుక వెళ్ళుచో వెళ్ళుచుండెను భారతీయుల సంకీర్తి వారు అనగా ఆయా అధినివేశములలో పుట్టినవారి పుట్టు భారత దేశమునకు వచ్చిరి. భారత దేశమునకు స్వరాజ్యము లభించిననువదలించి వినుటలననునాశ్చర్యదేశసందర్భాన కివల నను తాము పుట్టిన దేశములనువదలి వారు భారతదేశమునకు వచ్చిరి. వారు భారత దేశమున స్వగ్రామములకు వెళ్ళగా అచటి ప్రజలు వారిని బహిష్కరించిరి. అందువలన వారు మరల అధినివేశములకు పోగోరువాన్నారు. "భారత దేశమునుండి మమ్మె చట్టకైన పంపివేసిన చాలును" అని వారు మొరబెట్టుచున్నారు. ప్రస్తుతము కలకత్తా నగరమున చాల కష్టములను భవించుచున్నారు. వారందరును కృశించి అతినీడనీతిలోనున్నారు. వారిలో చాలమంది అధినివేశములలోనే పుట్టినవారగుటచే వారి దురవస్థ మరింత మెండుగుచున్నది. వారు భారతీయులనుగాని అన్యదేశీయులను గాదు. వారికా దేశములలో భారతీయ విజ్ఞానమును బోధింపగలవారెవరును లేరు. వారి తల్లిదండ్రులు నిరక్షరులేగాక భారతీయులను చాల వరకు గోల్పోయిన వారు గూడ నగుట చే వారెవరైనా బోధింపజాలరు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానమునుబట్టుటకు వారందరూ అధినివేశములవారు నిర్ధారణచేసిరి. అందువలన వారురెంటికిని చెడిన చేపకులైరి. అధినివేశములలో వారికియిండ్లునున్నవి దనముగూడకొంతయున్నవి. భారతదేశమునందు వారి కేమాధారమును లేదు. వారికి భారతీయుల భాషగూడ తెలియదు.

కావున వారిని ఆదరించునట్టియు వారిరాకకుఅనుకూలగునట్టియుదేశమునకు పంపుటయే దొరతనమువారి ముఖ్యకర్తవ్యము. క్రొత్తవారిని పంపుటకంటె వీరిని పంపుటలన సదుపాయ మధికముగా నున్నది. ఉష్ణదేశములవారు వీరి నాదరించెదరు. ఇది దొరతనమువారివలననే జరుగవలెను. అధినివేశముల వారితో రాయబారముల నితరులు జరుపజాలరు. దొరతనము వారిదివరకే యీ పనిని చేసియుండవలసివచ్చి.

ఇంగ్లీషులు యిండియాను సీటిజనపిపు ఆసోసియేషను వారు కలకత్తా కోక ప్రతినిధిని పంపగా నతడు ఈ ప్రజలను వారిస్థితిగతులను స్వయము గామాచి నివేశకను పంపెను. దానిపై ఆ సంఘము వారు దొరతనమున కిటుల విజ్ఞప్తిని పంపిరి.

1. నిర్బంధమునుండివిముక్తిని బడసినకార్యకులకుఉచితముగ ప్రయాణపు చీటుల నిచ్చుటకు గడువు 1930 నుండి1935 వరకును హెచ్చించవలెనని ఫీజీ దొరతనమును కోరవలెను.

2. బ్రిటిషు గయానానుండి వచ్చినవారిపుడు భారతదేశమున వెళ్ళునందలమందియున్నారు. దొరతనమువారనట్టి పుడు 500 కుటుంబములను పంపగోరుచున్నారగాన అచటి నుండివచ్చినవారిలో మరల వెళ్ళగోరువారిని ముఖ్యముగా నా మొత్తమున చేర్చవలెను.

3. కలకత్తానగరమున 1921 లో ఏర్పరపబడి 1928 లో రద్దుచేయబడిన యిండియాను ఎమిగ్రెంటు ప్రెండీస్టాంటి వారు అన్నివిధములను వలసదేశములకుబోవువారి సౌకర్యములను విచారించుచుండిరి. ఆసంఘమువారికి దొరతనమువారు చాలధన మొసంగిరి. ఆసంఘమువారి పాలకవర్గమున ఉద్యోగులను యితరులనుగూడ సభ్యులుగా నుండిరి. ఆపద్ధతినే యిప్పుడు వెంటనే బొంబాయి కలకత్తా చెన్ననగరములలో ఎమిగ్రెషను డిపోలను యేర్పరపవలెను.

మరి వెళ్ళునందలమంది ఆస్ట్రేలియన్లలో మరియొక స్థిమరులో కలకత్తాకు రానున్నారనిగూడ తెలియుచున్నదిగాన భారతప్రభుత్వమువారు తమబాధ్యతను సరిగా గుర్తించి ఇప్పుడు కలకత్తాలోనున్నవారి యిబ్బందితొలగుటకును క్రొత్తగా వచ్చువారికి బాధ కలుగకుండుటయు తగిన ఏర్పాటులను చేయగోరెదము.

(ప్రస్తుతము కలకత్తాలో నున్నవారి కష్టములను నివారించుట ముఖ్యకర్తవ్యము.)

అని యీసంఘమువారు విన్నవించిరి. ఈ విజ్ఞప్తి నిరపాయకరముగా కనబడుచున్నను దీనియందు చాలముఖ్యవిషయములిడియున్నవి. వాని నిపుడు చర్చించుట సముచితము కాదు. ప్రస్తుతకర్తవ్యమున కవి నిరోధకములు కాగూడదు. ఆముఖ్య విషయములలో.

- 1. వలసదేశము.
2. బ్రిటిషుగయానా ఫీజీదేశములలోని భారతీయుల సమస్య.
3. మిత్రసంఘములకు గల అవకాశము.
4. భారతదేశీయుల కర్తవ్యము మున్నగునవి యిందుండి యున్నవి. (మో. క. గాంధీ-ఎంగు యిండియా. 9-9-26.)

కార్మికవృత్తుల ప్రతిష్ఠ

ఈ రోజులలో విశ్వవిద్యాలయములలో ఉన్నత కళాక్షేత్రం కృతార్థమై పట్టుములను బడసిన యువకులు జీవనాధారమును గానక తమ పట్టుములను వీధులలో ప్రకటించుకొనవలసి వచ్చినది. ఈ యువకులు ఉద్యోగముకొరకు సిఫార్సు చేయు డని నిరక్షరకుటుంబులకు ధనికుల నాశ్రయించెదరు. ఉద్యోగముల నియ్యక సంస్థలగునధికారులు ధనికుల సిఫార్సునే గౌరవించి యుద్యోగము నిచ్చుచున్నారగాని యువకుడు వడసిన పట్టుములను గౌరవించి యిచ్చుట లేదు. దీని భావమేమి? విజ్ఞానముకంటె ధనమే శ్రేష్ఠమని పరిగణింపబడుచున్నదని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. మేధాశక్తికి గౌరవములేదు, ఎందువలన? దానివలన ధనము లభింపదు. మేధాశక్తి నుపయోగించుకొనవలసిన అవసరముగలవారు చాల తక్కువగా నున్నారు. మానవ సంఘమున మేధస్సు చాల అపూర్వమును అధిక శక్తిసంపన్నునే యొనను దానిని కొనువారు లేరు. అనగా పండితులను విద్యార్థికులను సన్మానించువారు లేరు.

రైతుకు చేతులే ధనము. జమీందారుకు భూములే ధనము. భూమికి ఫలితము వ్యవసాయము. చేతులకు ఫలితము పరిశ్రమ వ్యవసాయముగూడ పరిశ్రమయే యని కొందరందురుగాని నేనంగీకరింపజాలను. మనుష్యులు చేతులను వినియోగించి చేయదగిన పనులలో నైపుణ్య వాధికమైన కొలదియును ఆదాయముగూడ సధికమగుట కవకాశముగల వృత్తులే పరిశ్రమలు. వ్యవసాయవృత్తియందట్టి అవకాశము లేదుగాన నది పరిశ్రమకాదు. వడ్రంగిని చూడుము. మొదట పాకెత్తి పెట్టెలను చేయునపుడు లభించు ఖాళీకంటె చీరువాలా సోఫాలు మున్నగు వానిని చేయుగలిగినపుడు వానికాదాయ మధికముగానుండును. నే నొక వడ్రంగిని రోజుకు ఆరు అణాలకూలిపింప మొదలు నియమించితిని. అప్పుడతడు పాకెత్తి పెట్టెలను మాత్రమే చేయుచుండెను. మరి రెండేడ్లకు అతడు ముద్ది పనివాడయ్యెను. కాన రోజుకు ఒక రూపాయి నాన్సిం పగలిగెను. అతనికి రోజుకు ఒక రూపాయి నిచ్చిననుగూడ అతడు చేసిన సామానులను విక్రయించుటలన యజమానికి గూడ కనీసము రోజుకు నాలుగణాలకు తగ్గని లాభముగూడ కలుగుచునేయుండెను. ఈ రీతిగా ఆదాయము రెండేడ్లలో 183 నుండి 365 రూపాయలకు హెచ్చినది. దేశమున 100 కి 98 మంది పొలములలోనే పనిచేసెదరు. పొలముల విస్తీర్ణము పెరుగుటకు వీలులేదు. జనసంఖ్య హెచ్చుచున్నకొలదియు మనుష్యుల సంఖ్య వృద్ధియగును. 80 ఏండ్లక్రితము ఒక భూమివలన 5 గురు మాత్రమే పోషింపబడుచుండిరి. ఇప్పుడు ఆభూమివలన నే 15 గురు బ్రతుకవలసియున్నది. కొంతమంది విదేశీయులకు బోవుచున్నారగాన చాలమంది ఉప్పులేని గంజీ త్రాగియే బ్రతుకుచున్నారు అని శ్రీయుత ఎం. ఎస్. దాసుగారు 1924 లో భేదగయజననంఘమున నొసంగిన యువనాశ్రయమున వివరించిరి.

ఇంగ్లీషు క్రొత్తదేదియును లేదుగాని ఒకముఖ్య విశేషము మాత్రమాయునయందే కలదు. దాసుగారు ప్రసిద్ధనాన్యవాది యొను ఆయన కార్మికవృత్తిని నిరసంపకబోవుటయే గాక పెద్దవాడైన పిమ్మటనే చేతిపనులను నేర్చుకొని చేయుచుండుటయేగాక చేతిపనుల ప్రతిష్ఠనుగూర్చి యువజనులకు బోధించుటకగూడ పూనుకొనెను. యువజనులు చేతిపనులకు పూనుకొననినో దారిద్ర్యము తొలగదనిగూడ ప్రచారము చేయుచుండెను. దాసుగారు కలకత్తాలో చర్యముల కర్మాగారము (టానరీ) నేర్పరచెను. అదివరకు నిరుపయోగులుగా నుండిన యువకులు పలువురా కర్మాగారము చేతిపనులలో నుశీక్షితులైరి. దేశములో అక్షులకొలదిగా ప్రజలు చేయదగిన పని నూన వడకుబయ్యె. ఈ దేశములో వ్యవసాయములేమోచుచుండి కలరు. వారికి వ్యవసాయపు పంటల తీసేపుడు తగినచేతి పని నూలు వడుకుటయే. దానివలన చేతులకుమెదకకునుగూడ నైపుణ్యము కలుగును. అది చాల నాజూకును చనికయునైనపని. దానివలన లాభము వెంటనే కనబడును. సార్వజనికవిద్యన మనము కోరెడు చదువులు వ్రాయుట గణితము మాత్రమే చాలదు. నూలు వడుకుటలో ప్రావీణ్యము కలిగిననో తరువాత చదువు చాల సులభముగా వచ్చును. ఇది హాస్యాస్పదమని కొందరు భావింపవచ్చును. అట్లు తలంచువారికి కొల్లకొలది ప్రజలస్థితి సరిగా తెలియదని నేను రూఢిగా చెప్పగలను. దేశమునందలి కృషివలల కుటుంబములకు చేసిన కొల్లకొలది విధులకు చదువు చెప్పునట్టిగూడ వారికి తెలియదు. భారతదేశమునందలి విద్యార్థికులు చేతిపనుల గౌరవమును సరిగా గుర్తించినచేగాని అత్యవసరమున నీ ప్రచారము కొనసాగె. కావున యువజనులందరును విధిగా తంతుకరణము నభ్యసించి పిమ్మట గ్రామములలో దానిని వ్యాపింపచేయవలెను. (మో. క. గాంధీ. ఎంగు యిండియా. 9-9-26.)

అన్నియు అబద్ధములే

అమెరికా మొసెంజరులో ప్రకటించబడిన సంభాషణలు వాటిలో సంభాషించినటుల నాఅభిప్రాయములని అమెరికా మొసెంజరు పత్రికలో ప్రకటించబడిన విషయములన్నియును అబద్ధములే. ఇది తత్వశక్తిల సంఘపత్రిక. తత్వశక్తిల సంఘపత్రికలోగూడ నసత్యములు ప్రకటించబడుట మిక్కిలి వింతగానున్నది. (ప్రపంచములో నిపుడు ప్రకటించబడుచున్న పత్రికలలో చాలపత్రికలు నిలచిపోయిననో లోకమునకు మేలేకలుగునుగాని యెట్టిచోనియును కలుగదు.

దీనివల్లనే సమాజమునుగూర్చి నాఅభిప్రాయములని ప్రకటించబడిన విషయములు కేవలము ఆత్మీయములుగా నుండుటచే నేనాన్యాయమును చదువుట తలపెట్టినదిగాని లేనినో నేను దానిని చూచియేయుండను.

నేనొక ప్రాతరకమునాన్యాయమిద నూన వడకుచుంటిని. నాగదివెలుపల మామిడిచెట్టున్నది. అమెరికా మున్నగు గొప్ప దేశముల వారి సానుభూతిలననే భారతీయులగు మనము త్యాగములను చేయుటకు నైతికబలమును బడయు న్నాము" అను నసత్యములు దానిలో చాలనున్నవి గాని వానిని నేను లెక్కచేయను.

నాకు దీనివల్లనే సమాజముపైని సానుభూతిలేదు. నేనింకను సామాజికుడనేగాని నాకు దానిపట్ల సానుభూతిలేదు" అని నేనుచెప్పినట్లుండు వివరింపబడిన. ఇటుల నే నెన్నగును చెప్పియుండెను. నేనెన్నడును ఆసమాజమున చేరెయుండలేదు. ఇప్పుడును నేను సభ్యుడను గాను. ఆసమాజమువారు విశ్వమానవ సోదరత్వమును అన్యచితసహాయమును బోధించుచుండుటచే ఆ సమాజముపట్ల నాకధికముగ సానుభూతికలదు. ఆసమాజికులలో చాలమంది నాకు మిత్రులుగలరు. వారికి నేను చాలకృతజ్ఞుడను. మేడంబ్రా వేటిస్లీకల్లులు ఆల్ఫ్రెడు ఆనీ బిసెంటుగార్లగుంట్ల విమర్శకు తెలుల వ్రాసినను వారివలన ప్రపంచమునకు కలిగినమేలు శాశ్వతముగా నుండుటమాత్రము నిశ్చయము. వారిలో రహస్యసంఘముల పద్ధతియున్నది. అది నాకష్టములేదు. కావుననే నేరెండు చేర. జాలకపోతిని. ఈఆకల్పము నాకు నచ్చలేదు. నేను పామరజనులగోష్ఠి నే కోరెదను. ప్రజాసత్తాక వాదమునకు రహస్యసంఘములు నిరోధకములు. కాని ప్రతిపక్షకును రెండుముఖములుండునని నేనెరుగుదును. మతమునందు రహస్యపద్ధతులన పరమని చెప్పుటకుగూడ చాల ఆధారములుండవచ్చును. హిందూ మతమునందుగూడ నిట్టిరహస్యపద్ధతులు లేకపోలేదు. కాని నేను వాని నామోదింపజాలను.

నాతో సంభాషించి దానిని పత్రికలలో ప్రకటించగోరు వారు ముందుగా నాకు పంపిననో నాకు మహాపకారము చేసిన వారగుటయేగాక సత్యమును ప్రకటించుటకగూడ వీలగునని నేనిదివరకు చాలసారులు కోరియున్నను మరల నిపు డింకొక సారి కోరుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ ఎంగు యిండియా 9-9-26)

నూలుచందా

లక్షగజములు వడికి పంపుటకు శ్రీమతి అన్నపూర్ణా బాయిగారు దీక్షబూనుట

"మహారాష్ట్రమున నగకాలములో చాలమంది స్త్రీలు దీక్షను బూకెదరు ఈయుతువు వెల్లిపోవులోగా లక్షగజముల నూలువడికి పంపుటకు శ్రీమతి అన్నపూర్ణాబాయిగారు దీక్షబూనిరి అందులో 25000 గజములను నేడపంపితిని. ఇది మొదటిసారిలో వడక బడిననూలు. ఆమెయును ఆమెభర్త శ్రీధర పంతుకాస్త్రిగారునగూడ భారత తంతుకారకసంఘమున సభ్యులుగానే యున్నారు. వారు పంపవలసిన చందా నూలు నంతను యిదివరకే పూర్తిగా పంపించియున్నారు. వారికి తీరు బడి తక్కువ. వారు బీదవారు. వారికి బిడ్డలుగూడనున్నారు. వారికి కండ్లజబ్బుగూడ నున్నది. ఇన్ని యిబ్బందులున్నను వారిటుల నూలువడికి పంపుట పరిగణనార్హము" అని శ్రీయుత హరిభావఫలకుగారు వ్రాసిరి.

"ఇది నిజముగా ప్రశంసనీయమే. ఏదో యొకవిధముగు ప్రేమలేతున్ననో యిట్టిపని సాగదు. బీదలయందుప్రేమ, దేవునియందుభక్తి, దేశాభిమానము మున్నగునవియే ఖడ్గరు పుద్యమునకు మూలాధారములు." (మో. క. గాంధీ-ఎంగు యిండియా 9-9-26)

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

శ్రీకృష్ణశాస్త్రి

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు మదరాసు శాసనసభ కార్యదర్శిగ నిలుచుటకు, ప్రభుత్వమువారు రనుజునిత్తురా లేదాయని కొంతకాలము నుండియు ప్రజలెదురుజూచుచుండినను, ఎప్పుడు విచారించినను, ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారనియే దెలుపబడెను. విచారణఫలిత మెటులుండునో పలువురు ముందే యూహించినను, ప్రభుత్వవైఖరిలో నీమారయినను మార్పుగలుగునోమోయని కొలదిమంది తలచియుందురు. సాంబమూర్తిగారికి తుదకు అనుజ్ఞనొసగకపోవుట ఇంతవరకవలంబించుచున్న ఆచారమునకు విరుద్ధముగాదు. ఇతరరాష్ట్రములలో అనుజ్ఞను కొరినంత నేయిచ్చుచుండ, చెన్నరాజధానిలో యాకులు హుస్సేనుగారికి అనుజ్ఞను నిరాకరించిరి. శాసనసభలో నీవిషయమై అడ్డరకమెంటు తీర్మానమును దెచ్చినను, ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనరయిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు జవాబు చెప్పకయుండ, జస్టిసుసభ్యులు యాకులు హుస్సేనుగారిపై తమకుగల రోహనలమును వ్యక్తపరచి యుండిరి. ప్రజల ఎన్నికహక్కుల నీతిభవ భంగపరచువారు, సాంబమూర్తిగారి విషయములో వేరు విధముగ ప్రవర్తించురా? రాయపేట ఎన్నికలో లక్ష్మణచెట్టిగారి నిరర్థకము దీసికొనిన, ఎంతవిచిత్రస్థితి యుదయించెనో గ్రహింపవచ్చును. లక్ష్మణచెట్టిగారు సకాలమున బెంచీమేజిస్ట్రేటుపదవికి రాజీనామాను పంపిరి. కార్యరేషను ఎన్నికలో అభ్యర్థిగనిలుచునిమిత్తము వారిరాజీనామాను పంపినటుల ప్రభుత్వము వారెరుంగుదురు. నామినేషను కింకను వ్యవధి గలదు. ఆఖరుతేది లోపల ప్రభుత్వమువారు రాజీనామాంగీరించుట ధర్మము గద. ఇది కేవలము లాంఛనముగాని వేరుగాదు. ఇందుఆలోచింపదగినవిషయ మేమియులేదు. రాజీనామాను పంపినపుడు దానిని అంగీకరింపక తప్పదు. సకాలములో సంగీకరించి లక్ష్మణచెట్టిగారికి స్వేచ్ఛావకాశ మొసగి యుంపవలసినది. అందుకు మారుగ రెండువోజు బాలన్సుము చేయబడెను. ప్రభుత్వమువారి లోపమునకు లక్ష్మణచెట్టిగారు నష్టపడవలసినచ్చెను. వ్యయప్రయాస లభికమయ్యెను. అంతటితో బోయిన మేలే. ప్రభుత్వమువారు తిరిగి నామినేషనుల కవకాశ మియ్యరని వదంతి బయలుదేరినది. జస్టిసుపత్రిక, యాచర్యను సమర్థించుచున్నది. సామాన్యముగ క్రొత్త నామినేషనుల కవకాశ మియవలయు నని

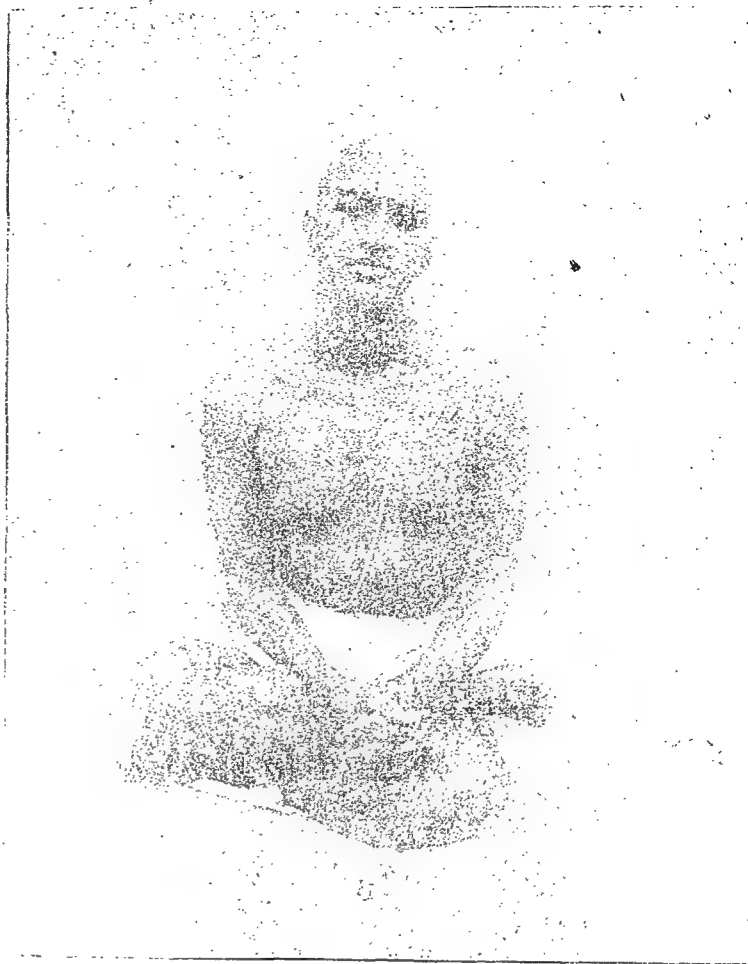
చట్టమున గలదు. ప్రభుత్వమువారు వేరువిధమున నిర్ణయించిన దప్పఅను మినహాయింపును వారు ఉపయోగించుట పాడిగాదు. అటుల యవయోగించు నెడల, లక్ష్మణచెట్టిగారు రొక్కరికే గాక, వోటరుల ఎన్నికల హక్కులకు తీరని భంగము వాటిల్లును. తక్కిన అభ్యర్థులు ఉపసంహరించుకొనుటచే, జస్టిసు అభ్యర్థియొక్కడే మిగులును. ఎట్టిపోటీ లేకుండ మీరు కార్యరేషను సభ్యులయ్యెదరు. ప్రజలయనుమతిపై గాక, ప్రభుత్వసహాయముపై సభ్యత్వమును సంపాదించుట, నామినేషను అగును. ఎన్నిక జరుగుచో జస్టిసు అభ్యర్థి గెలుచుట కవకాశము లేదని తెలిసినసంగతియే. ఆకారణముచేతనే రాయపేట వోటరులు ఎన్నికను సక్రమముగ జరుపవలయునని అర్జి పెట్టియున్నారు. దీనిని నిరాకరించుచో, వోటరులహక్కులు మటుమాయ మగును.

సాంబమూర్తిగారివిషయము జూచిన, ఎన్నికలలో వీరికితప్పక విజయము చేకూరునని ఎల్లరంగీకరింపక తప్పదు. సాంబమూర్తిగారు స్వరాజ్యసంపాదనకై సర్వము సర్వణజేసిరిని, గోదావరిమండల మేగాక అఖిలాంధ్రప్రపంచ మెరుంగును. ఏప్లానమునకు వారు నిలిచినను, విజయము ధ్రువము. అట్టివారితో పోరాడిగెలుచుటయే జస్టిసుపక్షమువారికి పారుషము. అందఱుమారుగ సాంబమూర్తిగారు అభ్యర్థిగనిలుచుటకే యవకాశములేకుండజేసి, వోటరులయిచ్చ కష్టాతిగించుటవాన, ఎన్నికలనలన ప్రయోజనమే తొలగిపోవును. వోటరులు తమకు నచ్చినవారి నెన్నికొనుటకు వీలులేనపుడు, ఇంకను వోటరు విలువ ఏముండును? యాకులు హుస్సేనుగారి విషయమున జూపిన అభ్యంతరమునయినను సాంబమూర్తిగారివిషయమున జూప వీలులేదు. సాంబమూర్తిగారిపై హైకోర్టువారు చర్య దీసికొనునప్పటికి, ఆగమనములశిక్షకు మాత్రమే మినహాయింపు గలదు. అప్పటికిట్లబట్టి హైకోర్టు వాట సాంబమూర్తిగారి న్యాయవాది హోదాను తొలగింపిరి. పిమ్మట సంతర్సపు మినహాయింపు సూక్రము వచ్చెను. ఈమాత్రము ప్రకారము, సాంబమూర్తిగారు అభ్యర్థిగ నిలువవచ్చును. ఎట్టి అనుజ్ఞ గైకొన నవసరము లేదు. కాని న్యాయవాద వృత్తి నవలంబింప వీలులేదని హైకోర్టువారు చెప్పిరిను కారణమున, సాంబమూర్తిగారి ప్రాతినిధ్యపు హక్కును తొలగించుట బట్టి, సంతర్సపు శిక్షను బొందిన న్యాయవాదులకు నూతన సూత్రము నిర్దిష్టపది అర్థము జేయవలసినచ్చును. ఇట్టి యర్థము పొసగునా? మినహాయింపు అందరకు వర్తించు ననుట స్వతస్సిద్ధము. అసలు శిక్షయే అనర్హత నొసగనపుడు, దానిని బట్టి గావించిన ఉత్తరువు అనర్హత నొసగగలదా? న్యాయవాద వృత్తి నవలంబింప వీలులేదను సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు అనర్హతను తొలగింపవచ్చునని, నిబంధనలందు గలదు. సాంబమూర్తిగారిపై అనుజ్ఞ గోరెనపుడు, క్రొత్త మినహాయింపు కనుగుణముగ ప్రభుత్వమువారు రనుజ్ఞ నీయవహియింపడెను. ఇందు వలన సాంబమూర్తిగారిపై జూపవలసిన ప్రత్యేకానుగ్రహ మేమియు లేదు. క్రొత్త మినహాయింపును శాసనసభలనిబంధనలతో గలిపి చదివిన,

ప్రభుత్వమువారి ధర్మమే యిది యని గ్రహింపవలగును. వోటరుల హక్కులను కాపాడుటకును, క్రొత్త మినహాయింపును ఎల్లరకు వర్తింపజేయుటకును, ప్రభుత్వమువారు సాంబమూర్తిగారి కనుజ్ఞ నిచ్చుట వారి విధి యనుటకు సందియము లేదు. కాని యెడల, పరిస్థితులు తెలులుండును? అవినీతికరము లగు సామాన్యనేరములజేసినవా రెల్లరును సవత్సరశిక్ష నతికమింపకున్నచో, శాసనసభ కార్యదర్శిగనుటకు వీలుగలదు. కాని, సాంబమూర్తి బోలు నిష్కళంకచారిత్రులగు న్యాయవాదులు రాజకీయశిక్ష ననుభవించుచోమాత్రము, వారు అభ్యర్థులుగ నిలువ వీలుండదు. కారణమేమి? వారిస్థితిపట్ల తీసివేయబడెను గనుక. ఇంతకన్నను విరుద్ధము వేరుండునా? దొంగలు మున్నగు నేరస్థులకన్నను రాజకీయ నిర్బాధితులయెడ ఎక్కువకఠనముగ ప్రవర్తించవలయునని జస్టిసుపక్షనాయకుడు వెనుక నలిగినయభిప్రాయమునకు, ప్రస్తుతఫలితము అనుగుణ్యముగ నున్నది. సాంబమూర్తిగారివిషయమై ముత్రులే విధముగ సూహించియుండురో, యూహించుట సులభసాధ్యము. ఈవిషయన, చెన్నరాజధానిలో అధికారవర్గమును ముత్రివర్గమును ప్రజలహక్కులను భంగపరచువిషయమున చేతులగలిపి “హాయిగు కుటుంబము”వలె ప్రవర్తించుచున్నారు. మద్రాసు శాసనసభ ఆఖరు గానున్న సమయమున, యామబు హుస్సేను, సాంబమూర్తిగార్ల బహిష్కారము కొనసాగెను. ముత్రులు తమయసమర్థతను చాటుటయగాక, అధికారనిష్పాధముల కెటుల తోడ్పడుచున్నదియు, ప్రస్తుతసంఘటనలు తెలిపకనే తెలుపుచున్నవి. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని యిట్టిదుస్థితి తొలగదని, వోటరు లికనయినను గ్రహించి, స్వరాజ్యసంపాదనకై నడుముగట్టుకొనిన కాగ్రెసు పక్షమువారినే తప్పప్రతినిధులుగ నెన్నికొనుట వివేకము.

ఇట్టి నిదర్శనములయినను, దేశమునందు స్వాతంత్ర్యాభిలాషను పెంపుజేయనియెడల, మరియెట్టి సందర్భములు చేయగలవు? అందుచే వీనినన్నిటిని కైవడత్తములుగ భావించి, స్వరాజ్యసంపాదన కప్రమత్తులై పాటుబడుట ప్రజల అవశ్యకార్థవ్యము. మామిత్రులగు సాంబమూర్తిగారినిట్టియూపద ఎదుర్కొనునని ముందేయూహించియుంటచే, ఇంకను విచారపడము. ఆపదల ననేకములను తృణప్రాయముగ భావించినసాంబమూర్తిగారి కిదియొక్కలక్ష్యములొనిదిగాదు. దేశసేవయే సాంబమూర్తిగారి ప్రధానలక్ష్యముగాని, గౌరవపుహోదాలను సంపాదించి తద్వారా పెద్దపదవులను సంపాదించుటగాదు. వారి ఆశయము లెప్పుడును సుపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విధినిబరుగిడునుగాని, క్రిందిమాపు జూడవు. ఇట్టి స్థితిలో దేశసేవకు వారి కింకను అనేకావకాశములు గలవు. హైకోర్టువారు న్యాయవాది హోదాను తొలగించినపుడు, సాంబమూర్తి బోలు నాయకులు సర్వకాలమును దేశసేవజేయుటకు అవకాశ మియబడెనని పలువురు సంతసించిరి. చిత్తవిఠ్ఠేపమెన్నడును గలుగకుండ హైకోర్టువారు అనుగ్రహించిరి. శాసనసభలవెలుపల జేయదగినముఖ్యకార్యము లెన్నిటినో నాయకులు నిర్వహింపవలసియున్నారు. అందుచే

శాసనసభల వెలుపల ప్రజాశక్తిని బలపరచుట కును, బ్రజలలో స్వాతంత్ర్యతా హమును పురికొల్పుటకును, స్వార్థరహితులగు నాయకులు కృషిచేయుటయవసరము. ప్రతిచెడు గును మంచికే దారిజూపు ననురీతిని, సాంబమూర్తి గారి సభ్యత్వానర్హత తుదకు దేశసాభ్యమునకే తోడ్పడగలడు. శాసనసభల బహిష్కార మములులో నున్నపుడు, దేశనాయకు లెటులయు నను శాసనసభలలో బ్రవేశించిన జాలు నని చిట్టిచూవారు పరితపించిరి. వెడ్జిపుడ్డు బోలు లేబరు నాయకులుగూడ బహిష్కారమునకు వగచిరి. ఇటీవల వికటర్లను, బర్క్-హెడ్డు ప్రభుత్వము, మంత్రివర్యులను కాంగ్రెసు నాయకులు స్వీకరింప లేదని విచారము దెలిపిరి. కాని, హిందూదేశాధి కాగు లెటుల ప్రయత్నించుచున్నారు? కాంగ్రెసు ప్రముఖులు శాసనసభలలో ప్రవేశింప కుండ జేయుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో నింకను మంత్రివర్యకారము నపేక్షించుట పాడి యా? సహకారమున కిదియో తరుణము? ప్రభుత్వమువారియొద్ద నుండి రిస్కాను ఏమాత్ర మయి నను చేకూరెనా? భారతీయుల కేమయిన ఆత్మ గౌరవ మున్నచో, దానిని కాపాడుటకు శాసనస భలకు లోపలను వెలుపలనుగూడ స్వరాజ్యసంపాద నకై సంతతకృషిచేయుట దప్ప వేరుమార్గమేలేదు. కాంగ్రెసుతీర్మానముల ననుసరించి, కాంగ్రెసుబల మును వృద్ధిజేసి, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను కాపాడుట కింతకన్నను అనుకూలసమయము గనుపించదు. రాబోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్ష మునకు విజయము చేకూర్చుటకు, సాంబమూర్తి గారికిమీద గోదావరిమండలము నందే గాక ఇతరమండలములలోగూడ శని జేయుటకు, ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణావకాశ మొసగిరి. సాంబమూర్తిగారిపై గోదావరిమండలమునకును, ఆంధ్రదేశమునకును నిజమగుగౌరవము కలదేని, ప్రస్తుతపుటుత్తరువుకు నిరాశజెందక, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను తప్పక శాసనసభలకు పంపుటకు దీక్ష బూనవలయును. జాతిమతభేదములను పాటింపక దేశభక్తినే ప్రధాన మని ఎంచవలయును. సాంబ మూర్తిగారిపైగల ప్రేమను వెలిబుచ్చుటకును, ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువుకు జవాబిచ్చుటకును, ఇంతకన్నను అనుకూలమార్గములేదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులసంఖ్య సీరితని తగ్గించుటకు ప్రతిపక్షము చేసిదీక్షయత్నములు గనుపించుచునే యున్నవి. గుంటూరు మండలమునందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు జోగిసేని రంగనాయకులుగారు ఆసర్దులని త్రోసి వేయబడిరి. ఇట్టిరోధములే, కాంగ్రెసుపక్షపు దీక్షను బలపరుపవలయును. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్య చ్ఛ నుద్దీపింపజేయవలయును. వారికార్యదీక్ష నిను ముడింప జేయవలయును. సాంబమూర్తిగారి బహిష్కారము భావివిజయమున కనుకూలించుటచే, శుభచిహ్న మనియే భావింపవలయును. ఎందరు దేశ భక్తులలో సంకటములపాలయినగాని, స్వేచ్ఛ లభిం పడు. దేశసేవకుల కిట్టినిర్బంధములు తప్పవుగాన, వానిని సహజప్రాప్తము లనియే ఎంచవచ్చును. ఆంధ్రదేశమున స్వరాజ్యపతాకగౌరవమును కాపా డినందుకు సాంబమూర్తిగారిట్టికృషిములపాలయిరి. స్వరాజ్యమునుప్రతిష్ఠితము యినగాని, సాంబమూర్తి గారి ఆశయములు సంపూర్ణసాఫల్యము గాంచవు.

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు

శాసనసభ కభ్యర్థులుగ నిలువ వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి

చదువురాని వోటర్లు: కొత్తయ్యత్తువు

మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో చదువురాని వోటర్ల విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఇటీవల గావించిన ఉత్తరువు ఎంత బాధకరమయినదో, ఏలూరు విలే ఖకులును, గుంటూరునుండి చట్టి నరసింహారావు గారును తమలేఖలలో వివరించిరి. ఏలూరులోనిటీ వల జరిగిన మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలలో కొత్తఉత్తరువును అమలులో పెట్టుట వలన, అలజడి కలిగినది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాహక్కులకు భంగకరమగు నిట్టిఉత్తరువులను ప్రచురించుటవలన, ప్రజలవిశ్వాసము బాతుగ దొలగి పోవనను. 1926 వ సంవత్సరము 7 వ సెప్టెంబరు తేది గెజెట్టులో ప్రచురింపబడిన యుత్తరువుకు ప్రభుత్వము వారెట్టికారణములను సూచించరయిరి. తీవ్రమగు మార్పును గావించుచున్నపుడు, అందుకు తమకే మికారణములుగలవో చెప్పట మంత్రిగారిధర్మము. వాతలులగావించలేదు. పోని, వీరు మ్యునిసిపలుసంఘములయభిప్రాయముల గైకొనిరా? కైకొనవో, వారెట్టిజవాబిచ్చిరి? ఆరంగతియు ప్రభుత్వపుటుత్తరువులో కనుపించదు. ప్రభుత్వపుటుత్తరువు నంది మాటలు మాత్రము కలవు:

“1924 సంవత్సరపు సెప్టెంబరు 23 తేది గల ఫోర్టసెంటుబార్నిగెజెట్టులో 416 వేజియందు చదువు రాని వోటర్లు బాలటు కాగితములపై గుర్తుపెట్టు విషయమునుగూర్చి 946 నంబరు ప్రకటనగ ప్రచురించిన 1924 సంవత్సరము సెప్టెంబరునెల 23 తేది గలిగిన 2628 నంబరు లోకల్ మ్యునిసిపలు గవర్న మెంటు ఉత్తరువు, ఇందుమూలమున రద్దుజేయబడినది.”

వైవాక్యములబట్టి 1924 సంవత్సరపు ఉత్తరువు రద్దుజేయబడనని తేలును. 1924 సంవత్సరపు ఉత్తరువుప్రకారము, చదువురానివోటర్లు ఎవరికయినను వోటుజేయదలచినయెడల, అభ్యర్థుల యెదుటగాని వారి ఏజెంటుల ఎదుటగాని పోలింగు ఆఫీసరు గారు వోటర్ల యిష్టము

ననుసరించి గుర్తు పెట్టవలయును. అభ్యర్థులయెదుట గుర్తుపెట్టుటచే, వివాద ముంజాలదు. పోలింగు ఆఫీసరుగారు పక్షపాతము జూపుటకు వీలుండదు. ఇట్టిరక్షణయుండుటవలన, చదువురాని వోటర్లకు లాభము గలుగుచున్నది. మోసముల కవకాశము తొలగుచున్నది. ఈసందర్భములలో 1924 సంవత్సరపు ఉత్తరువు నేల రద్దుజేసినని ప్రశ్నజనించును. తగినకారణము గనుపించదు. కట్టుదిట్టమును వ్రీసి వ్రేచుటచే. పోలింగు ఆఫీసరుడే సర్వాధికార మగును. హద్దులుండవు. వోటరులయిచ్చ రికార్డు చేయబడెనా లేదాయని కనుగొనుటకు మార్గ ముండదు. కాంగ్రెసుపక్షమున కిట్టి ఉత్తరువులు మిగుల నష్టము గలిగింపగలవు. 1924 సంవత్సరపు ఉత్తరువు రాకముందు, పోలింగు ఆఫీసరు గారు ఎవరు చూడకుండనే గుర్తుపెట్టుచుండిరి. అప్పు డెన్నియో యిబ్బందులు గలుగుటచే తవానిని నివారించుటకే 1924 సంవత్సరపు టుత్తరువు పుట్టెను. దీని నిపుడు రద్దుజేయుటవలన, మరల పక్షపాతమునకును మోసములకును అవకాశము లేగ్గుడును. అయినను, కొత్త ఉత్తరువు జప్తిను మంత్రుల వైఖరి కనుగుణముగ నుండుటచే, ఇయ్యది వెలుపడినందులకు ఆశ్చర్యము గలుగజాలదు. మంత్రివర్యపుదృష్టి పథ మెంత సంకుచితమయినదో కనుగొనుటకు మాత్ర మిది యక్కరకు నచ్చును.

భీమవరము తాలూకాబోర్డు: కాంగ్రెసు నిజయము

కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలకు గాఢభక్తి కలదనుటకు, భీమవరము తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు గలిగిన విజయమే ప్రబల నిదర్శనము. తాలూకాబోర్డులో ఖాళీ అయిన మూడు స్థానములకును ఇటీవల ఎన్నికలు జరిగెను. మూడింటికిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలిచిరి. గణప వరం ఫిర్కాకు చింతలపాటి సూరపరాజుగారును, ఆకువిడు ఫిర్కాకు పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు

ను, భీమవరం ఫిర్యాదు తటవర్తి కృష్ణమూర్తిగారును, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నియమితులై జయమొందిరి. గణపవరం ఫిర్యాదులో నలుగురు అభ్యర్థులు పోటీచేరిరి. ఒకరికి రెండువోట్లును, రెండవ వారికి 15 వోట్లును, మూడవ వారికి 67 వోట్లును రాగ, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు చింతలపాటి సూరపరాజుగారికి 265 వోట్లు లభించెను. విజయము గాంచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించుచు, తాలూకాబోర్డులో కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున శ్రద్ధతో నిర్వహించి తమకును కాంగ్రెసుకును గూడ కీర్తి గలిగింపగోరెదము. కాంగ్రెసు పతమునంపై కమత్యమును, పట్టుదలయు తుదివరకు నిలుచుచో రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలలో విజయము ధ్రువమనుటకు సందియము లేదు.

రంగూను విశ్వవిద్యాలయము

ప్రొవైసుచాన్సలరు నియామకము

మొయిమె- సెప్టెం 16:—ప్రెస్ చాన్సలరు గౌ॥ సర్ రాబర్టు బెన్సెన్ గారు రంగూనులో ప్రస్తుతము లేకపోవుటచేత గవర్నరు ప్రెస్ చాన్సలరుగారు జస్టిసు మాంసూబా గారిని రంగూను విశ్వవిద్యాలయము ప్రొవైసుచాన్సలరుగ నియమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము

పట్టపదానోత్సవము

రాంఘీ, సెప్టెంబరు 16:—పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము సెనెంబరు 20 న తేది జరుగును. పట్టప్రదానము క్రొత్త సెనెటు హాలులో 2 లక్షలు పెట్టి కట్టినదానిలో మొదటిసారి జరుగును. ఈ హాలు పీఠం సెనెటు హాలును విశ్వవిద్యాలయమునకు మంరోరు రాజాదేవీనందన ప్రపాదసింగు గారు ఒకరిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు గవర్నరు మన్రోకోట కేటపోయిరి?

లాహోరు, సెప్టెంబరు 16:—గవర్నరుగారు మన్రోకోటకు వెనుటనుగూర్చి తిరువాతవచ్చినవార్తలవలన రాష్ట్రమును బ్రాన్సుకు చేయుటనుగూర్చియు బెలూచికు సంబంధించిన యితరవిషయములనుగూర్చియు చర్చించుటకు గవర్నరుపోయి యుండెనని వార్తలు ప్రబలియుండెననియు, కాని వందతులు నిజశీతులను మించిపోయెననియు తెలియుచున్నది. జీర్ణాపదధి సరిగాపనిచేయుటకు కొండజాతులలో స్నేహభావముండుట వసరముగలచే రెండుసరిపాద్దులమీద నున్నటువంటి కొండజాతులలో నుపాధ్యక్షములను పెంపొందించుటయే గవర్నరుగారి నిజమైన యుద్దేశ్యము. (ఆ. ప్రె.)

తుమందారుల సన్తానవత్తము

పంజాబు గవర్నరు జవాబు

లాహోరు, సెప్టెం 16:—తుమందారు లాసంగిన న్యాయస్థానమునకు జవాబు చెప్పుచు పంజాబు గవర్నరు అంకె కలహానులే మీచరిత్రలో ముఖ్యాంశమైనప్పటికిని రాజుగారియెడల మీకుగల భక్తిని బ్రతిపూ ప్రభుత్వముపట్ల మీకుగల గౌరవమును ఎవ్వరును సంతోషించుటగలరని చెప్పిరి. తుమందారుల తగ్గించిన తననియూ, తుమందారుల పరిపాలనాపద్ధతిని మార్చవలెననియు బ్రతిపూవారు బద్ధిప్రకాశముగా నొకపదతిని పెట్టుకొనలేదు. సమర్థతతో పనిచేయుచున్నంతకాలమును, కాంతి నెలకొల్పుచున్నంతకాలమును, న్యాయమును నడిపించుచున్నంతకాలమును తుమందారుల పరిపాలనపద్ధతి సరిపాద్దులలో నిలువగలదు. ప్రభుత్వధికారులు వెనుకటివలెనే సహాయముచేయుచున్నారు. కాని ఉమసాంప్రదాయములను నిలుపుకొని తరువారే వచ్చువారికి చేయ కొండజాతుల నడుపగల శిక్షణ నొసంగుటలోనే విశేషములేయు కలదు. ఏమిట గవర్నరుగారు చేరా ఘోషానునందు జీర్ణాపాని నిర్మాణము నిమిత్తమై 10,000 రూపాయలు గ్రాంటుచేయునుననియు, కొండలలో రాకపోకల సౌకర్యములకు సాగును 7500 రూపాయలు గ్రాంటుచేయునుననియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొగ్గు పరిస్థితులు

బాల్విక్ గారు సనివాండ్రతోడను యజమానులతోడను కలిసికొనుట

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టెంబరు 16:—బాల్విక్ గారు శేషు అధికారశత్రు పనివాండ్రను గమల యజమానులను గలిసికొనును. పనివాండ్రను పనిలో ప్రవేశించువలె ప్రయత్నించిన పిదప దేశమంతట నుపయోగించు ఒడంబడికను గూర్చి ప్రభుత్వమువారాలోపించెదరట. త్వరలోనే దేశమంతట నుపయోగించు ఒడంబడికను ఆంగీకరించెద మని అభయ మిదెననో అట్టి ఒడంబడిక ప్రార్థియగుటకు ముందుగనే గమలలో ప్రవేశించి పనివాండ్రు పనిచేయుటకు ఇష్టపడుదు రని తెలియుచున్నది.

సిరియా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంత్ర)

పారిస్, సెప్టెంబరు 17:—సిరియా పరిస్థితులు చాల యభివృద్ధి చెందినవని బ్రెయిగులు వార్తలు చెబుచున్నవి. ఒక్కనులైన ఎల్. అత్తరషేగారు మాత్రమే 500 అర్బుకదళముతో రంగంకమునం రున్నాడు. ఆతనిని 'తరిమి, తరిమి' నెంటాడించుచున్నారట. ముఖ్యముగ రాజుబాబు లన్నిటియందు న్యాయపరము మామూలుగ సాగుచున్నది.

జాతీయమిత్ర అసంఘ్

శాశ్వతేతరస్థానములు ఎన్నికసూత్రములు

జనీవా, సెప్టె 14:—జాతీయమిత్రులకు శాశ్వతేతరస్థానముల సెన్సుకొనువరకు మున్నగువాటినిగూర్చి మంచి చర్చజరిగెను. ఆసియాకుండమునకు రెండుస్థానములను ఆరాబిద్వుల రాకొమరుడు (పెరిషియా) గోరెను. చీనాగూడ తనకు స్థానము నీయవలె ననెను. జపానుప్రతినిధి చీనా పెరిషియా కోర్సెలను బలపరచెను. సిసిలుప్రభువు ఇందులకున్న కష్టములను చెలిపెను. ఇది వరకే తగిన ప్రాతినిధ్యము నిచ్చితి మని అసంబ్లినివేదికములో జెప్పిన చీనా, పెరిషియా ప్రతినిధులు తృప్తి చెందవలెననిరి. కొన్ని ఎన్నికనిబంధనలను కమిటీవారు తయారుజేసిరి. వాటిని అసంబ్లివా గొప్పకొనిరి.

కోభంగారి పయనము

కొంచెము భయముగ నున్నది

యగ్గి, సెప్టె 14:—ఆస్ట్రేలియానుండి ఇంగ్లాండుకు తిరిగి వచ్చుచున్న కోభంగారినిగూర్చి 10 తేదీనుండి ఏమియు తెలియుటలేదు. బర్మాలో విక్టోరియా పాయింటులో దిగవలసి వచ్చెననియు, వాతావరణము అనుకూలముగ లేకుండుటయే కారణమనియు చెలిపిరి. ఇప్పుడు వాతావరణపరిస్థితులు బాగులే వనుచున్నారట. పయనమునకు అభ్యంతరముగ నుండుననుచున్నారు. అనవసరముగ చిక్కులపాలగుటకు బదులు పరిస్థితులు అనుకూలమగువరకు విక్టోరియా పాయింటుదగ్గరనే ఆగియుండు ననుకొనుచున్నారు.

కనడా ఎన్నికలు

అట్లావా, సెప్టె 15:—కామన్వెస్థలో లిబరల్స్ అధికసంఖ్యాకులుగ నుండుగనుచున్నారు. ఆర్థరాత్రియనసరికి ఎన్నికఫలితములు అట్లు గన్పించుచున్నవి. ఇంతవరకు కన్సర్వేటివులకు 3 స్థానములు లభించెను. లిబరల్స్ కు 18 వచ్చెను. ప్రాగ్రెసివులకు ఒకస్థానమే.

ఆస్ట్రేలియా రైల్వే ప్రమాదము

27 గురు చనిపోవుట

50 మందికి గాయములు తగులుట
సిడ్నీ, సెప్టె 15:—న్యూక్యాసిలుకు వాయవ్యముగ మూరెల్లాకు 100 మైళ్లదూరములో రైల్వే ప్రమాదము జరిగెను. 27 గురు చనిపోయిరి. 50 మందికి గాయములు తగిలెను. రైలు బండ్లు డీకోనుటచే ఇట్లు జరిగెను. డ్రైవరుకు, ఫ్రైర్స్ కును ఆపాయములు కలుగలేదు.

ముసోలినీగారిని జంపబోవుట

పెక్కుమందిని అరెస్టుజేయుట

రోము, సెప్టె 12:—ఇదివరలో తటస్థించిన గండములవలెనే ఇదిగూడ నాకు తొందరను గలుగజేయులేదు. పెక్కు దిగ కాంతిచిత్తుడగు నుంటిరి. బాంబు ప్రేరిన కొన్నిగిమిషములకే వ్రాసికొనుట ప్రారంభించితిని. ఇబులే అంతలును ఏమి చేయవలసినది ఉత్తమములను జూచితిరి. అన్ని తెగలకు ఉద్రేకము మితిలేకుండెను. కాని సక్రమపరిస్థితులు చెక్కుచెదరలేదు. ఇంకా ప్రమాదము గన్పినను అసలుపనులు ఏమియు ఆగిపోలేదు. బాంబులు ప్రేలుచునే యుండుగాక!

అట్టి యపాయములను నడకుజేయక ముసోలినీ లనధర్మమును నిర్వహించుచునే యుండును. ప్రపంచమునకు నాభావము ఎట్లున్నది చెబుచుడు. అది బాంబు అని తెలిసినతోడనే దానిని బట్టుకొనవలెనను తలంపు మొదలు గల్గెనని పత్రికాప్రతినిధిలో జెప్పుచు ఆతనికి బాంబును జూపిరి. ముసోలినీగారు నానకము తప్పిపోవుటచే బండిని త్వరితగతిన బోనీయుడని బండివానితో జెప్పితినినిరి. ఇంతకంటే ఎక్కువప్రమాదములను జూచితినిగాన ఇది అంతపాటింపదగినది గాదనిరి. స్వయముగ ఈసంగతులను ముసోలినీగారు రాజుకుచెబుట, గండము తప్పినందులకు అభినందన లంపిరి. యవరాజుగూడ తనసంతోషమును అపాయము దప్పించునని చెయిజేసెను.

ద్రోహిని బట్టుకొనుటకు జనసమూహము ఏగ, పోలీసువారు ఆపుజేసిరి. పోలీసులేదు. ముసోలినీగారు అల్లరులుగాని ఉద్రేకముగాని వలదనిరి. తాను ముసోలినీగారిని జంపి తీరవలెననే ప్రాంసునుండి వచ్చితినిని గియోవనినీ అను ద్రోహి తెలియజేసెను. కూడా ఎందుకు తుపాకిని గొంపోవుచున్నావని యడుగ, లేకపోతే ముసోలినిపై పువ్వుగుచ్చుములను గురిపించెద ననుకొంటిరా యని ఆతడు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. నీవు చెప్పినది అర్థముగాలేదన, బాంబు తప్పిపోయిననో తుపాకితో జంపుటకు దానిని వెంటనుండుకొంటిని ఆతడు స్పష్టముగ చెలిపెను. ఇతడు రోములోనే చాలరోజులనుండి దాగొనుచున్నాడట. శనివారము ప్రాంసునుండి వచ్చితిన్నమాట యసత్యముట. సమయమునకై ఎదురు జూచుచుండెనట. శనివారము రాత్రి పోలీసువా రెందరో అరెస్టుజేసిరి. ఇంతవరకు వారెవరో తెలులేదు. అనుమానాస్పనులను వాయిండ్లు వెదకిరి. ఏమిలియు దొరకలేదు.

బాంబుపడిన చోటుదగ్గర ఒక పెద్ద మోటారుబండిలో అయిదుగురు వేచియుండుట జూచితినినియు, ముసోలినీగారు వచ్చుట చూచినవెంటనే గియోవనినివంటి యువకు డొకడు బండిదిగినాడనియు మిగిలినవారు బాంబుప్రేరిన తక్షణము పారిపోయిరినియు ప్రత్యక్షముగ చూచిన ఒకపదమ చెప్పెను.

ద్రోహి పోలీసుదృష్టిలో చాలకాలమునుండి నున్నవాడే యని తెలియుచున్నది. ఉపద్రవకరడను ఆందోళనపరుడట.

తాను ఇప్పుడుచెప్పిన సంగతులన్నిటిని విచారణ సమయమున జెప్పలేనని వాదించెద ననుచున్నాడట.

ఇంగ్లాండు కీయవలసిన యుద్ధ

ముఖములు

ప్రాంతో ఇటలీ వాయిదాలు

లండన్, సెప్టెంబరు 15:—ఫ్రెంచివారు 200,000 ఇటలీ 200,000 పౌషలను బ్రెటను కీయవలసిన యుద్ధములో కొంతభాగముగ చల్లించిరి. ఫ్రెంచివారిని మొదటి వాయిదా. ఇటలీచెల్లించినప రెండవ వాయిదా.

స్వేయను విప్లవకారులు

అసంతృప్తులగు శతశ్శిష్యులచేత విప్లవకారులు నాయకులకు ఏకాంతవాసశిక్ష

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 14:— ఇటీవల తిరుగుబాటు శతశ్శిష్యులచేత విప్లవకారులను ఏకాంతవాసశిక్షకు పాల్పెట్టిరి. శతశ్శిష్యులచేత విప్లవకారులను 30 యధికారులకు తాత్కాలికముగ ఏకాంతవాసశిక్షను విధించిరి.

బ్రిటనులో విదేశీయులు-ఉద్యోగములు

రగ్జీ, సెప్టెంబర్ 14:— ఇదివరకే బ్రిటనులో వాస మేరకును విదేశీయులను బ్రిటనులకు ఇచ్చిపెట్టిన పనికియులకు చాలిపనిలో ప్రవేశించుటకు 1925 లో రై సెన్సు గ్యరట. 1816లో రై సెన్సులీయబడెను. 120 మందికి నాటకములలోను, సంగీతములలోను రై సెన్సులీ నీయ చేరెను. పీకీయులు గుమస్తాలుగను విద్యార్థులుగ నున్నవారికి 128 మందికి రై సెన్సులీయ చేరు. హోటెలులో 67 గురికి రై సెన్సులీయ చేరు. 187 గురికిచ్చిరి. క్రొత్తదధతులందు బ్రిటిషుయవకలను ప్రవేశమును గలగజేసి తిఫీరు జేయుపద్ధతి చొప్పున విదేశీయులకు బీటుపంచదార, ఇమిడిమనుపట్టు పరిశ్రమలకు రై సెన్సులీచ్చిరి.

కెమూలుపాపాపాలుకు బడి తగ్గుట

లండన్, సెప్టెంబర్ 12:— ఆంగ్లో-తురుష్క ఒడంబడిక అయినప్పటినుండి వైద్యాధిపతులలో కెమూలుపాపాగారి పలుకండి తగ్గినదనియు ఇంతవరకు మరల పూనుకొనలేదనియు ఆంగ్లేయు డొకడు డెయిలీన్యూసు పత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు.

1922 గ్రీకుదగ్గర బట్టుకొన్న బ్రిటిషుఫీరంగులకు గుండ్లు ముందు తీకపోవుటచే మసాలాపట్టును చల్లగ జారవిడిచిరిట పాపాగారు.

బ్రిటిషుభరతులు బ్రిటిషుప్రభుత్వ ప్రోత్సాహముతో తురుష్క ప్రభుత్వమునకు పెల్లులను సమయమునకు విక్రయించక అక్కరలేనపుడు సప్లయచేయ గడంగిరిని తురుష్కలను చున్నారు. శతశ్శిష్యులను కొనుటకు తురుష్కలకు డబ్బులేదట.

బాల్కన్సులో తురుష్కలకు ప్రతికూలముగ గ్రీకులు ఇటలీవారు ప్రవర్తించుటకు బ్రిటిషువారి రహస్యపురాకాశ్యాంగ నీతియే యనుచున్నాడు తురుష్కలు.

ప్రపంచములో అన్నిటికంటె పెద్దమోడను బ్రిటిషు ఓడసంఘమువారు నిర్మించుటకు కలంచుచున్నారట

బొగ్గు తగవు

ప్రభుత్వమువారితరువాత చర్య

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 15:— బార్లీన్ గారు లండనులో తే నప్పటికిని ఎప్పటికప్పుడు సంగతు లన్నిటిని ఆయన డెలువును సేయున్నారు. శత్రు ఈవిషయమై జరుగునభ కధ్యక్షతను వహించును. ఆసభ ఆయనవెంటనే ఈపరిస్థితులు అంతరించుట ప్రభుత్వమువారు చర్యదీసికొనెదరు.

వైమానికవయనము

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 15:— విమానములలో చాల ఇంజనుల నమ్మిన డేమునుగను, నిరుపద్రవముగ నుండునని అనుభవము మీద కనిపెట్టిరి. కొంతభయ దీనిక్రింద ఎక్కువగ అయినను భయములేదను నమ్మకమును ఇట్టి ఇంజనుల సేర్పాటుజేసి కలుగ జేయవలె ననియు అభిప్రాయ ప్రజన వయనముజేయుటకు భయ పడరనియు డెలువుచున్నారు.

ఇటలీ పత్రికల నేరారోపణము

ఫ్రాంచి పత్రికల కోపము

హైదరాబాద్, సెప్టెంబరు 15:— ఇటలీ పత్రికల అక్షేపణము ఫ్రాంచి పత్రికలు తొందరబడక నిదానముగ ప్రత్యుత్తరముల పంపుచున్నవి. సిసిరముస్సోనిని జంపించుటకు ఇచ్చిన 200000 ఫ్రాంకులకంటె యాధముగను ఎక్కువ వ్యయమగునను ఇటలీ పత్రిక వ్రాతలు అన్యాయముగ నున్నవనుచున్నది.

యూరపు డేమును నిమిత్తమును ఫ్రాంసు ఇటలీ యభివృద్ధిని సహకారము అత్యవసరమని టైమ్సు పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

భావియటు ప్రభుత్వమునకు

నిరోధము

ట్రాట్స్కి వైఖరి

రెగా, సెప్టెంబరు 15:— ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ ట్రాట్స్కి గారు గొప్ప నిరోధమును తయారుజేయుట జూచి బోషినికు నాయకులు భయపడుచున్నారు. కామిసీవు జినోవీవు గార్లతో చేరి నిరోధమును జూపుటకు ట్రాట్స్కి గారు శృంగీకృతమై యున్నారని తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమున గొప్ప యుద్ధోగము నిచ్చు అకటో ప్లానిను పక్షమువారు ట్రాట్స్కి గారిని తమవక్షమునకు (డిప్యూటీ) ప్రయత్నించుచున్నారట.

సుప్రీము ఎకనామికు కవుల్నిలు (ఉన్నత ఆర్థికసభ) సభ్యులను నియమించినదియు అందులో ట్రాట్స్కి గారున్నారనియు ప్రకటించిరి.

కనడా పన్నుకలు

ప్రభుత్వపరాజయము

అట్టానా, సెప్టెంబర్ 15:—	
లిబరల్స్	118
కన్సర్వేటివులు	90
లిబరలు ప్రోగ్రెసివులు	11
అల్ట్రా రైటులు	11
ప్రోగ్రెసివులు	7
కార్మికులు	4
ఇండిపెండెంట్లు	1

ఇంకను మూడుచోట్ల ఫలితములు రాలేదు. పడమటి భాగమున కొంత ఆనుమానముగనున్నను భయములేదు. మెకంజీ కింగుగారిని ప్రభుత్వము సేర్పాటుజేయుజ్జిమని యదేగదరు. మెయిగనుగారు ప్రతినిమిషము రాజీనామా నీయచున్నారు. అందుచే సామ్రాజ్యసభ ఆఫ్ టేసినగాని మెకంజీకింగుగారు పోవుటకు పిలువబడెమో యనుకొనుచున్నారు.

ఎన్నికపోటీలు తీవ్రముగ జరిగెను. మానవత్వపు దావాలు 10 జరుగుచున్నవి. మెకంజీ కింగుగారు టారంటో పత్రికపై 50000 పౌనుల నష్టమునకు దావాజేసెదరట. ఇంకొక రెండు వార్తాపత్రికలపై కన్సర్వేటివులందరి దావాజేసెదరట. చెరియొక 20000 పౌనులను, కాథామాత్సుని పక్షమునకును ప్రతిపక్షులకును పోరాటము జరిగునట. కోడ్లిన్ గడ్డను రాల్స్ నుకాయలను మీద విసరిరట.

ప్రాపంచిక శాంతి

రాజకీయమగుతగవుల అంత్యము

జర్మనుల యభయము

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 15:— లోకార్మ్ ఒడంబడికను అంగీకరించి జాతిసమితి సెక్రటేరియటులో దాఖలుజేసిన పిమ్మట జర్మనులు బహుళసంఖ్యాకులు లోకార్మ్ కు అనుకూలురుగ నున్నారనియు చాంబర్లెనుగా రెంతయు శ్రమపడిరనియు రాజకీయ నాయకులు ఒకరియందు ఒకరు విశ్వాసమునుంచి రాజకీయ తగవులను పరిష్కరించుకొనవలసినదేగాని కాననములే ప్రయోజనము లేదనియు రాజకీయ తగవులకు అంత్య కాలము వచ్చెననియు డాక్టర్ వ్రైస్ మన్ గారు నుడివిరి.

గ్రేటు బ్రిటను ఇంతిశ్చతో పరిచేసి శ్రమపడినందులకు డాక్టరు వ్రైస్ మన్ గారు అభినందించి కొనియాడిరి.

లోటస్ నౌకాయుదంతము

కాన్ స్టాంటినోపిలు, సెప్టెంబరు 15:— డెస్మన్సుగారికి 80 రోజులు రక్షను విధించిరి. 22 తుర్క నావెములను జరిమానా విధించిరి.

మనిగిన తుర్క నౌకాసేనానికి 90 రోజులు ఖయిదును, 80 నావెముల జరిమానాను విధించిరి.

రెండునౌకల కంపెనీలను 5000 నావెములను జరిమానా విధించిరి. ఈ యుదంతముచే నష్టబడినవారికి ఈజిప్తానా ను తరివారముగ నిచ్చెదరు.

మరాఠో పరిస్థితులు

స్వేయను ప్రదేశములో చిక్కులు

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 15:— మరాఠోలో స్వేయను ప్రదేశమునందు మరల పరిస్థితులు కన్పించుకొని వచ్చినవి. పాజాకు క్షరముగ రెండు స్వేయను సేనలను ముట్టడించిరి.

స్వేయను సైన్యములన్నియు ఈ సేనలను విడిపించుటకు శ్రద్ధిక్రమగుచున్నవి. విప్లవకారు లాత్తరముఖముగ సేనలు వెనుకబోకుండ ఆఫ్రుజేయుట శ్రమచున్నారట. ముట్టడించబడిన ఒక సైన్యము మరక్షితముగ నున్నదని తెలియుచున్నది.

మ్యాంగు హేమిల్లునమ్మె-ఇంకొకమిల్లును మూయుట

మ్యాంగు హే, సెప్టెంబరు 15:— మ్యాంగులన ఇంకొక ప్రతిమిల్లును మూసివేసిరి.

జోనోపింగ ప్రతిమిల్లు కూలించి మరల పనిలో క్రమేణించిరి. నెయిగా వాటా కెయిషా నక్కా ప్రతిమర లింకను మూసియున్నది.

జపానులో క్రొత్తమిల్లులు

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— జపానులో రెండుమిల్లుల నమర్చుటకు ప్లాటుసోదరులకు ఆర్డరు వచ్చెననియు రెండునెలలలో వాటిని అమర్చెద మనియు ఫ్రెంచ్ న్యూస్ పేపర్సు ప్రకటికా విలేఖరి మాంచెస్టరునుండి డెలువుచున్నాడు.

కోభంగారి రాక

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 15:— కోభంగారి రాకనుగురించి భయము పోయినది. విప్లవకారు పాయింటునుండి రంగూనుకు బయలుదేరెనని తెలిసెను.

బ్రిటిషు చమురుగనుల కంపెనీ నష్టము

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— కంపెనీ పెట్టుబడిలో 6000000 పౌనులు నష్టమైనదట. అసలు పెట్టుబడి 90000000 పౌనులు. కంపెనీ మంచినీటిలో నుంచుటకు మూలధనమును తగ్గించుట ముఖ్య మనుచున్నారు.

సామ్రాజ్యవైమానిక ప్రచారము - నష్టము

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— 1926 మార్చికి సామ్రాజ్య వైమానిక కంపెనీలకు 20415 పౌనులు నష్టమువచ్చెను. ఈజిప్టు నుండి ఇండియాకు అవసరముగ మూలధనము గావలసియున్నది.

యుద్ధస్మారక చిహ్నము

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 15:— ఫ్రాంసులో రణరంగమున హతులైన దక్షిణ ఆఫ్రికా వైనికులకు స్మారక చిహ్నమును ఆక్టోబరు 10-న తేదీని డెరచెదరట.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభావామాత్సుకు దీనిని తెరచెదరు.

మాంచెస్టరు నగరస్వాతంత్ర్యము

ను సామ్రాజ్యసభకు వచ్చిన డొమినియను భారత ప్రతినిధుల కిచ్చి గౌరవించుటకు మాంచెస్టరు సిటీ కౌన్సిలువారు నిశ్చయించుకొనిరట.

ఆగ్వారు మహారాజు

లండన్, సెప్టెంబర్ 15:— ఇన్సర్క్టులో బజారు నౌక దానిని ఆగ్వారు మహారాజు తెరచెను. టువ్రను కవుల్నిలు వారితనికి విందొనర్పిరి.

ఆగ్వారు మహారాజుగారు సభ్యులనియు, విజ్ఞానసంపద గల పాలకుడనియు లోపటు ప్రభువు నుడివెను.

ఆగ్వారు మహారాజు గ్రేటు బ్రిటను సరళసమంజస స్వభావమునకును, హేలండువారి ఆదరణకును వందనము లర్పించుచు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

పురపాలక సంఘముపై దావా

నస్రూగారి సాక్ష్యము

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 15:— నస్రూగారు పురపాలక సంఘముపై దెచ్చినదావాలో ఆయన జేతు సాక్ష్యమిచ్చిరి. నేను పురుగులను బురదను చూచిరనియు, నీటిసరఫరానున్నయే! అజాగ్రత్తయే కారణము. సానిటరీ కమిషనరుగారి హెచ్చరికలు లెక్కపెట్టలేదు. ఆక్టోబరు 18-న తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. నాడే కోర్టు తెరువబడెను.

మహావీర పాత్రలు

మదరాసు శాసనసభ:—సమన్వయకామి గౌరవ సంపాదకులకు పంపిన సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టిగారు దక్షిణ ఇండియా ప్రకటనసంఘమువారి పత్రికను రాష్ట్రీయ శాసనసభకు అభ్యర్థిగ యుండ నిర్ణయించుకొన్నట్లు వ్రాయుచున్నారు.

సత్యమూర్తికి విందు:—తిరువల్కేటి డివిజన్ మునిసిపల్ ఎన్నికలయందు విజయము గాంచినందులకు తిరువల్కేటి అర్బన్ కో. ఆఫ్ టెన్టెనెంట్లనువారు 18-వ తేది శనివారము సాయంత్రము 5½ గంటలకు హిందూ హైస్కూలు హాలులో సత్యమూర్తిగారికి విందుచేసెదరు.

గోఖలే మెమోరియలు ఫుట్ బాల్ పోటీ పంచెములు:—ఈ పోటీపంచెములు బెజవాడ నగరమున బసరానీకములో జరుగును. ఈ త్రై సర్కారులు స్థలారు జిల్లాలోయందలి పోకాకల విద్యార్థులు పోటీ చేయవచ్చును. ప్రకటనకును ఒక్కొక్క టీకానకు నాలుగురూపాయలు. పోటీయందు పాలుకై కొన కలచిన టీకలు ఈ నెల 25 వ తేది లోగ ప్రకటనముతో తరు దర్భానులను బెజవాడ మునిసి పల్ హైస్కూలునందలి గోఖలే మెమోరియలు ఫుట్ బాల్ ట్రాఫీ గౌరవకారవర్తికి పంపవలెను.

నిరుద్యోగసమస్య విచారణసంఘము:—ప్రస్తుతము దక్షిణార్కాటు జిల్లాలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నున్న రావుబహదరు ఎన్. కె. సుందరాచార్యులుగాని నిరుద్యోగసమస్య విచారణసంఘపు కార్యదర్శిగ నియమింపబడి రని తెలియుచున్నది. ఈ సంఘమునకు సర్ జార్జి పాడిసను గారు అధ్యక్షులు. రాష్ట్రము నందలి నిరుద్యోగులకు తమ వృత్తులను నూచించు విషయ మై ఆలోచించుట కి సంఘముల నియమింపబడినది.

పాంచురంగ భగవత్కథాప్రసంగసభ:—ఈ భగవారి యజమాన్యమున ఈనెల 18 వ తేది శనివారం సాయంత్రము 4 గంటలకు టంగకాల పిఠియందలి హిందు ధియలాలకు హైస్కూలు భవనమున వీణ ప్రాటకచేర్చి జరుగును. శ్రీరంగంపాస్త్రవులకు ప్రహ్లాదీ విద్యాను రామ స్వామిఅచ్యంగారు వీణ వాయిచెదరు. శిక్షిలో నారాయణ పిల్లెగారు వృందంగంవాయిచెదరు. బ్రహ్మశ్రీ సీతారామయ్య రుగారు మోర్సింగు వాయిచెదరు.

ఈ సభవారి యజమాన్యమున శ్రీమతు ఉభయచే దాంత విద్యాన కళగోపాలగారిచే చెప్పబడుచున్న ఆశ్వా దలు ఆచార్యుల వైభవమున కులకేళికార్యుల వైభవము ఈనెల 19 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రము టంగకాలపిఠి యందు ధియలాలకుల స్కూలు భవనమున పారికభగ చెప్ప బడును.

రాకపోకలు:—ఆస్ట్రేలియాను జరుగ నున్న సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ పహాసభకు ప్రతినిధిగ పోవుచున్న ఆర్. కె. బ్రహ్మగం శెట్టిగారు 19 వ తేది కొలంబోనందు నాదైయ స్త్రీ మరుసందు ప్రయాణము చేయుదురు.

బొబ్బిలి పహారాజాగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలం వెల్లిరి.

పోలీసు డిప్యూటీఇన్స్పెక్టరు జనరలు జె. టి. డబ్ల్యు. ఫిల్స్ ముగారు నిన్న రాత్రి వెల్లూరు వెల్లిరి.

గౌ. సర్. పాత్రోగారు ఎక్స్ ప్రెజ్ కమిషనరు రావు సాపేలు ముత్తుస్వామయ్యగారితో నిన్న రాత్రి సిహను వెల్లిరి.

కలనలు గ్రీనుహిలుగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలం వెల్లిరి.

పొన్నుటెరిగ్రావు డైరెక్టరు జెనరలు ఎన్. జి. పి. రాయగారు నేటి సమరాత్రి నిలోను బోటుమెయిలలో దక్షిణమునకు వెల్లి తిరుగ 24 వ తేది చెన్నై పురికి వచ్చెదరు.

ఈ డి. బి. కృష్ణనాయురుగారు నేటిదినం ఉదయం పాలమృదునుండి చెన్నై పురికి వచ్చిరి.

గౌ. కాంతెను, జి. జి. పోగుగారు నేటిదినము కార్తి ఉదకమండలం వెల్లిదరు.

మద్రాసు కార్యరేషను

రాయపేట డివిజను ఎన్నికలు

మునిసిపల్ కౌన్సిలరు యం. సింగరవేలు సెట్టిగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపహాసించ నోటిసు ఇచ్చిరి:—

రాయపేట డివిజను మునిసిపల్ ఎన్నికలసందర్భమున నూతన అభ్యర్థిత్వ నియోజకములను పుచ్చుకొనవలసిన పరిస్థితి లేనదివలన రాయపేట డివిజనువారు నూతన అభ్యర్థులను పేర్కొనుటకు తమకు అర్హుడనిచిన ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు అనాకాశము కలుగచేయ వలయుననియు నూతన నామినేషనులను పుచ్చుకొనవలయునని కమిషనరు గారికి ఉత్తరు వొసగవలయుననియు సభవారు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

మద్రాసు హైకోర్టు

టెంపరరీ జడ్జిలు

హైకోర్టు టెంపరరీ జడ్జిలుగనున్న న్యాయమూర్తులు శ్రీనివాస అచ్యంగారు, మాధవను నాయనగార్లు ఉద్వీగ కాలపరిమితి ఈ సంవత్సరము అక్టోబరు 19 మొదలు ఒక సంవత్సరమువరకు అధికముచేయబడిన దని తెలియుచున్నది.

ఆరోగ్యప్రకాశిక

సంపాదకులు హానర్బులు డాక్టరు యం. రామ రావు, యం. కృష్ణరావు, ఎం. బి. బి. ఎన్ గారు

రెండవ సంపుటము 5 వ పంచిక 1926 సెప్టెంబరు నెల లో వెలువడెను. ష్రీకృష్ణతతో నందుకొంటిమి. దీనియందు ఆరోగ్యసంబంధములను పోలికున్యసంబంధములు నను వ్యాసములు చాలగలవు. ముప్రసిద్ధుల ప్రజ్ఞలుచే వ్రాయబడినవి. ఇది యొక ఆరోగ్యవిషయకమగు సచిత్ర ఆంగ్రెజు మాసపత్రిక. ఎల్లవారికి శ్రీలకును పాలురకునుగూడ సర్దుమగుటలకు లేట తెలుగుమాటలతో వ్రాయబడుచున్నది. వ్యాసములంద నేకముఖ్య విషయములుందుటయేకాక అవిచనువులకు చాల నాకర్షకము గామాడెను న్ను బి ఈ సంచిక లో ప్రిటిని పీల్చుట లేన, బాలికల వైద్యవిషయములు, క్రొవ్వ పెరుగుట వలన కలుగుహాని, బిడ్డలకు తల్లులు చనుగుడుపుట, పొగాకు, ఆ రోగ్యసంభావనలు, మనుష్యుల తూనీక మన్యపుజ్యరములు క్షయరోగము సమీధాహరము అశ్రితి ప్రాణాయామము అమృతము మున్నగు ముదివ్యాసములు గలవు. ఆంగ్రెజుమాసపత్రిక పత్రికలు చాల కొద్దిగానున్నవి. ఈ పత్రికకు చందా మిక్కిలి తక్కువ. సాలుకు 1-8-0. డి. ఆ. ద్రులకొరెగ బడయటకు చాలఅర్హమైనది. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను.

“మేనేజరు, ఆరోగ్యప్రకాశిక, 828 కంటునెట్టిపిడి, బార్లి లవును మదరాసు, లేక పోస్టు బాస్సు 166, మదరాసు.”

భగవద్గీతా ప్రచారమునకు భూరిదానము

స్వామి రామ్నాథ్గిగారు చందాల బోగుచేయుట

హరిద్వారము, సెప్టెంబరు 16:—దైవభక్తిగల యొక మార్యాదే భగవద్గీతను ప్రచురించి అన్ని కులములందలి వీరులకును విరివిగ పంచిపెట్టుటకని 50వేల రూపాయలను దానముచేసెను. ఇది మూలభవముగా నుంచి ఇంకను చందాల పోగుచేసెదను. “గీత శ్రీ డిప్రీబ్యూక్షను ఫండు” అని పేడిది. స్వామి రామ్నాథ్గిగారు దీనికి యజమానులుగనుందురు. వారే ముఖ్యపట్టణముల దిరిగి భవమును వసూలుచేసెదరు. దానికిగాను, ఒక ముద్ర జాలయమును ఒక అఫీసును ఏర్పరచెదరు. నెలలకు బ్యాంకులో నిలువచేయుదురు. (అ. ప్రె.)

కాబ్లాముగారు

రంగూను, సెప్టెంబరు 16:—కాబ్లాముగారు నేను వాతావరణము బాగుండెననిన బయలుదేరెదను. మరికొన్ని గంటలక్రిందనేయిందులకిగ దిగి హానిచ్చిరి. రేపు ప్రయాణముగా న్నప్పును. (అ. ప్రె.)

పండిత నెహ్రు-మాళవ్యా

రాయబారములు

సత్యమూర్తిగారి అభిప్రాయములు

మదరాసు సెప్టెంబరు 17:— పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండితమాళవ్యాగారులకు జరిగినరాయబారములగూర్చి యన్. సత్యమూర్తిగారు యాక్రిందియొదంశమును పత్రికలకు పంపిరి:—

విక్రముఅనుమాట బాగానేయున్నదిగాని భారతదేశము ననిపుడు కార్యచరణయందు దైవ్యముగావలయును. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుకును ఇతర పక్షములకును హక్రిపదవుల నంగీకరింప కిరస్సురించుటను గూర్చియు, అసెంబ్లీలో నేషనలు డిమాండుకు తెగిన ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకును సస్పెంసు నిరాకరింపవలె నను విషయమును గూర్చియు భేదాభిప్రాయములు గలవు. పండిత మాళవ్యాగారి వరకులు సభర్థులి ఒడంబడికన్న సెక్కువగ బోయినది. కాని క్రొత్త పక్ష మేర్పడుటవలన మాళవ్యాగారి పక్షములో నిరతులకవి అంగీకారార్హములు గ లేవని డ. లి. యు. యు. న. డి. ఇదివరకు కాంగ్రెసుపెట్టిన అభ్యర్థులను దీని వేసి యిప్పుడు మరల రాయబారముల జరుపుటకు తరుణము మించినది. అక్కడక్కడ కొన్ని సవరణలు చేయవచ్చును. కాని రాయబారములు విఫలమగుటవలన అది జడగ లేదు.

నా కిందుకు విచారమగుటలేదు. స్వరాజ్యసంరంభము ననుపవలెనో లేక కొంతకాలము నిక్రాంతి గైకొనవలెనో దేశమున కవకాశముచ్చుటకు తరుణము వచ్చినది. ఈ విషయమై అపోహబండరాదు. హక్రిశులకద్యోగము లంగీకరించి ప్రభుత్వము నుండి రెస్పాంసు లేదే సెల్లెలకు వోలు చేయవలెనన్న, కానన సభలోగాని లెటగాని స్వరాజ్యసంరంభమును ఆపవలెననియే చెప్పవలెను. దేశమునందభికంభ్యాము నిర్లక్ష్యముతోనున్నను విసువెత్తియున్నను సంరంభమును నడుపుటకు స్వల్పసంఖ్యాకులైన నుండవలెనని చరిత్ర పాఠమును నేర్చుచున్నది. ఈసారి యెక్కిలలో కాంగ్రెసువారు చాలమంది యెన్నుకొనబడిని యెడల మనము దప్ప నెవ్వరును దేశమును రక్షింపజాలరని యింకను సంరంభము చేసెదను. కాని కాలవిన్నాములు మాడ చాల రాష్ట్రములందును అసెంబ్లీని కాంగ్రెసువారులు రహస్యమును తెలిసికొను నడం చాలమంది యెన్నుకొనబడుదు రను విశ్వాసము నాకు గలదు. ఉత్తరదేశమున మతకలహములు కొంత అణిగినను కారణమునయన్నది. అందుకనే కాంగ్రెసుయెక్కిలసంరంభమును బాగా ననుపవలెనని నేను కోరెదను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ చెప్పినటుల భారతదేశమందలి ఉభయభాతులను ఒకరి నొకరు రక్షించుకొని తమను దాము రక్షించుకొనవలసియుండ, కాంగ్రెసు వారికోకరియిది కింకొకరురాకుండ నేగాక ఉభయములిదికిని రానున్న యుపద్రవమునుండి రక్షింపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

వర్కు-పాపునందు దొంగతనము

ముద్దాయి ఫోర్మనే

లాహోరు, సెప్టెంబరు 16:—పశ్చిమోత్తర ప్రదేశ్ కార్య గారముందు దొంగతనము జరుగగా ఫోర్మను హీడెనును మరకొందరును 881, 414 సెక్సునులక్రింద విచారించబడుచున్నారు. మేజర్ శ్రీటూ సాక్ష్యమునందు రాగిబండి తూచగా 21 బండ్లు లిహం ద్రెడువైట్టుండెననియు తిరిగి రెండుమూడు రోజులలో హీడెను ఆబుడి తప్పు తూకుటలను అంత బరువు గనపడినదిగాన అసలు 20 బండ్లులపైగా నుండెననియు తెలిపెనని తెలిపెను. దీనికి కారణ మేమైయుండునని యడుగగా బర్లమువలన తూకమునగా రాలేని చెప్పవలెను. మరియొక తూలిగూడ నిట్లే తెప్పెను. కేసు వాయిదా చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలురాష్ట్రీయఖిలాఫతు

సంఘము

స్వతంత్రపక్షమునకు సహాయముచేయ బూనుట కల:త్త, సెప్టెంబరు 16:— మంత్రివర్గము శిర్కాము దునుని వాగ్దానము చేయకుండిన సర్వతంత్రపక్షమువారిచే నియమింపబడిన అభ్యర్థులకే సాయము చేయవలెనని బెంగాలురాష్ట్రీయ ఖిలాఫతుసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అట్టివో వెనుకటిది ర్యాసమునందరించి ఏమిచర్య దీనుకొనవలసినదియు కమిటీవారు నిర్ణయించెదరు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1926 సం: సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది గురువారము

Table with 6 columns: Time, Wind Speed, Humidity, etc. Rows include various weather observations and calculations.

సర్వములు: - ఇక్కడ పట్టుములో 0.85" గోపాల పురంలో 0.6" ఇంకను, వేళుములు విస్తారముగ నున్నవి.

చక్క: - కడపనుండి కలుగు చెలియలేదు. అనంత పులో 0.21" ఇంకను, ఇల్లారిలో మేఘములు పలచగనున్నవి.

కర్నాటకము: - మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. ఆ ద్రోణ తక్కువ. కడలూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు, అగ్రవీటింగు వాతావరణ కాన్రజ్ఞుడు.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము

వాణిజ్యపారిశ్రామికవిద్యాభివృద్ధి బొంబాయి, సెప్టెంబరు 17:- బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణమున గూర్చి కార్పొరేషనువారు తమ యభిప్రాయములను వెల్లెచు బొంబాయి రాష్ట్రమున నింకను విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించుటనుగూర్చి ప్రభుత్వముయొడుగు నున్న విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణముపై ప్రయత్నము వెల్లెచు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున తుదకు సరియైన కాలము విచ్చిరపుచు యూనివర్సిటీవిద్యాలయముగ జేయవలెనని కోరిరి. అప్పుడు వాణిజ్యపారిశ్రామికవిద్యులు కలిగిన స్థాన మేర్పడును. బొంబాయికి తగిన విద్యావిధానము యేర్పడును. కార్పొరేషను ప్రస్తుతము ప్రాథమికవిద్య కెక్కువగ ఖర్చు పెట్టవలసియుండుటచేత విశ్వవిద్యాలయమున కెక్కువగ హాళము జేయు స్థితిలో లేదని వెలుపబడితి.

అ. ప్రె. స్పెషలు.

నరసాపురం

శ్రీ కూచి నరసింహంగారి ఛాయాపటము బహిరంగ పరుపబడుట

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ఉపన్యాస పటిమ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 16 :- మొన్నటిదినము నరసాపురపు చరిత్రలో బహుపుణ్యదినము. నాచే ఐదువేల వ్రాయబడిన ట్లాడిన మన కవిశ్రేష్ఠులగు నట్టియు వీరికాపుర సంస్థానాధిపతియొద్ద ఆస్థాన పండితులను అను శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచేత టైలరోస్కృత పాతకాలలో కొంతకాలము ప్రధానోపాధ్యాయ రత్నముగా పనిజేసినట్టి బ్రహ్మశ్రీ కూచి నరసింహంగారి ఛాయాపటము పాతకాలా పాలకవర్గముచే వేడు కొనబడిగా బహిరంగపరుపబడినది వ్రాయబడు కుతూహలపడుచున్నాను. నాకు సాధ్యమందు విద్య రాని పాతువుచేత శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుపంతులుగారిచ్చిన ఉత్కృష్ట ఉపన్యాసమును ఉన్నది ఉన్నట్లుగా వ్రాసి చదువరుల నానందింపజేయులేకపోయినందుల కెంతని వగయచున్నాను. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ నడుమలకు శ్రీ పంతులుగారి రచనాపటిమయు వాక్పటిమయు నావంటి అల్పజ్ఞుని చెప్పనవసరములేదు. అందుచేత వారు చెప్పినదానిని పొడిముక్కులచేత కొంచెము వివరించి విడిచివేతును. ఉభయులు ఒక్కమాటలు మెట్రిక్యులేషను మొదలు వి.ఎ. వరకు కలసి చదువుకొనుటయు తరువాత పితాపురములో నరసింహంగారు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్నతరి శ్రీ నరసింహారావు పంతులుగారు పాతకాలకార్యవర్గముగా నుండుటయు తటస్థించుటచేత వారి ఛాయాపటమును వీరు బహిరంగపరుచుటలో గల గౌరవమును ఆనందమును నరసింహారావుగారు వెల్లడిచేసిరి. నరసింహంగారి సత్వసంధతయు విధి నెరిగి పని చేయుటలో పట్టుదలయు, నిరాడంబర జీవితమునున్న తరువాత బోధనాపటిమయు కొనియాడి పటమును బహిరంగపరచిరి. నరసింహంగారి 1891 సం॥లో యుద్ధపుట మొదటి అగ్రస్థానముగా వచ్చి 1892 లో ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమింపబడిరి. 1900 సం॥ వరకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ప్రపంచములో ఇటు మెట్రిక్యులేషన్ దొరవారివలెనున్న అటు డాక్టరు మిల్లర్ దొరవారివలెనున్న కీర్తిని బడసిన చెప్పటలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్రమునులేదు. వీరు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమింపబడునప్పటికి మా టైలరోస్కృత పాతకాల దుర్లభ నమధ విందుచున్నది. డబ్బు తగ్గి రు 2000 లలోనికి వచ్చింది. కాని నరసింహంగారి కీర్తి ప్రబలుటచే రానురాను విద్యార్థులు హెచ్చుచు రాగా తుదకు వీరు వెళ్లనమయమునకు చికిత్సపడియున్న భవనపు వైకృత్యము పూర్తిగా తీసివేసి కొత్తదానిని బందోబస్తుగా చేయుటయు, ఉన్న భవనము చాలకపోగా ఇంకొక కొత్త భవనమును నూతనముగా కట్టుటయు చానినంత భవనము కమిటి వారి కిలాభిండు నట్లుచేసిరి. విధి కృతమున 1900 సం॥న వీరిచ్చట నుండి వెల్లిపోవుటకు నిశ్చయించుకొనగా అప్పుడే మెట్రిక్యులేషను తరగతివెట్టి శ్రీ నూజిడు రాజావారు వీరిని ఆహ్వానించిరి. అచ్చట అన్నట్లో సహాయోపాధ్యాయులు కావనినంతకుండి లేకపోయినప్పటికి తామే వైస్స మార్గమేటిక్సు మొదలుగా గల అన్నియంతయులను కష్టపడి చెప్పి 14 నురుని మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకుపంపి ఆ 14 నురుని ప్యాసుచేయగలిగిన చెప్పటలో నరసింహంగారి ఖ్యాతి వెల్లడియగును. అప్పుడు శ్రీ నూజిడు రాజావారు నరసింహంగారికి ఘనీకల జోదావేసి కాష్మీరు కాలవను గెప్పి నరసింహంగారిని సన్మానించిరి. కాని పితాపురములో బంటి నే మెట్రిక్యులేషను క్లాసుపెట్టుటచేత, పితాపురము స్వగ్రామమునకులేదను శ్రీపితాపురం రాజాగారు స్కూలర్ షిప్పయిచ్చి చదివించుటచేత శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ప్రార్థనలచేతను నూజిడును వదలివేయవలసి వచ్చెను. పితాపురములో 17 1/2 సం॥ను ప్రధానోపాధ్యాయులుగానుండి సంస్థానాధిపతులచేతను ఎక్కువకేవల అధికారులచేతను మెప్పునడసి అన్నభక్తచేత రిటైరై. ఈసమయమున నరసింహారావుపంతులుగారి ఉపన్యాసమునుండి మొదలైన ఉపన్యాస కులనుండియు గ్రహించి వ్రాసినది. ఆనాడు పత్తనెంచినవారిలో శ్రీ పంతులు రావుసాహెబు నిర్దేశముగా శ్రీ పాను రావు మూర్తిగారు కొప్పర్తి భానుమూర్తిగారు పప్పు పావ్యతీశము

అయిరోపీయుల మొర

స్పెన్సుగారి కేసునుగూర్చిన మొరపై అస్సాము ప్రభుత్వాభిప్రాయము

ఫిల్దంగ, సెప్టెంబరు 16:- కలకత్తా అయిరోపీయ సంఘమువారింపిన ప్లేటు మెంటునకు అస్సాము ప్రభుత్వమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శిగనున్న బెంటింగుగారు తానినగు జవాబునలిరి.

అయ్యో, నేను తమ సంఘమువారు ఈమధ్య జరిగిన రెండు క్రిమినలు కేసులలో అయిరోపీయు ముద్దాయిలగుర్చి వ్రాసివలెనని 9-వ తేదీ లేఖన జవాబిచ్చుచి ఆజ్ఞాపించబడితిరి. దానిలో తమరు మాప్రభుత్వము న్యాయేతర నిర్బంధాలకు లోనై యట్లుచేసినది తెలిసిరి. ఫలితంలో ప్రదురింపబడిన తమలేఖనలను తమకు నిజస్థితులన్నియు తెలిసెట్లులేదు. దానినిబట్టి యేమిరు దురూహలకు లోనైతిరి. అస్సాము ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన కేసులో ముద్దాయి మేనేజరుపాత్య గావించబడిన వాడాయోటలోనే కూలి. సెల్లెటు సెషన్సు జడ్జియెదులు 884 సెక్షనుక్రింద శిక్షింపబడిరి. శిక్ష చాలవల్లయునని. కార్డుచూచిన వెనుక తెలిసినది. విచారణ సరిగ జరుగలేదు. 884 సెక్షను క్రింద శిక్షించుటతప్ప. సాత్వమునకును శిక్షను సంబంధము లేదు. కావున ప్రభుత్వముచూచు హైకోర్టులో రివైజుచేయించ నాజ్ఞయిచ్చిరి. హైకోర్టువారు మే 5-న తేదీన తీర్పు చెప్పిరి. మరనాడు ఫలితముందు కనుపడెను. హైకోర్టువారు జూరీ చెప్పినది బాగులేదనియు సెషన్సుజడ్జి చర్య తృప్తికరముగ లేదనియు, తెలిసిరి. కావున తిరిగి విచారణకు ఆజ్ఞయిచ్చిరి. ఈ విచారణలో ముద్దాయి ఆ శిక్షనే 850 వ సెక్షను క్రింద పొందెను. తిరిగి విచారణ చేయుట తృప్తికరముగ నున్నది. మొనటి విచారణయందు లెప్పులున్నను న్యాయమే జరిగెనని కేలుచున్నది. కాని అన్యాయము జరిగినదని తలచుటకు హైకోర్టువారు చెప్పినదానినిబట్టి అనుసరింపదు. కావుననే ప్రభుత్వము గలగజేసికొనినది. మీ యుత్తరమున కిదే ప్రత్యుత్తరము. గవర్నరుగారికి తమ ప్రశ్నలను కోపములేదు. కాని తమవంటి భాగ్యదేవత సభ కేసును తెలిసికొనకుండగనే ప్రభుత్వముపై నింపారోపణచేయుట వింతగా తోచినదనిరి. తమకు ప్రభుత్వమునకు దురభిప్రాయ మాపానింతిచిరి. జాతివైషమ్యములకు తాపోనితిరి. ఇదియే ఇతరులు చేసినవారిని నిందింప వెనుకాడరు. అదిగాక ప్రభుత్వముయొక్కయు న్యాయస్థానముల యొక్కయు వ్యాకృత గుర్తించినట్లు తమ లేఖయందు గూడనము లేకున్నది. (అ. ప్రె.)

బాంబును ప్రధానోపాధ్యాయుని పడకగదిలో విసరుట

5 గు విద్యార్థులు అరెస్టులు బిల్దంగం, సెప్టెంబరు 16:- రోజునపాతకాలప్రధానోపాధ్యాయుడు నిడియించునగడియందు బాంబును విసిరిన సంబంధమున రెండు విద్యార్థులు అరెస్టుచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

గారు పాలాపర్లు లక్ష్మీనారాయణగారు మొదలగువారు గుండిరి. వేర్వేరుగా వీరిఉపన్యాసముల నిచ్చుట గ్రంథమువిస్తారము పెరుగునుగాన పాండుపరుపనందులకు వీరున్న బ్రహ్మశ్రీ నరసింహంగారును నన్ను మన్నింతురుగాకయని కోరుచున్నాను. ఇక కూచి నరసింహంగారి గ్రంథరచనా పటిమనుగరించి చదువరులకు చెప్పటగుగాను వీరి ఉత్కృష్ట గ్రంథములను కొన్నిటిని చదువు చేయించెదను. వీరు శ్రీహిందూ రామకృష్ణ పరమహంసగారి జీవితచారిత్రమును స్వామి వివేకానందులవారి ఉపన్యాసములను అనువాదమును శ్రీ గౌరంగప్రభువుగారి చరిత్రకు పద్యకావ్యముగా అనువాదమును ఇదిగాక కొన్ని నాటకములు హరికథలు మొదలగునవి అనేక గ్రంథములను రచించి ఆంధ్రదేశమునకున్న ఆంధ్రవాక్యాయమునకున్న వన్నె తెచ్చిరి. వీరు సదా శ్రీరామచంద్రపాదారవిందభక్తులు. అన్యభక్త గణియుండియు ఇప్పటివరకు ఆంధ్రభిక్షులు వను ఉద్వేగులలో కొద్దిగనో గొప్పగనో ఊగిమలాడుచునేయున్నారు. అట్లు కథి నెరిగిండి చేరుసంగతి గమనంపక కార్యమును నెరవేర్చుటలో కొశ్యునును ముందంజవేయవారేగాని వెదకాదు. వీరి కిక నూజిడునాల్లమ సములలో మెట్రిక్యులేషన్ కాగలము. వీరికి శ్రీరామచంద్రముారి చిరాయవునిచ్చి బ్రోచుగాత. విమృశించు వాకోవలెనే తిరింపజేసినందులకు శ్రీపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి కనేక వందనము లాచరించి దీనిని ముగించుచున్నాను.

సారస్వతనికేతనము, వేటపాలెము

పోటీపరీక్షలు

(సర్క్యులరు నె 1 రు.)

శ్రీ వేటపాలెము సారస్వతనికేతనముయొక్క యజమాన్యమున యేటేటజరుగు "ఆంధ్రవ్యాసరచనానిపుత్రకు" బహుమానపరీక్ష 1926 సంవత్సరము అక్టోబరు మాసములో జరుపబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అన్నిరకముల పాఠశాలలలో విద్యనభ్యసించు శ్రీ పురుషవిద్యార్థులెల్లరు పోటీచేయువారు. 4, 6, 8 ఫారములలో చదువువారు ప్రథమతరగతి నీనియరు పెక్కునుగిన్నీ, 1, 2, 8 ఫారములలో చదువువారు ద్వితీయతరగతికి జూనియరు పెక్కునుగిన్నీ పోటీచేయువారు. ప్రథమతరగతికి రు. 2/ చూపు, ద్వితీయతరగతికి రు. 1/ యున్నా వరఖాస్తుదారులు చెల్లించవలయును. దరఖాస్తుదారు విద్యార్థి (ని) యని ఆయాపాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయుల నిరూపణ సంతకముతోను, రుసుముతోను, దరఖాస్తులు ది 30-9-26 తేదీనగాని, అంతకు లోపలగాని కార్యాలయము చేరవలెను. ఒకేయూజునండి ఏతరగతికైనను సరే పదింటికికన్న దరఖాస్తుదారు ఒక్కడో ఆయూజి పరీక్షాస్థలముగా నిర్ణయింపబడును. తేదీనో అనుకూలమును పరీక్షాస్థలములను నిర్ణయించి పరీక్షాకాలము, తేదీ, స్థలము ప్రకటింపబడును. ప్రథమతరగతిలో అందరికన్న యెక్కువగుణములను సమపార్జించినవారి కొక బంగారుపతకమున్ను, రెండవవారి కొక వెండిపతకమున్ను, ద్వితీయతరగతిలో నుత్తీర్ణులగు మొదటి యిద్దరికిని చెరియొక వెండిపతకమున్ను యొసంగబడును.

"ఆంధ్రభాషలో యువశాస్త్రపవాగ్ధి" కి బహుమాన పరీక్ష 1926 సంవత్సరము అక్టోబరు మాసములో వేటపాలెము నందు జరుపబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అన్నిరకముల ఉన్నత పాఠశాలలోని స్కూలు ప్రెసెంట్ తరగతి విద్యార్థులెల్లరు పోటీచేయువారు. దరఖాస్తుదారు తాను విద్యార్థియని ఆయా పాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయుల నిరూపణ సంతకముతోను, రు. 2/-ల రుసుముతోను తే 30-9-26 దీనగాని అంతకులోగాని కార్యాలయము చేరవలెను. దరఖాస్తుదారులు దసరా నెలపులలో నిర్దీక్షమొదినమనకు యీవేటపాలెముకు రావలసియుండును. మొదటివారికొక సువర్ణపతకమున్ను, రెండవ వారికొక రజతపతకమున్ను యొసంగబడును.

(సర్క్యులరు నె 2 రు.)

శ్రీ వేటపాలెము సారస్వతనికేతనముయొక్క యజమాన్యమున కీర్తికేసులైన ఊటూరు శ్రీరాములు శ్రేష్ఠిగారి జ్ఞాపకార్థము స్థాపింపబడి బ్యాడ్మింటను పోటీచెట్లలు 1926 సంవత్సరము అక్టోబరుమాసములో జరుపబడును. గెలుపొందిన ముతావారికి శ్రీయంత ఊటూరు లక్ష్మీనరసింహదాసుగారిచే నొసంగబడిన రు. 75/- ఖరీదుగల నుండరమును వెండిగిన్నె నీయబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అన్నిరకముల మధ్యమ, ఉన్నత పాఠశాలల విద్యార్థులు, కళాశాలల విద్యార్థులు, నికేతనాంగీకారమునుబడిన యితర సంఘసభ్యులను పోటీచేయవచ్చును. దరఖాస్తులు రు. 8/ రుసుముతోను, ఏడుగురు ఆటదాన్ల శ్రేణిలోను ది 30-9-26 తేదీనగాని, అంతకులోపలగాని కార్యాలయము చేరవలెను. ఏటేట ఆటలములో గెలుపొందు ముతావారికి ఆయన రజతపతకము లొసంగబడును. ఆట నియమములు తెలుపు పాత్రములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి.

(సర్క్యులరు నె 3 రు.)

శ్రీ వేటపాలెము సారస్వతనికేతనముయొక్క యజమాన్యమున కీర్తికేసులైన ఊటూరు శ్రీరాములు శ్రేష్ఠిగారి జ్ఞాపకార్థము స్థాపింపబడిన చెడుగుడు పోటీచెట్లలు 1926 సంవత్సరము అక్టోబరు మాసములో జరుపబడును. గెలుపొందిన ముతావారికి శ్రీయంత ఊటూరు లక్ష్మీనరసింహదాసుగారిచే నొసంగబడిన రు. 75/- ఖరీదుగల నుండరమును వెండిగిన్నె నీయబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రమున అన్నిరకముల మధ్యమ, ఉన్నతపాఠశాలల విద్యార్థులు, పోటీచేయవచ్చును. దరఖాస్తులు రు. 8/ రుసుముతోను, పదునొకండుగురు ఆటదాన్ల శ్రేణిలోను ది 30-9-26 తేదీనగాని అంతకులోపలగాని కార్యాలయము చేరవలెను. ఏటేట ఆటలములో గెలుపొందు ముతావారికి తొమ్మిది రజతపతకము లొసంగబడును. ఆట నియమములు తెలుపు పాత్రములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి.

ఈ ఏకేతన యజమాన్యమున కూమాలప్రకారము విశాఖకు చెందిన మున గణపతి యొక్కయుల ప్రారంభింపబడినవి. ఈ సంవత్సరమున ఇంకొల్లు నివాసు లగు బ్రహ్మశ్రీ ములుకుట్ల వీరరావున కాస్తులవారు "కమంతకోపాఖ్యానము" శ్రోతలకు పేతుల కింపాసగునటుల పురాణకాలక్షేపము జరిగించినారు. శ్రీవణానందకరమైన శ్రీవారి కాలక్షేపము పండితపాదులననేకుల నాకర్షించినది. శ్రీవారికి ముక్త్యజ్ఞతా పూర్వక నమస్కారములు.

ఈ ఏకేతన యజమాన్యమున యేటేట ఆంధ్రరాష్ట్రము లోని పాఠశాలలలోని విద్యార్థులకు జరుపబడుచున్న మొదటి తరగతి "ఆంధ్రవ్యాసరచనానిపుత్రకు" పరీక్షలో ప్రథమస్థానములకరించుటకు విద్యార్థికి నొసంగగలంతులను యొక నువ్వపతకము నొక సవరనతూకముతో చేయించి యిచ్చుటకు కీర్తికేసులైన యేనికెట్టి చిక్కువ్వస్వామిగారి దత్తునమరుడు శ్రీ పాపయ్య శ్రేష్ఠిగారు కన ద్వితీయ వివాహముహూర్తిని కాలమునకు సదస్కుల సమక్షమున వాదనము, గావించి ముక్త్యజ్ఞతకు బాతులైరి. శ్రీపాపయ్య శ్రేష్ఠిగారు విశేష విద్యార్థిమనులు. వారికి మావందనములు.

డా. వెం. శ్రేష్ఠి.

ప్రతిస్థాపకాధ్యక్షుడు, ధర్మకర్త.

సారస్వతనికేతనము, వేటపాలెము. ది 14-9-1926.

ముట్టునంబంధమైనవ్యాధులు కడుపునొప్పి, దేహమందు చెడ్డనిరుచేరుట మొదలగువ్యాధులకు అత్యద్భుతమైన ఔషధములు

నాభార్య డిర్ల కాలమ. నుండి తీరనికడుపునొప్పి, డోషమైనము, గర్భవహారమును బాధ, పీటికిపంబంధించిన ముత్యగొన్ని ఇతరవ్యాధులచే విక్లిప్తి బాధపడుచుండెను. బహిష్టులగు నప్పుడు ఆరోగ్యములన్నియు నుదిరిపోయి ఆరోగ్యమును మొదలంట నిర్మూలముచేయును. తనవారక చాలవనములకుగాని మునుపటిఆరోగ్యము పునః కలుగుట లేదు. అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద మందుయిప్పించియు ఉపయోగము లేకపోయెను. ప్రస్తుతము మద్రాసు, మైసూరు శేఫిథోమునందు కెన్ వెగారియన్సిలో నున్న ఆల్బర్టాలాజ్ఞియందు కాపురమున్న తిరునల్వేలిజిల్లా కల్లపాపురవాసియగు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు వారు చెప్పి పుగ్గయందు కొద్దికాలమునుండియే శాస్త్రపటికి ఆశ్చర్యమైన జయమును పొందుచున్నారు. వారివద్ద అద్భుతశక్తున ఔషధ విప్పించిరి. చికిత్సాసంధిముండియే ఆపెను గుణముగపడెను. ఒక మాసాంతములోగా నుగమయెను.

ఎ. టి. నరసింహఅయ్యంగారు,
సర్దిజిప్తాక, హర్షనహల్లి, బళ్లారి.

వెలువడినది. త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

యా ట్రైన్ 105

అమెబిల్ విరేచనములకు దీర్ఘకాలమునుండి యున్నను

బాసిల్లరిగా నున్నను అద్వితీయమైన నివారిణి

మాత్రము ఎనిమిది

కూమాలెస్సు, మెన్స్-నందు తయారుచేయబడినది.

ఒకప్రయోగాయితే గలగు వ్యాధులకు, ఉష్ణప్రదేశములందు గలగు వ్యాధులకు చికిత్సయలయు, హామెబిల్ల అందరు కెమిస్టులవద్దకు విక్రయమునకు దొరకును.

BEHRING INSTITUTE MARBURG-LAHN GERMANY

Madras Representative:—T. RAMACHANDRA RAO, 153, Broadway, Madras.

గుంటూరునుండి జాతీయవిద్యా

పరిషత్తు

సెప్టెంబరు 4, 5, 6 తేదీలలో బ్రాహ్మణ కోడూరు గ్రామములో జరిగిన సభా తీర్మానములను విచారణలు.

కోడూరు

శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు
మల్లాది దేవేంద్రుడుగారు
కోలపలమ సీతారామయ్యగారు
జనసాక్షి విశ్వనాథంగారు
మల్లాది ఆదివారాయంగారు
మాతంపేట్టి సీతారామంజనేయంగారు
నేతి సీతారామయ్యగారు
ఓగేటి వేంకటాచలపతియ్యశాస్త్రిగారు
నేతి వేంకటాచలపతిగారు
బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు
భర్తిపూడి రామచంద్రరావుగారు
మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరసయ్యగారు
మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు
ఓగిరాల వేంకటరామ దీక్షితులుగారు
సముద్రాల లక్ష్మణాచార్యులుగారు

4-9-26 తేదీ తీర్మానములు

1. ఈజిల్లాలోని ప్రతిజాతీయ పాఠశాలయిన గుంటూరునుండి జాతీయ విద్యాపరిషత్తునకు ఆనందభద్రునిముక్తి క్రింద ప్రతిసంవత్సరము విజయదశమిగా రూ 1-0-0 ఒకరూపాయ చెల్లించవలసిందిగా తీర్మానించడమైనది.
2. శ్రీయుత బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు శ్రీ బంధు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించుచున్న తన కొడుకు వేంకటేశ్వరశాస్త్రికి సహాయార్థము పంపిన డిరెక్షన్లు చదవడమైనది. ఇందుకుగాను శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి సహాయము ప్రత్యేకవిరాళము నుండి రూ. 150-0-0 మాత్రము ఈసంవత్సరపు ఖర్చులక్రింద ఇచ్చుటకు నిశ్చయమైనది. ఈతీర్మానమును సత్వరము ఆదరణలో నుండుటకు అభ్యర్థన కోరడమైనది.
3. 29-5-26 తేదీ తెనాలిలో జరిగిన పాలకవర్గ సభా తీర్మానములను చదవడమైనది. అంగీకరించడమైనది.
4. పరిషత్తు లెక్కలను సరిచూచుటకు శ్రీయుత నేతి సీతారామయ్యగారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు. ఈపని సెప్టెంబరు ఆఖరులో పల పూర్తి కావలెను.

5-9-26 తేదీ తీర్మానములు

1. ప్రతి పాఠశాలయిన ప్రత్యేక పండుగకాలపులు గాక సామాన్యకాలపులు నెలకు రికోజులు ఇచ్చుట అత్యవసరమని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
2. ప్రతి పాఠశాలయిన విరామకాలములలో సహాయార్థము రూ. 5-80 లు పనిచేసిన బాలునిని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

6-9-26 తేదీ తీర్మానములు

1. క. జాతీయ పాఠశాలలో పనిచేయు ప్రతి యాభ్యాసకమును ఖద్దరునస్త్రములనే విధానముగా ధరించవలెను.
చ. జాతీయ పాఠశాలలో పనిచేయు ప్రతి యాభ్యాసకమును అట్టోబరు నెలలోపుగా అభిలభ్యత చర్మాసంఘములో అధ్యక్షుడును రెండవ (వి) తరగతి సభ్యుడుగా నైనను చేరవలెను.
ల. వైక, చ. తీర్మానములను పనుపరిచి యాభ్యాసకములకు పాఠశాల జాతీయపాఠశాలగా పరిగణింపబడు గాన అట్టి యాభ్యాసకములను ఆపాకాల పాలకవర్గమువారు నెంబట్టి తొలగింపవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
2. ప్రతిజాతీయ పాఠశాలయొక్క పాలకవర్గము పక్షమున ఈ పరిషత్తులో ప్రతినిధిగా నమ్మవారు ఖద్దరు నస్త్రములను ధరింపును అభిలభ్యత చర్మాసంఘములో అధ్యక్షుడును రెండవ (వి) తరగతి సభ్యుడుగా నైనను అట్టోబరు నెలలోపుగా చేరవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

(సం.) గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య

అధ్యక్షుడు

బ్రహ్మాండం నరసింహం

కార్యదర్శి

ఆంధ్రము

బ్రహ్మశ్రీ ములుకుట్ల కృష్ణశాస్త్రిగారు నల్లాది వెంకట సోమయాజులుగారు రానికాకణమున తెలుగు పాఠానుక్రమణిక ప్రారంభముకా లేదు.

బ్రహ్మశ్రీ ఓగిరాల వేంకటరామ దీక్షితులుగారు భావప్రకటన భావకు ప్రధానలక్ష్యముని చెప్పిరి. శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు భావకు భక్తియోగము లక్ష్యమునియు (విజ్ఞానమునకు అనగా శాస్త్రములను జ్ఞానయోగము లక్ష్యమునియు) భక్తికి రసము సాధనమునియు, పద్యమునందలి రసస్వరూపము బాలనకు గోచరింపజేయుట భావపాఠమునందలి ప్రధానవిషయ మనియు, రసవంతమైన విషయములే భావపాఠములలో ప్రధానములనియు నుడివిరి. అచ్చుతెనుగు ప్రబంధమును ఎల్లిమెంటరీ తరగతులలో చదువ నక్కరలేదు.

చరిత్ర

శ్రీయుతులు నేతి వేంకటాచలపతిగారు, ఓగేటి వెంకటాచలపతియ్యశాస్త్రిగారు, జనసాక్షి విశ్వనాథంగారును చరిత్ర పాఠానుక్రమణికను కొంతవరకు తయారుచేసిరి. ఓగేటి వెంకటాచలపతియ్యశాస్త్రిగారు భర్తిపూడి మైన దేశభక్తి చరిత్ర పాఠమునకు ప్రధానలక్ష్య మని నుడివిరి.

శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు దేశభక్తియనక భర్తయు చరిత్రపాఠమునకు ప్రధానలక్ష్యముని భర్తాభర్త విచక్షణ చేసుకొన గలిగియుండుటకు కార్యకారణ సంబంధజ్ఞానము అవసరము. పాఠాభ్యుదయ కార్యకారణసంబంధమునే ప్రధానముగా నెంచి పురాణములను వ్రాసిరి. పురాణములయందు లేదులు లేకపోయినను కాలక్రమమున లేకపోలేదు. తేదీ ప్రధానముకాదు. ప్రత్యేక ప్రమాణము పురాణములయందు ఎట్లు లేదో అధునిక చరిత్రలయందును లేవు. భారతీయులకు సహభారతము కంటె ను తమముచరిత్రపాఠము నుడియుకట్టిలేదు. అధునిక చరిత్రలనువలెనే పురాణాగ్రంథాలను నమ్మువలెను. రామాడు, నానామృత, క్రీస్తు దైవతములుగా భావించవలెను. సర్వముకానీ రసము వైదికమతము.

సంస్కృతము

శ్రీయుత బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఆంగ్లమునకు స్థానములేదు గావునను ఆంధ్రము హిందీ, సంస్కృతము సహితము భాషలేగావున ఆంధ్రము హిందీలతోబాటు సంస్కృతమును ప్రత్యేకభాషగా 6, 7-వ తరగతులలో బోధించవచ్చుననిరి. రిసెంస్సిర్దుములలో సామాన్య స్థానమును అన్వయించుకొనగల జ్ఞానము అబ్బును. ఈజ్ఞానము కి-న తరగతిలో చదువు చాలించువారికిని ఉత్తమవిద్య నభ్యసించు వారికిని ఉపయోగించును. సంస్కృతము ఆంగ్ల పాఠశాలలో ఆంగ్లమువలెనే విధిగా నుండవలెను.

శ్రీయుత నేతి వేంకటాచలపతిగారు వారికిగలిగిన యనుభవములను సంస్కృత పాఠాభారము బాలకుల మిక్కిలి అధికమనియు తక్కినపాఠములు తీయించుచున్నవనియు బాలకుల మిక్కిలి తమ నొందుచున్నారనియు నుడివిరి.

శ్రీయుత ఓగిరాల వేంకటరామ దీక్షితులుగారు సంస్కృతమును ప్రత్యేకపాఠముగానే యుండుట మంచిదై నను బాలకుల తమ నొందుచున్నారనిరి. తెలుగు పాఠములలోనే సంస్కృతపద జాలమునందు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతనుంచిన చాలు ననిరి.

శ్రీమన్ సముద్రాల లక్ష్మణాచార్యులుగారు ప్రాథమిక తరగతులలోనే సంస్కృతమునకు ప్రత్యేకస్థాన ముండవలయు ననియు, ఆంధ్రపాఠములో సంస్కృతకేంద్రముమీదనే లక్ష్య ముండుటలను ఉభయభాషలకును నష్టము వాటిల్లుననియు మొదటి రి తరగతులలో ఆంధ్రమున భారాళముగా వ్రాయును చదువనెక్కిన చాలుననియు 6, 7-వ తరగతులలో ఆంధ్రము కొంతకొంచెం సంస్కృతమును ప్రధానము చేసినచో సామాన్య అనుభూతికేమును ములభవనము అన్వయించుకొనగల జ్ఞానము గలుగుననియు సంస్కృతమును ఉన్నత తరగతులకు తోచినదనియు నొందుట గొలువన వల్లించుకొన వలెననియు సంస్కృతమునందు శ్రీమభాగము సాచ్చుగా గల చనియు నుడివిరి.

శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు ఎల్లిమెంటరీ తరగతులలో సంస్కృతమును ప్రత్యేకముగా బోధించుట కంటె తెలుగు పాఠములలోనే సంస్కృత కల్పరూపము భావరూపము సహజము నుండి మొదలగుననియును శ్రద్ధసహించిన చాలు ననియు ఉన్నతవిద్యలలో సంస్కృతము కొలనముండికి అక్కర లేకయు, కొందరికి హెచ్చుగాను, కొందరికి లభ్యవుగాను కాని లసి యుండుననియు ఈభేదము ఉన్నత తరగతులలో బాలకుల దీనుకొను అభిమాన పాఠ్యయోగములనుబట్టి యుండుననియు, అభిమాన పాఠ్యయోగమును 6, 7-వ తరగతులలో నిర్ణయించుటకు తగినవియు నుడివిరి. ప్రత్యేకపాఠము అనవసరమనిరి.

మాదిరిపాఠములు విమర్శన

శ్రీయుత ఓగిరాల వేంకటరామ దీక్షితులుగారు 4-వ తరగతి బాలకులకు శ్రీయుత బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు 5-వ తరగతి బాలకులకు తెలుగుపద్యము పాఠములు చెప్పిరి. ఒక

పార్థము పదహారుండి భావమునకు సోమారు శంకరాచార్యము భావమునండి పదమునకు వచ్చుట.

శ్రీయుత గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు ఈవిధమైన విమర్శననిచ్చిరి. పద్యమునందలి గవస్వరూపమును బాలుకు ముందుగా జూడవలెను. అట్టి రసమును ఉపాధ్యాయుడు చదువులలోను అభినయించుటలోను మాత్రమేవచ్చును. రసమును గ్రహించినతర్వాత బాలుకు పద్యమును వదలజాలడు. పద్యమునందలి ఆసక్తి హెచ్చును. పదవిభాగము వ్యాకరణము మొదలగు విషయములు పద్యముయొక్క శాస్త్రస్వరూపము పద్యమునందలి రసస్వరూపము ముందువచ్చును. శాస్త్రస్వరూపము వెనుక వచ్చును.

ఇట్టిమాదిరి పాఠములు పరిమత్తుయొక్క ప్రతి సమావేశమునందును జరుగుట మంచిదని అందరిను అభిప్రాయపడిరి.

దసరాపండుగలు గడచిననెంబట్టి కాపూరులో సమావేశముగల దుద్దేశించిరి.

జాతీయ విద్యావిధానమును పాఠానుక్రమణికలను పూర్తిచేయుటకు ఈక్రింది కార్యక్రమము మంచిదిగా నూహింపబడినది.

1. దసరా పండుగలోపుగా పాఠానుక్రమణిక లన్నియును పూర్తియగుట.

2. సంక్రాంతిలోపుగా పాఠానుక్రమణికలను సవరణలు చేసి అచ్చుతింపి ప్రచురించుట.

3. రాబోవు వేసవి కాలపులో డిర్దుములైన విద్యార్థుల సహజసభలు సరిపి సర్వవిషయములు చచ్చించి వాదనలతో సహాను ప్ర గ్రంథమును పుస్తకరూపమున అచ్చుతింపి ప్రచురించుట.

బ్రహ్మాండం నరసింహం

కార్యదర్శి

శ్రీ జ్ఞానాభివర్ధన గ్రంథనిలయము

ముట్లూరు గుంటూరుజిల్లా

ఏరిక్ గ్రంథనిలయము 1924 సం॥ ఆగస్టు 17 తేదీన 46 గురు పథ్యులలోను 104 పాత్రములలోను మాయవజ్రములచే స్థాపింపబడెను. తదాది నేటివరకు 761 పాత్రములలోను 98 గురుపథ్యులలోను దినదినాభివృద్ధిలో విరాజిల్లుచుండెను. పాఠక మహాకేయలసంఖ్య (పరాసరి హేతు) 20 మందిలోను సభ్యులు పదియెండుగురు తీసుక పోవసిన గ్రంథముయొక్క సంఖ్య మొత్తము 3015 తోడను వర్తించుచున్నది. గ్రంథాలయము ప్రారంభమున (బ. శ్రీ. బాలూరు కాశీవతిగారియొద్దలో నెల కొల్పబడెను. కారణాంతరములచే గ్రంథాలయము లక్కాకుల చినయంగయ్యగారి భవనమున నొకగదిలో ప్రవేశపెట్టబడెను. అచ్చట ప్రవేశించి మూడు ఒక్కసంవత్సరము అయినను వారు మాగ్రంథాలయముయొక్క పురోవృద్ధికి అన్నివిధముల సహాయ పడినందుకు ప్రశంసార్థులు. ఈగ్రంథాలయమునకు భవనములేని కొంతను తీర్చుటకై

(బ.శ్రీ. జొన్నలగడ్డ జానకిరామయ్యగారు (వెసిడెంటు)

తిరువల్లూరి భుఖంగుగారు (రక్రటరీ)

మల్లాది సీతారామంజనేయంగారు (గ్రంథపాలకుడు)

పులికొండ కృష్ణమృగాలు (సహాయ గ్రంథపాలకుడు)

చొప్పరపు జయన్నగారు (సహాయ కార్యదర్శి)

గోవిందు చినదేవయ్యగారు

జొన్నలగడ్డ వెంకటప్పయ్యగారు మొదలగు సభ్యుల

తోను యితిరులలోను అనేక వ్యయప్రయాసములతోగూర్చి గృహమును నిర్మించిరి. తల్లిగృహమునకై సహాయము నిలయ సభ్యుల చందానుండి రూ. 200-0-0 రూప్యములను శ్రీ ముట్లూరు భూకాబోధనావారు 1925 సం॥ రూ. 50-0-0 రూప్యములను 1926 సం॥ రూ. 50-0-0 రూప్యములను, విరాళము నొసంగి నందులను కృతజ్ఞులు. శ్రీ ముట్లూరు యూనియన్ బోధనావారు రూ. 25-0-0 లు విరాళమునొసంగిరి. 1926 సం॥ రూ. 25 రూప్యముల నొసంగుటకు నాగ్దాంబెయ్యగారు. సభ్యుల వ్యక్తిత్వలబధున రూ. 616-12-9 లు ఉచితముగా నొసంగబడెను. మొత్తముమీద (కేటపహాయముగాక) రూ. 941-12-9 గృహవిరాళము మునకై వినియోగించబడెను. ది 1-9-26 తేదీ బంధవారము ఉదయము గం. 8 లకు మాత్రమే గ్రంథనిలయ ప్రవేశాంతరము సభ్యుల అల్పాహార కందులయినవిదప మ. రా. రా. శ్రీ గోవిందు చినదేవయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద గునూరు 400 మంది కడుదీవలను అన్నదాన మొసంగబడియె.

ప్రస్తుత గ్రంథనిలయము పాత్రముల నమర్చుటకును పాఠక సహాయముల గ్రంథ కాలక్షేపమునకును, పుస్తకముగా విక్రయంబడెయె. ఇట్లేర్పడుపబడిన మిదలలెని కొంతని నూచించుచుండె కాన కరణారసహృదయులను, ఆంధ్రభాషా పాఠకులను, మహృదరించి వైమమోరించిన శేషిని పూరించ ప్రార్థింతు.

భీమవరం తాలూకాలోని మొట్టింగు

ది 28-9-26 తేదీ నుంచునా పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకాలోని మొట్టింగు భీమవరం తాలూకాలోని ఆఫీసు విద్వంసులో జరుపబడును.

చె. బాపిరాజు,

భీమవరం తాలూకాలోని ఆఫీసు.

అధ్యక్షులు.

హిందూమత స్వీకారము

గుడివాడ తాలూకా కవిలేళ్ళరంగు గ్రామములో

నున్న రోమను కాథలిక్ మఠికు లగు నియ్యగడ్డ కరుణయ్యకు గుడే ధర్మానందమును హిందూ మతములోనికి కేళవుడేవుజ్జాని గారు 9-9-26 న తాళిఖన సంస్కరించి పందయ్య వెంకయ్య యనే హిందూనామముల నిచ్చిరి. గ్రామములు చాలమంది వచ్చిరి. జ్ఞానిగారు వారితోవచ్చిన దానిపై వెంకట్రామయ్య గారును హిందూమతమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. ప్రేక్షకు లత్యంతసంతోషితులైరి.

చిగురుపాటి కుటుంబయ్య,

కార్యదర్శి, యవజనసాహిత్యసంఘము.

విందు

బందరు యువజనసమితివారిచే 8 వ తేదీ సాయంత్రము సమితిపాఠశాలయైన బ్రాహ్మిని వెంటల శివనాథాని, బి.యె. బి. యల్. జిల్లాకోర్టు శిరస్తాదారుగారికి మార్గాభ్యుతం జల్లమునసముపది అయినందున వారిగౌరవాధ్యక్షులైన అల్పాక్షర విందోసరించిరి. ఏతత్సందర్భమున, బ్రాహ్మిని గంగాధరకామ్రై గారు తమ వీణావ్యయము జరిపి చాల ఆనందమును గలుగ జేసిరి. ఇతరపెద్దలు పలువురు, శ్రీ శివానాథగారి గురుజం పత్తిని కొనియాడుచు నుపన్యసించిరి. సమితిసభ్యులగు కొందర సింహంగారు పద్యములనురచించి పఠించిరి. సమితిఅధ్యక్షు లగు కృష్ణశాస్త్రిగారి సభన చాలజయప్రదముగ నెరవేర్చినందులకు వారికి సభ్యులెల్లరు కృతజ్ఞులు.

రాజపుత్రసమాజము

నేనున్న యితర కార్యనిర్వాహకసభ్యులు సర్వాభ్యుతం నుంచి పెనుమెచ్చ నుబ్బరాజుగారు, గణపవరం నుంచి వేగేశన నుబ్బరాజుగారు, కమలదనంబున భూపతిరాజు తిరుపతిరాజు గారు 21-9-26 తేదీని రాజ్ కుల తాలూకా సభిశేటి పల్లిలో జరిగిన సభన హాజరయి ఆపిమ్ముట 15 రోజులు ఆ ప్రాంతమును సంచారముచేసి

సభిశేటిపల్లిలో	రూ॥ 848
అంతర్వేదిపాలెం	" 215
రామేశ్వరం	" 110
మణిపురం	" 170
కత్తిమండ	" 55
బత్తెలంక	" 60
లక్ష్మవరం	" 128
గుడిమెళ్లంక	" 280
రామరాజులంక	" 50
దిండి	" 66
చించినాడ	" 181

మొత్తము రూ॥ 1558 ల

వరకు దీని శ్రుతియబార విద్యనిమిత్తము మూల ధనమునకు విరాళములు వేయించగా— రూ॥ 1088 లు ఆవంటనే వసూలయ్యెను. మిగిలిన రూ॥ 475 లు త్వరలో వసూలు రావచ్చును. సదరు విరాళము లిచ్చిన ధర్మాత్ములకు తిరిగి మా పంపనములు. సామ్యు ప్రస్తుతము పోట్లు సేవింపు జ్ఞాంకిలో పంపింపింది. త్వరలో వడ్డీకి ఏవో పరపతిసంఘము నకు ఆఫ్ఫు యివ్వబడును. సదరు మా సంచారములో 6 సంవత్సరములనుంచి యిప్పటివరకు బాధపడియున్న రూపాయిలు సాలియానా చందాలు మాడ వసూలుచేయబడెను.

అల్లూరి రామకృష్ణారాజు,

భీమవరం

8-9-1926

సీంచునా డి॥ కలెక్టరు,

సమాజకార్యదర్శి.

అయ్యంగి (పామర్రు తాలూకా)

స్వస్తి శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ చవితి అనగా (11-9-1926) తేదీని వివాహకచవితి మహాత్మ్యన సందర్శమున దివితాలూకా అయ్యంగి గ్రామములో మా బోడ్డు స్కూలుమాస్టరుగా రకు నరహరి శేషగిరిరావు గారు శమంతకమణి ప్రభావముగూర్చి సకల మనోగంజకముగా ఉపన్యసించిరి. ఏతత్ సందర్శమున మా గ్రామములోని ప్రజలెల్లరు వారి ఉపన్యాసమును వేనోళ్ల కొనియాడిరి. మా గ్రామములో యిదివర కెన్నడు యిట్టి ఉపన్యాసములు జరిగియుండలేదు.

అయ్యంగి

18-9-26

(గ్రామవాసి.)

శ్రీకృష్ణ వర్ధంతి ఉత్సవము

శ్రీ జబ్బాపాళు రాజావారికి అరుణదియొక సంవత్సరము వర్ధంతి యీ నెల 8-వ తేదీ బుధవారమునాడు గనుక మామూలు ప్రకారము దేవతాపూజలు జరిపించి అందాజు వేయించి వీరలకు అన్నదానము గావించిరి. మరియు వారిలో అనేకులకు స్త్రీలకు, పురుషులకు, బిడ్డలకు వస్త్రముల నిప్పించిరి. దీనుల కవ్వపాటులను వీరి కెంతో కనికరము వీరవుడవు దీక్షితి జరిపించుచుందురు. ఇట్టి ధర్మప్రభువులను దేవుడు చక్రిగ రక్షించు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

శ్రీధర కృష్ణశాస్త్రి.

కమ్మమహాజనసంఘ కార్యదర్శిగారి కొకవిజ్ఞాపన

విద్యార్థి కేతనముల విషయమై మహాజనసంఘమువారు యేమినిశ్చయించుకొన్నది తెలుసుకొన సహాయముచేయించు విద్యార్థులు ఆతరువాతనున్నారు. సహాయముకొనుట నిరీక్షించుచున్నాము. సాధ్యమగునంత త్వరలో విద్యార్థుల దరఖాస్తులను పరిశీలించి విద్యార్థి కేతనము లొసంగిన నిరాధారులుగనున్న విద్యార్థులకు కొంతవఱకు దోడ్పడినవా రగుదురు. మహాజనసంఘమువారు యేమి నిశ్చయించినది, విద్యార్థి కేతనము లెప్పుడు పరిష్కరింపబడునది ప్రతికాముఖమున విద్యార్థులకొనుట ప్రకటించవలెను.

జంపాల సాంబయ్య.

వినుకొండ కన్యకానిమిత్తవారు

సుమారు పదిసంవత్సరముల క్రిందట శ్రీవాసవకన్యకా అమ్మవారికి ధర్మార్థముగా ఒక యిల్లున్న దొడ్డిని యక్కల నుబ్బయ్యగారు మార్చుచుండ్రులు వుండే పరియంతం కన్యకా అమ్మవారికి రిజిస్టరు దస్తావేజు వ్రాసియిచ్చినారు. సదరు ఆర్డీకి నుబ్బయ్యకు ముగ్గురుకొమాట్లు 1. యక్కల వెంకటప్ప 2. యక్కల నుబ్బారాయణ 3. యక్కల శ్రీరాములుగారు వున్నారు. ఇందులో 8-వ కొమాట్ల యిదివరలో జిల్లాకోర్టులో ఆ ఆర్డీని గురించి వ్యాజ్యముచేసినారు. జిల్లాకోర్టులో అమ్మవారిపక్షము ఖర్చులతో డిక్రి యిచ్చినారు. తిరిగి మద్రాసు హైకోర్టులో సదరు శ్రీరాములుగారు అప్పీలుపెట్టినారు. 7-9-26 తారీఖున హైకోర్టు జడ్జిగారు ఖర్చులతో సహా అమ్మవారిపక్షము డిక్రి యిచ్చినట్లు 7-9-26 తారీఖున వినుకొండ పురవాసులకు తెల్లగ్రామము యిచ్చినారు. (విలేఖరి)

తెనాలివార్తలు

యా తెనాలి మ్యునిసిపాలిటీ 8-వ వార్డు ఎన్నికలు ఆగస్టు 14 తేదీని జరిగినవి. అభ్యర్థులు యిద్దరు నిలచిరి. ఒకరు ప్రస్తుత వైస్ చైర్ మన్ గా రకు భూపతి నూర్యనారాయణ రావుగారు. రెండవవారు రాజారావుగారు. 28 అధికసంఖ్యతో నూర్యనారాయణ రావుగారు గెలుపొందిరి. ఎన్నికలు అయిన వెంటనే వోడిపోయిన రాజారావుగారు బాపట్ల సబ్ కోర్టులో ఎలక్షన్ రద్దుచేయించుమని దావావేస్తూ ఎలక్షన్ ప్రొజెక్టు క్రింద చైర్ మన్ వైస్ చైర్ మన్ మేనేజర్లమీద గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారివద్ద క్రిమినల్ చార్జ్ దాఖలుచేసిరి. కలెక్టరు గారు వైస్ చైర్ మన్ మేనేజర్లమీద కేసు ఫైలులోనికి తీసుకొని తెనాలిడివిజనల్ మేజిస్ట్రేటువారికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసిరి. చైర్ మన్ గారి విషయమై మద్రాసు సాంక్షన్ కౌన్సిలయొ ననిరి.

(లేటు పేయరు)

రసప్రకరణము

‘రసప్రకరణము’ అను శీర్షిక క్రింద విశ్వవతిభాగవతులు గారు ప్రచురించిన వ్యాసము, సమన్వయ ప్రధానముగా మిక్కిలి శ్లాఘాపాత్రముగ నున్నది. శ్రీ భాగవతిగారి వాదనందు, ప్రాచీన, నవీన మతములకు ప్రసర్గింపబడుచున్న గౌరవమును మేమును పాల్గొందుము. కాని, భాగవతిగారిచే కుదుర్చబడు పనున్వయమునకు, ప్రాచీన, నవీనకత్తులు ఏవిధమున సమ్యుతింపగలుగునది కొంచె మూహించి చూడము.

రసము తిర్వంగంతువులయందును, మేచ్చానులయందును నిషేధింపబడు ప్రకరణమున, శ్రీ భాగవతిగారు అర్థభేదమును కల్పించుచున్నారు. వారియూహలో, మేచ్చానులన్న మనము మేచ్చానులుగా వ్యవహరింప బాధికాదనియు, కేవలము మానుష చిహ్నదూరములగు పశుప్రాయములగు జాతులనియు, అట్టివాటి యందున నిజముగా రసము వ్యర్థమని, మనమే యెరుగుదుమని యు, కాన ప్రాచీనవాదము సమంజసమనియు సెలవిచ్చుచున్నారు. కాని యీ అర్థము, యీ సమర్థనము రెండును కొంచె మూహించిన యెంతసహేతుకములో తెలియుచున్నది. వ్యాఖ్యానమందు, ఆస్థోకమునకు యెచ్చులను యీ అర్థము కనుపించదు. నైగా మేచ్చుల విషయ మెత్తుకొని, వారికిని పశువులతో తుల్యులగు యోగక్షేమమునే యొసగి విరమించుచున్నది.

శ్రీ ఆచార్యులవారిమతముందు మేచ్చులకే గాక నంతకన్న నధమముగా నెంచబడు జంతువులందును రసముకలదని తేలుచున్నది మనుష్యులు తమ శృంగారములను, సాందర్యములను కేవలము మాటలయందే తిర్వంగంతువులగు హంసాదుల శృంగారములతోను సాందర్యములతోను పోల్చుకొనుటయెగాక, ప్రత్యక్షముగా తమలో నుత్తమోత్తమ నాయకశిరోమణులగు, చక్రవర్తుల శిరోమణులను, కేవల జంతుమాత్రములగు మయూరాదిపక్షుల పింఛములచేతను, తమతేజశువుల ముకుమారకంఠచక్రముల రక్త పిపాసాకులములునుపరమసూర్యగములు నగుపెద్దపులుల గోళ్లతోను అలంకరింపబడు యనుభవసిద్ధము. ఇది ఆయా జంతువులయందు రసముండుటచేతనో, లేకుండుచేతనో— ఉండుటచేతనన్న ఆయాంశముల తమకన్న విక్రమముగనుండుచేతనో కాదో— శ్రీ ఆచార్యులవారు సెలవిచ్చినట్లు గ్రహింపదగును. కాకుంటెలలో పతిగృహమున కేసు కేసుంకెల, మార్గమునతనప్రియుడు(పక్షి)జలజాంతరితు డగుటచే నాప్రియునిదర్శనము ఒక నిమేషము కలుగకుండు చేతనే వియోగమునకు సహింపబాలకున్న యాడుపక్షిని గాంచి, అయ్యో! జంతువునకు నైతియు గల యీవిరహమున దశాంశమైన యిన్నాట్లు భర్తన విడిచియున్న నాకు లేకవాడెనే యని కేసుంకెల విలపించు విషయము, ఎవరి హృదయమును చలించజేయుదు?

ఈ ప్రకరణమున జంతువులు మనము, సామాన్యముగ నహర్నిశములు చూచు జంతువులే. ప్రేమయందును, రసగర్భములగు భావములయందును, మనకు సర్వసాధారణముగ గురుత్వము వహింప, మనము వాటిని రసప్రపంచము నుండి బహిష్కరించుట యెంత శ్లాఘ్యమో గ్రహింపుడు.

ఇట్టిస్థితిలో నున్న యాలంకారికుల యాశయములు, లక్షణములు యెంతసలక్షణములో చెప్ప పనియొండదు. శ్రీ భాగవతిగారు ఒక సందర్భమున జంతుబాలమునకు చెప్పిన లక్షణము సార్వత్రికము గాదని యన్నను, అట్లే మనుష్యజాతియొ సార్వత్రికముగ రసన త్వరమునకు నిదర్శనము గాదనియు చెప్పవలసి యుండును. ఇట్టిస్థితియందు జంతువులకు మనుష్య సాధుత్వములేకన్న ఉపమానపు ధర్మములు బట్టి మనుష్యుని కన్న నాధిక్యము చెప్పకగి యుండునుగాని శ్రీ ఆచార్యులవారి మతమునకును, ప్రాచీనమతమునకును గల సబంధము యెచ్చులను సాధ్యమగుట దుష్టముగ నున్నది యని నాయభిప్రాయము.

(ఒక విలేఖరి)

ఒక పొరబాటు

తనికాచలంపెట్టి కందస్వామిపెట్టి తల్లి అని(నాయులు) నరసాపురం తాలూకా కాళాఫలెస్సులో శ్రీ ప్రకాశంపంతులు గారు చెప్పినది పొరపాటు— అటులగాక రంగయ్యనాయుడు శ్రీ రాముల నాయుడుగారి తల్లియని యుండవలయును.

(స్వకీయవిలేఖరి)

రోమహరి కల్పి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భగ్యమును వీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములు కెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చరము నలు పెక్కుదు. మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవును అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

శ్రీరాంతులేఖలు

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

గతవారములో శ్రీయుత కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, కరణ రామస్వామి చౌదరి, మోటూరి సత్యనారాయణ, బొబ్బా శేషయ్యగారు, జొన్నపాడు, జేతవోలు, పెద ఎరుకపాడు, భూషణగుళ్ళ, వెంట్రప్రగడ గ్రామములలో ప్రచార మొనర్చిరి. ఈవారములో శ్రీయుత కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, కొల్లపర నూరయ్యచౌదరి, ఆత్మ కూరి నాగేశ్వరరావు, బొబ్బా శేషయ్య, నందివాడ రాజగోపాలంపంతులు, ఉప్పటూరు ఆదినారాయణమూర్తి పంతులుగారు ప్రచార మొనర్చుచున్నారు. పెదపాలపర్రు, చవుటపల్లి, ముడినేపల్లి, వానపాముల మొదలగు గ్రామములకు వెళ్ళివచ్చిరి. అన్ని గ్రామములలోను ప్రజలు కాంగ్రెసుపట్ల గుముఖులుగానే యున్నారు. శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మరికొంతకాల మిచ్చుటనుండి గుడివాడతాలూకాలోని అన్ని గ్రామములను వీక్షించి కాంగ్రెసు ప్రబోధము చేయ సంకల్పించి యున్నారు. అసహాయోద్యమ ప్రారంభము నుండి యు, కాంగ్రెసు అజ్ఞులను సర్వతోముఖముగా నాచరణలో బెట్టుచు వచ్చె గాంచిన యీశాలూకా ప్రకృతసందిగ్ధమయమున నైతము తన విద్యుక్త ధర్మమును పరిపాలించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయమునకును, స్వరాజ్యసంపాదనకును దోడ్పడు నని విశ్వసించెదము.

రయిల్లు

మా జిల్లాబోర్డు రయిల్వే, రాజధానిలోని అన్ని జిల్లా బోర్డు రయిల్వేలలోను, లాభమును గణించుటయందు ప్రగతిని నాకామించినట్లు, గత బోర్డు రయిల్వేల పరిపాలనవివేక వలన విడితమగుచున్నది. అట్లయ్యును, మారయిల్వే అధికారులు గాని, జిల్లాబోర్డు వారు గాని, ప్రయాణికుల సౌకర్యముల గమనించకుండుట కోచనీయము. బండ్లను కడుగుట, ఊడ్చుట క్రమముగ జరుగుట లేదనియే చెప్పవచ్చును. కక్కనులలో నీటి వసతులు సరిగలేవు. బెజవాడలో కలకత్తా మెయిలులో దిగిన వారు యీ రైలుమీద ప్రయాణముచేయుటకు తెల్లవారుపర్రును బెజవాడలో నిలచియుండి పోవలసివచ్చుచున్నది. జిల్లాము తృప్తినినను బండ్లు వెళ్లుటకు, యిరువది మైళ్లదూరమున నున్న గుడివాడనుండికూడ ఒకరోజుక్రితము బయలుదేరవలసి యున్నది. అట్లు బయలుదేరినను, రాత్రియిలు బండ్ల కేరసప్పటికి అర్ధరాత్రి వుచున్నది. ఇక పట్టణము నెరుగని వారి యిబ్బందులను వ్రాయ నలవికాదు. జిల్లాబోర్డువారును, రయిల్వే అధికారులును ఈ అసౌకర్యములను తొలగించుచు, నాల్గవరయిలును వెంటనే నిడివించెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

మైపాడువార్తలు (నెల్లూరుజిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు, శ్రీయుత కామటూరు లింగారెడ్డిగారి బావమరది వివాహమహోత్సవము ఈ నెల 10 తేదీన మైపాడు గ్రామమున అతివైభవముగ జరిగినది. శ్రీరెడ్డిగారి మిత్రులును బంధువులు అనేకులు కళ్యాణమందిరము నలంకరించియుండిరి. కాంగ్రెసువారును ఈ సమయమును వృథా బుచ్చక తమ ప్రచారము సాధించుటకై ఈ గ్రామమునకు వెళ్ళి యుండిరి. శ్రీయుతులు దేశరెడ్డి శేషరెడ్డిగారు నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగార్లు కాసనసభ యెన్నికలగుర్చి ముచ్చటించిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే తమవోట్ల నొసంగుట ప్రజల కర్తవ్యమని తెలిపిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు శ్రీయుత పానకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు కాంగ్రెసు తత్వమును విపులముగ తెలిపి, ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులలో కాంగ్రెసు వారు లకు వోటునొసంగుటయే ధర్మమనిరి. ఘూరు 1000 మంది ప్రేక్షకులు మిత్రులు బంధువులు భూస్వాములు ఈ ఉపన్యాసములను శ్రద్ధతో నాలకించుచుండిరి.

ఖద్దరువిక్రయము

ఈ సమయముననే జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయము నుండి వివిధరకముల ఖద్దరువస్త్రములు, కాల్సలు, వస్త్రాలును అచట విక్రయించిరి. అనేకులు ఖద్దరువస్త్రములపై మిగుల నభిమానము జూపిరి. ఖద్దరుధారణమును ప్రోత్సహించిరి.

వివాహసమయమున కాంగ్రెసువారి ప్రచారమునకై వారికి వలయు వసతులను కలిగించి అవకాశ మొసంగినందులకు శ్రీయుత కామటూరు లింగారెడ్డిగారు వందనీయులు.

వివాహకట్నములు

ఈ వివాహ మహోత్సవ సమయమున శ్రీయుత కామటూరు లింగారెడ్డిగారు ఈదిగువవిరాళముల నొసంగిరి.

రెడ్డి జనసంఘము	116-0-0
తిలకు స్వరాజ్యనిధి	80-0-0
శ్రీ కస్తూరిదేవి జాతీయ బాలికాపాఠశాల	80-0-0
పెండ్లికూరైతండ్రి యగు శ్రీయుత ఆనంపెంచలు రెడ్డిగారు	
రెడ్డి జనసంఘమునకు	116-0-0
తిలకు స్వరాజ్యనిధికి	15-0-0
శ్రీ కస్తూరిదేవి బాలికా పాఠశాలకు	15-0-0

వీరివలెనే మామండలియులును యథాశక్తి యాజాతీయ సంస్థలకు విరాళముల నొసంగురుగాక యని కోరుచున్నాము.

కనిగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

దుత్తలూరు మోటూరు సర్వీసు: రేటు

సెప్టెంబరు 18:—కనిగిరినుండి పామరమిడుగా ఉదయగిరి తాలూకా దుత్తలూరు గ్రామమువరకు క్రొత్తగా రెండు బస్సులను నడుపుచున్నారు. ప్రయాణము 40 మైళ్లు. ఇచ్చటి ముసభలు కోర్టుకువచ్చు పోర్టులువగైరాలకు చాల సౌకర్యము గానున్నది.

జిల్లాబోర్డువారు మైలు 1-కి 8 పైసల చొప్పున మోటూరు బస్సులమీద ప్రయాణము చేయువారియొద్దనుండి ఛార్జీ వసూలుచేయువలసినట్లు నొక తీర్మానమును గత ఆగస్టు నెలఖర్చులో చేసిరే గాని దాని ఫలితము యింతవరకును కాన్పించదు. కనిగిరి నుండి కుడిచేతునకు పోవు బస్సు సర్వీసువారు నేటికిని మైలు 1-కి 0-1-0 వంతుననే వసూలు చేయుచున్నారు. తీర్మానము అమలులోబెట్టినది ప్రజలకు ఎంతమాత్రమును లాభములేదు.

బీదల కన్నదానము

ఈ నెల 19 తేదీ ఆదివారమునాడు పురజనులలో ఉద్యోగస్థులును, తదితరదాతలును బీదలందరికిని అన్నదానము చేయ నెంచి చందాలను నమూనాచేయుచున్నారు ఇచ్చివ్రముగ అప్పడప్పుడు బీదలకు సహాయముచేయుట శ్లాగునీయును.

త్రెయినింగు స్కూలు

కందుకూరులో ప్రస్తుతమున్న గవర్న మెంటు త్రెయినింగుస్కూలును యిచ్చట స్థాపించెదమనియు, దానికొకై రెండుగృహములను బాడుగకై తీసియుంచవలసిన దని మా డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారికి ఘూరు 4 మాసములక్రితము వైఅధికారుల యొద్దనుండి ఉత్తరవునచ్చియుండెను. అందుమీద వారు యీ గ్రామములో నున్న వానిలో రెండు పెద్దగృహములను, బాగుగారిపేరు వగైరాలు చేయించి సిద్ధముగా నుంచుచున్నారు. ఈ రిషేర్వుగాను యింటి ఖామయిలు నుమారు రూ 100 ఖర్చుపెట్టిరి. గత 5 నెలలనుండి తమ యిండ్లను ఖాళిగానే యుంచి నారు. జూలై 1 తేదీకి రావలసిన స్కూలు నేటివరకును రాలేదు. ఇచ్చటి పరిస్థితులు జూడ రాబోవు మార్చిలోపుగ వచ్చుటకూడ దుర్లభముగా నుండినని లోచుచున్నది.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

క్రిమినలుచార్జీలు-దావాలు

సెప్టెంబరు 16:-మా మ్యునిసిపలు ఎన్నికలసందర్భమున ఈ సంవత్సరముగూడ తిరిగి దావాలు చార్జీలు బయలుదేరినవి. అయినవందల పోలింగు అఫీసరులలో నొకరగు తహసీల్దార్ సీలం జగన్నాధస్వామి నాయుడుగారిమీద జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల ఆక్టు 58 వ సెక్షన్, ఇండియన్ పీసలకోడ్డు సెం. 465, 469 సెక్షన్ల క్రిందను ఎన్నికమనివించిన అభ్యర్థులలో నొకరగు తహసీల్దార్ జగన్మంగుడు 14 వ తేదీన డిప్యూటీ కలెక్టరుగారివద్ద క్రిమినలు

చార్జీ దాఖలుచేసిరి. 'చైరమన్ పార్టీ' చొప్పున సుప్రీముగారి ఎన్నిక అక్రమమునియు చెల్లగూడదనియు నిన్నటిదినమున జిల్లాకోర్టులో ఎలక్షన్ పీటిషను దాఖలుచేయబడినది.

నాల్గవనాడు సందర్భములోగూడ పన్నును ఆర్వతలేని వారు పెక్కుమంది అక్రమముగ వోటుర్లుగ తేర్చబడినందున ఎన్నికలు చెల్లదగినవికావనియు, అట్టివారిని వోట్ల వాచితాలో నుండి తొలగించి తిరిగి ఎన్నికలు జరుపుట కు త్రయవీయవలసిన దనియు జిల్లాకోర్టులో నిన్నటిదినమున ఎలక్షన్ పీటిషను దాఖలు చేయబడినది.

చైరమను బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారు నామినేటు జేయబడుట

మా మ్యునిసిపలు నామినేషను స్థానము లేజింటిలోను ఒకటిమాత్రము యిప్పటికి కొంతకాలమునుండి ఖాళిగానున్నది. దానికి ఆదిమాంధ్ర లొకరిద్దరు సిఫారసు కాబడియుండిరి. శ్రీప్రాతినిధ్యముకూడ నుండవలసినయు ఒక శ్రీప్రాస మొసకట యంచితముగ నుండుననియు కొంద రభిప్రాయపడుచుండిరి. కాని యెన్నడును అనుకొననివిధముగ పరిణమించినది. చైరమను బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారే యాస్థానమునకు నామినేటు చేయబడికట్లు గెజటునా ర్తనచ్చినది. ఈవార్త పురజనులందరికి యత్యంతాశ్చర్యమును గలిగించెను. వీరిని నామినేటుచేయుటలో స్వపరిపాలనామంత్రిగారి యభిప్రాయమేమో తెలియదు. ఎట్టివారలకు నామినేషను యేర్పడినది? వీరు ఎన్నికవలన రాజాలని జాతివారుగారు. యిప్పటికి ముమ్మాగు ఎన్నికవలన కాన్పిలులో స్థాన మలంకరించినవారికి, ఆరు సంవత్సరములకుపైగా చైరమనుగ నున్నవారికి బి. ఏ. ఎం.ఎల్. పరీక్షలు ప్యాసైన మహావిద్యావంతులకి నేమి నామినేషను అవసర మయ్యెనా?

యిక చైరమనుగారు గట్టెక్కిరి. నాయుడుగారి యీ ఆరు సంవత్సరముల పరిపాలనములో కాన్పిలుపండు వికాసత్యమంతరించి కక్షలుపెరిగినవి. పట్టణ ఆరోగ్యము అనేకవిధముల చెడినది. రోడ్లు తగుమరమ్మతులులేక బుగ్గియైనవి. పారిశుధ్యము గంటినది. రహదారులు, పట్టణగర్భమునందలి కాల్వగట్లు తటాకపుగట్లు బహిరంగపు పాముఖానాప్రదేశములైనవి. ఎన్నడులేని ఎన్నికలదావాలు, చార్జీలు బయలుదేరినవి.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారి కాంగ్రెసు

ఎన్నికలప్రచారము

ఈనెల 18 వ తేదీన పాలకొల్లు కాన్ఫరెన్సునుండి మారిపేరు, పెనుగొండ, పెరవలి, పోలింగు నెంట్ల గ్రామములలో ప్రచారముజేసిరి. 14 వ తేదీన 15-వ తేదీన 16-వ తేదీన నిడదవోలు డివిజనులో నిడదవోలు, కల్వలగల్లి, పంగిడి, దేవరపల్లి, గోపాలపురం, శేకేశ్వరపురం, కొత్తూరు పోలింగు నెంట్లలోని గ్రామాదులలో ప్రచారము గావించిరి.

శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారితో శ్రీదండు నారాయణ రాజుగారు గారపాటి వెంకన్న చౌదరిగారు వంశీన రామచంద్ర చౌదరిగారు తదితర కన్యవారున్ను బయలుదేరి ప్రచారమును గావించిరి. వై వారితోపాటు శ్రీ శేనివారపు నుబ్బారావుగారు ఖద్దరునుకూడ తీసుకొని ప్రచారమును పరిపిరి.

వై ప్రచారములోనే కామవరపుకోట తాలూకాలో శేతవరం పోలింగులోని గ్రామములను జూచిరి.

వ జన్మి ప్రచారము

వై ప్రచారములోనే కన్నాపురం దిప్పకాయలపాడు కోయలగూడే మున్నగు కొన్ని గ్రామముల జూచిరి.

శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు వారు వెళ్లిన ప్రతిగ్రామములోను ఆ గ్రామవాసులను సమావేశపరచి కాంగ్రెసుయొక్క యు రాబోవు ఎన్నికల విషయంలో కాంగ్రెసు కరవున అభ్యర్థులను నిలబెట్టుటకు కారణములును వారి విజయములకు కలుగు యోగ్యతలను ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి ఉపన్యాసములను యిచ్చిరి.

చాలమంది వోట్లర్లు శ్రీ పంతులుగారి ఉపన్యాసములను విని రాబోవు ఎన్నికలలో తప్పక కాంగ్రెసు విజయమునకే పాటుబడుదుమని ప్రతిపోలింగులలోను పాటుబడువారు వారివారి నామములను పంతులుగారికి తెలిపిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర దేశకళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారము

సుబ్బిచెరువు-విన్నకోట

ఆగస్టు 29, 30, 31 తేదీలందు ఈ గ్రామములందు సంస్కరణ ప్రచారము గావించబడెను. సుబ్బిచెరువు గ్రామము కేవలము కళావంతుల గ్రామమని చెప్పవచ్చును. ఇతర కులముల ఇంట్ల బహుశక్తులను, గుడివాడ తాలూకాలో శేష కృష్ణ జిల్లాయందు మేళములకు ఈ గ్రామము ప్రసిద్ధిచెందినది. కాని ఇచ్చటి కళావంతులను దేశమందలి ప్రస్తుతపరిస్థితుల కనుగుణముగ తమజీవితములను సంస్కరించుకొనుటకు కుతూహలము లేదు. ఇందుకు మేళములు మొదలైనవి మానవ ప్రవృత్తులగుట గలదు. యువకులను ఇతరవృత్తులందు ప్రవేశపెట్టి గౌరవముగ జీవించునట్లు ప్రోత్సహింపవలెనని ప్రచారమునందు ముఖ్యముగా ఆటవికవారిని దృష్టిించి బాలికలకు ఆట కేంద్రములను ప్రార్థించగా అందు అంగీకరించి వాడై మొదలుపెట్టిన ఇంతటినుండి ఒక్క బాలికయైనను వ్యభిచార వృత్తియందు దింపబడదని దృఢముగ నమ్ముచున్నాము.

ఈ గ్రామము లందరికి భూసంపత్తి గలిగియుండుటచే ఆర్థిక గౌరవము కాపాడుకొనుటకు మేళములుచేయుట మానవను జేసి నోపాధికృతి లోపమును నుండవలెను.

దెబ్బవాడమందు జరిగిన తొమ్మిదవ కమ్యునికేషన్ నందు దశ 21 వ తీర్మానమునందు వివాహాది కుభకార్యములందు భోగము మేళములను పిలిపించు నాచారమును విరమించవలెనని జేసిన తీర్మానము కమ్యునికేషన్ల అందు ముఖ్యముగ గుడివాడ తాలూకా ప్రముఖులు ఆచరణయందు జెట్టిసర్ కమ్యునికేషన్లను సమీక్షించి గాక సుబ్బిచెరువు, విన్నకోట, అంగలూరు, మేడూరు మొదలగు గ్రామములందలి కళావంతుల సంస్కరణ మునకు గూడ తోడ్పడినవారలగుదురు.

ఈ దినము పేర్కొనబడినవారందరు ఇంతటినుండి ఇతర బాలికలను పెంచుకొనకుండను, తమ ఇంట గల బాలికల నందరిని వివాహముచేయుటకును అంగీకరించి ఆంధ్రదేశకళావంతుల సంస్కరణ సభయందు సభ్యులుగ జేరిరి.

1. చిత్తజల్లు శ్రీరాజశివయ్యగారు, 2. ఈ. నాగయ్యగారు, 3. ఈ. శ్రీనివాసరావుగారు, 4. పువ్వుల రామయ్యగారు, 5. ఈ. జితేంద్రరావుగారు, 6. ఈ. మంగతాపయ్యగారు, 7. ఈ. నారాయణంగారు, 8. చిత్తజల్లు తిమ్మరావుగారు, 9. ఈ. శ్రీరంగనాయకులుగారు, 10. ఈ. రామచంద్రుడుగారు, 11. ఈ. వెంకటరంగంగారు, 12. ఈ. నరసరావుగారు, 13. ఈ. కంఠాపయ్యగారు, 14. జగదేవ నుండరయ్యగారు, 15. పువ్వుల నీలాచలంగారు, 16. ఈ. నుండరయ్యగారు, 17. చిత్తజల్లు ఆర్జునయ్యగారు, 18. అంజల భారతియ్యగారు, 19. పువ్వుల గోపాల్ గారు, 20. చిత్తజల్లు సింహాచలంగారు, 21. ఈ. లక్ష్మయ్యగారు, 22. ఈ. జలరాజయ్యగారు, 23. ఈ. రామయ్యగారు, 24. ఈ. సుబ్బయ్యగారు, 25. ఈ. సాంబాబయ్యగారు, 26. ఈ. లక్ష్మీపతిగారు, 27. ఈ. భాగ్యమయ్యగారు, 28. పువ్వుల నరసయ్యగారు, 29. పువ్వుల శ్రీహరయ్యగారు, 30. ఈ. కృష్ణారావుగారు, 31. చిత్తజల్లు వీరాస్వామిగారు, 32. యర్రం చంద్రయ్యగారు, 33. పువ్వుల వెంకటరామయ్యగారు, 34. ఈ. లక్ష్మీనరసయ్యగారు, 35. చిత్తజల్లు నాథురనయ్యగారు, విన్నకోట: ఈ గ్రామముందు గుడివాడ కళావంతులు గలరు. అందు ముఖ్యముగ చిత్తజల్లు శ్రీరాములుగారు పేర్కొనబడినవారు. వీరు భూసంపత్తిగల సుదూరగుల సంపన్నులు. తమకుగల సంపన్నులను విక్రమముగ నడిపి తమ సమాధానమును బొంది సభ్యులుగ జేరి గ్రామములకు మాద్యమిరి. వీరి బాలికలకు ఆట చెప్పింపుట ఇంతటినుండి మాన్పించిరి. ఈ దినము పేర్కొనబడిన వారందరు సభ్యులుగ జేరి తమ సంతతిని బాగుచేసుకొనుటకు దీక్ష గైకొనిరి.

1. చిత్తజల్లు శ్రీరాములుగారు, 2. కూరపాటి అంజనేయులుగారు, 3. చిత్తజల్లు శోభనాద్రిగారు, 4. ఈ. సీతారామయ్యగారు, 5. ఈ. నానుకయ్యగారు, 6. ఈ. మంగతాపయ్యగారు, 7. ఈ. లక్ష్మీకాంతయ్యగారు, 8. ఈ. సునోబారయ్యగారు, 9. ఈ. మధులక్ష్మయ్యగారు, 10. ఈ. పిచ్చయ్యగారు, 11. ఈ. అనుసూర్యులగారు.

గుడిసేవ సుబ్బయ్య.

దెబ్బవాడ - కొండపల్లి

ఆగస్టు 29, 30, 31 తేదీలు దెబ్బవాడమందు (ప్రచార మొనర్చి సమాధి 25 ఇండ్లవారిని సంస్కరణసభ్యులుగ జేర్చు కొనబడుచున్నది. సంస్కరణసభ్యులు తెలిసికొనినవెంటనే దాసరి సుబ్బయ్యగారు మాన్యుమంతులవలన నోక బాలికను పెంచుకొని ఆటము చెప్పించుచున్నాను వివాహము చేయుటను సంకల్ప మొనర్చెను. మాన్యుమంతుల లేకపోయినను కేవలము మానవృత్తికొరకు పెంచుచున్న బాలికను వివాహ మొనర్చెదనని శిష్యాబద్ధుల లక్షణంబయినవారు వాదన మొనర్చి సభ్యులారంగ జేరిరి.

ఇచ్చట రెండు మేళములజల్లు గలవు. వీరు మేళములు చేయుచు నూతనముగ బాలికలను నృత్యవిద్యను గజపి తమ జల్లు నందు జేర్చుకొనుచుండుదురు. నృత్యవిద్య గరపుచూ రావిద్యను బాలికలకు గరపమనినవూ మేళములు చేయుటకు బాలికలు తయారుగారు. అందుచే ముఖ్యముగ మే మప్రచారములో న బ్యాంగము చెప్పువారిని ప్రత్యేకముగ ప్రార్థించి యొప్పించవలసివచ్చుచున్నది. బాలికలకు నృత్యవిద్య చెప్పి గజ్జకట్టించిన వీరికి కొంత ఆదాయముగూడ వచ్చుచుండుటచే నాట్యమును చెప్పట మానుమనిన చాలవ్వముగ నుండును. అయినను మాప్రార్థన నాలకించి యీ గ్రామందలి బాలికలకేగాక, యితర గ్రామముల నుండి వచ్చియున్న బాలికలకుగూడ నృత్యవిద్యను జేర్చుట యాదినమునుండి మానుచున్నానని చెప్పి సంస్కరణ సభ్యులారంగ జేరిన పువ్వుల నానుమయ్యగారి త్యాగమున కంతయు కొని యాడుచున్నాము.

ఈ కల 1-వ తేదీని కొండపల్లి వెల్లి 18 యిండ్లవారిని సంస్కరణ సభ్యులుగ జేర్చి పువ్వుల కనకమ్మగారి యాధిపత్యమున నోకసభ సమావేశపరచి సంస్కరణసభ్యులకు గూర్చి భాష్యుల. ఈ కేంద్రము, గుంటూరు నాగభూషణముగారు యుప స్యసించిరి.

కొండపల్లియందు రక్షింపవలసిన మైనరు బాలికలు ఆరుగురు గలరు. ఇది చిన్న గ్రామము. తక్కువ యిండ్లవారున్నప్పటికి మేళముచేయు జూని రెండు గలవు. అందుచే ఈ బాలికలకు గజలపూజ యొనర్చి మేళములయందు తీవ్రమున్నారు. వీరి తెల్లలను సంస్కరణ సభ్యులుగ జేరి ఈ బాలికలకు వివాహము లొనర్చుచున వేడుకొనగా, సభ్యులుగ జేరుట కేమియు ఆటంకము లేదనియు వీరిని గాక యింకను నున్న బాలికలకు పెండ్లిండ్లు చేసెదమనియు వీరిని సానులగుట కియ్యకొనిన, సంతకములు చేయుచువనియు జేష్టిరి సంస్కరణసభ తీర్మానము/ప్రచారము వీరికిగూడ వివాహము చేయవలసి యుండుటవలనను వారికి వివాహములు చేయుటకు తల్లిదండ్రులు యిష్టపడక పోవుటచే వీరిని మాత్రము సభ్యులుగ జేర్చుకొనలేదు.

ఇట్టిసిద్ధి నివృత్తునే గాక మేము ప్రచారముచేయు ప్రతి గ్రామమునను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చుచున్నది. వ్యభిచారవృత్తి యందు ప్రవేశపెట్టబడునాటిలో పెంపుడు బాలికలు గూడ అశేషులు గలరు. వీరిపై కఠినచర్య జరిపెదమని మాలోకొందరు తీవ్రవాదులు నమ్ములను ఆడుచుచున్నారు. మైనరు బాలికలను పక్ష పుష్ప తీయంపు ప్రవేశపెట్ట చలచివారిని, ప్రోత్సహించిన వారిని దండింపజేయుటకు 372, 378 క్రిమినలు లా చట్టములు గలవు. ఈ చట్టముల ప్రకారము యిదివరలో కొందరు శిక్షలను గూడ పొందియున్నారు. అయినను సంస్కరణ మహాసభవారు ఒకటి, రెండు సంవత్సరములు బాగుగ ప్రచారము జేసి మాసం దేశము నందరకు బాగుగ తెలియవరకు కఠినచర్య గడంగవలదనియు, ప్రేమపూర్వకముగ బోధించి, ప్రార్థించవలయుననియు వలచు నిచ్చియుండుటవలన మేము తీవ్రవదులను శాంతిపరముచున్నాము.

గాన కళావంతుల సంఘము లందరు తమ బాధ్యతలను గుర్రెగి యితిగలచే బాధలను కష్టములనుక పవిత్రతదర్శమును నువముకం దిడుకొని తమవారు బాలికలకు కులబుగ మార్చక వివాహము లొనర్చి పవిత్రతనుకల్పింపి క్రింది గాంతురు గాక, సంఘమునందు ప్రబోధ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకపత్రిక జరికొరంతి విశేషముగ గలదు. ఇదివరలో సంఘసేవయొనర్చు "హిందూయంతి" తన యుద్దేశము మార్చుకొనియుండుటవలనను, గుడివాడ సంస్కరణ మహాసభయందు శ్రీమతి యామినీ పూర్వ తిలకమ్మగారు హిందూ యంతి పత్రికను మిక్కిలముగాని, మీరు చెప్పించెదనని గాని నెలకొల్పియుండలేదని నుడివి యుండుటవలనను ఆంగ్లాదేశ కళావంతుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కాకినాడ సమావేశమందు యెప్పటివలె సంఘమునందు సంఘము తరపున ప్రకటించవలయునని ప్రార్థించిరి గాని లాభము లేకపోయినది. అందుచే సంఘమునకు పత్రిక నోకటి స్థాపింప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమందు పత్రిక ప్రచురణకు "రక్షణగృహము" కొకటి స్థాపింప నుద్దేశము గలదు.

ఇది శ్రీమతి యామినీయ్యను జూరపుటకు యేర్పాట్లు చేయబడు ను గాన యందు విషయమున దేశీయ తెల్లరు తగిన సహాయపు ప్రోత్సహములు జేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

భాస్కర ఈశ్వరము

కైకలూరు తాలూకావార్తలు

(నవ్వీయవిలేఖరి)

కాలమానము

సెప్టెంబరు 15: ఈ మధ్య కరువుగా పడినవారు ఎండలుకాయలుచేరి నీళ్ళకొరకు రైతులకొంచెము గడవిడచేసి నారు దైవకృపలన గత రెండుదినములనుండి నర్సి యుచున్నది. ఇప్పటివఱకు నరచేరు బాగుగానున్నది. భాగ్యము బస్తా 1-కి రు 2-50 లగాయతు రు-10 ల వఱకు అమ్ముబడుచున్నది.

ఉద్యోగులమార్పు

సుమారు ఒక నెలకొండల కైకలూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటు గావచ్చిన మ. రా. శ్రీ. పి. రామలింగయ్యచాదరి (బి. ఏ.) గారు నందిగామనును, మ. రా. శ్రీ. యడవల్లి వెంకటగ్రామయ్య (బి. ఏ. బి. యల్) గారు కైకలూరునును మార్పు కాబడిరి.

తాలూకాబోర్డు

ఎట్టకేలకు కైకలూరు తాలూకాబోర్డు 12 గురు మొదలు నామినేషను అయినారు. వారిపేర్లు 10-వ తేది ఆంధ్రదిన పత్రికలో జాడనగును. అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. (పెసిడెంటు ఎల్కను కొలదిదినములలో జరుగ వచ్చును.

శాసనసభ్యుల ప్రచారము

జన్మికుపతులను శాసనసభ్యులకై కృష్ణజిల్లా తరపున నిలబడిన మ. రా. శ్రీ. అడుముమిగి గోపాలకృష్ణయ్యచాదరిగారు 12-వ తేదీని కైకలూరువచ్చి అక్కడ వోల్టర్లతోకలిసి మాట్లాడిరి తెలిసినది. వారి తరపున మ. రా. శ్రీ. కామినేని పట్టాభిరామయ్యచాదరి, కామినేని నారాయణరావుచాదరి ముగంటి సుబ్బారావుచాదరి మొదలయినవారు యీ తాలూకాలోని కొన్ని ప్రదేశములలో ప్రచారము చేయుచున్నారు.

పంచాయతీ కోర్టు (పెసిడెంటు రాజీనామా) కోర్టు పంచాయతీకోర్టు, (పెసిడెంటు. మ. రా. శ్రీ. గుడిపాటి నారాయణరావుగారు తమ (పెసిడెంటు పదవికి రాజీనామా నోసంగిరి గత నెల 12-వ తేది ఆంధ్ర దినపత్రికలో డెబుబుజినది. ఆ రాజీనామాను 1-9-26 తేదీనుండి అంగీకరింపబడినదియు, తిరిగి (పెసిడెంటును 4-9-26 తేదీని ఎల్కను జేసికొనవలసిన దనియు శ్రీ. గుడివాడ డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరువారు పంచాయతీదార్లకు నోటీసు పంపినారు. ఆనోటీసు, సంబంధమైన కొన్ని ఆక్షేపణలు ఉండుటచేత (పెసిడెంటును ఎన్నుకొనలేదనియు, (పెసిడెంటును ఇంకా లేదని ఎన్నుకొనవలసినదని సుక్రమముగా నోటీసులను పంచాయతీదార్లకు తిరిగి పంపించవలసినదనియు కోరబడెను. ఇంతవఱకు తిరిగి ఎన్నుకొనవలసినదని నోటీసులు రాలేదు. పంచాయతీ కోర్టు కిట్టి దురవస్థ సంభవించినదని ప్రజలు విచారించుచున్నారు.

ఆరుతెగలపాడు సత్రము

ఈ తాలూకాబోర్డు (పెసిడెంటు మ. రా. శ్రీ. కాజు వెంకటయ్య చాదరిగారివలన పొలాలు కార్యప్రక్రమము మూడు-కన్నిండి కోట్లమీద ఆరు తెగలపాడు సత్రయొద్ద నిర్మాణము చేయబడుచున్న దివ్యమైన మూడు గదులుగల సత్రము పూర్తియైనది. దాదాపు 2-వేల రూపాయలు వ్యయమైనట్లు తెలియుచున్నది. ఇదివఱకు ఎడారిగానున్న ప్రదేశములో ఆభివృద్ధి నిర్మింపబడుటచేత ఆ ప్రాంతములందు కనుమేరమాపు దూరము మిక్కిలి శోభాయమానముగా నున్నది.

నంద్యాల

నాటక ప్రదర్శనము

(ఒక విలేఖరి)

ఈలోపల నంద్యాలలో నాటకముల పాడావిడి ఎక్కువగానున్నది. ఒకవంక నంద్యాల ధన్యంతరీ సమాజమువారును, మరియొకవంక గుంటూరు లక్ష్మీవిలాస సభవారును రెండుదినముల కొరపాక ప్రదర్శనము లొనంగుచున్నారు. కాని ఉండదగినంత రమ్యముగా లేవు. బాగుగా తయారయి వేషములకుల దగిన చుట్టును ధరించినవో వారిని ప్రేక్షకులకును నానంద దాయకమును.

ఉపన్యాసము

తే1 ది భానువారమునాడు 4 గం.కు యస్. పి. జి. హైస్కూలు తెలుగుపండితులు (బి. వే. బంధుత్వకురు రామకాస్త్రిలుగారు భగవద్గీతనుగురించి భాష్యసహాయముతో జయమ్. యల్. ఏ సభాభివృద్ధి సవనసరించిరి. మ. రా. శ్రీ. జి. రామరావుగారు (బి. వే. అనుముల వేంకటేశ్వరవిగాడు మువ్వనుప్రముఖులతోను లాన్సంగింపండి విచ్చేసియుండిరి. ఇట్లే ప్రతి భానువారమును కరుగు పని తెలియుచున్నది.

నైకలును తయారు చేయుటయం దొక నూతనపద్ధతి.

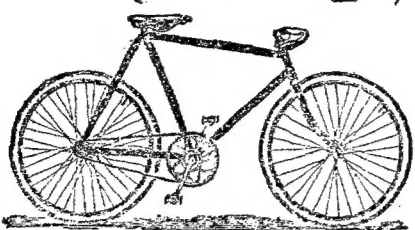
వర్తకునికి లాభకరమైనది

స్వంతదారునికి మిక్కిలి ప్రశంసనంది

హార్ క్యూల్స్ నైకిళ్లు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

వేరునందు
హార్ క్యూల్స్

బలమునందు
హార్ క్యూల్స్

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటువూ, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras.
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

కొను బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్జములకు వూచీ నిచ్చెదము.

మానవ పురుషుల లోలాకులు, దుస్తులు, మోపులు, బంగారుమోహనములు, మొదలగువాలు, మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈవెబ్ సైటును చూడవలెను.

పోస్ట్ బిల్లు: కాకుమాను లక్ష్మీయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అంబులదర్శు.

ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ

హెడ్ క్వార్టర్స్: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 చైన్ బాబురొడ్డు మద్రాసు.

వెంట్రుకలను

బాగుగా పోషించుటకును, అందముగా నుంచుటకును

ఓరియంటల్ టానిక్ కును

విశుద్ధ వాడవలెను.

అది బట్టలను పోగొట్టి, వెంట్రుకల కుదళ్లకుమంచి బలమిచ్చును. వెంట్రుకలు పెరుగుటకు తోడ్పడును. వెంట్రుకలను గడ్డమును మృదువుగాను, అందముగా నుంచును.

ప్రతి చోటను విక్రయమునకు దొరుకును.

Also By Messrs. B. K. PAUL & Co., M. R. PAUL & Co., 1 & 3, Bonfield's Lane, Calcutta
KEMP & Co., Bombay, DEY BROS, 32, Mongu Street, Rangoon.

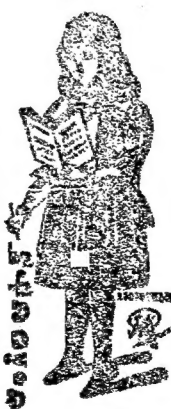
ఆంధ్రభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్ల భాషను నేర్చుకొనవచ్చును

ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ దివ్యమైన గ్రంథము ఇప్పటికి 10,000 మందిచే చదువబడి సుప్రసిద్ధిచెందినది. తెండవసారి ముద్రించబడుచున్నది. వారముదినములలో తయారగును. ఆంధ్ర, ఆంగ్ల భాషలయందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యము గల పండితునిచే పరీక్షించి వ్రాయబడినది. వారము దినములలో కాపీలు సిద్ధమగును. 60 దినములలోగా ఎవరైనను ఆంగ్ల భాషను సురుసహాయము లేకయే నేర్చుకొనవచ్చును. ఇది ఆంగ్ల భాష మాట్లాడుటకును చదువుకును, వ్రాయుటకును బాగుగా వేర్చును.

600 పుటలుగల పెద్దగ్రంథము. ధర ప్రతి 1-కి రూ 2-0-0. ఆకాభంగము కలుగవలదుటకై జడ్జి గారు ఆర్డరును పంపును. కేపాయిఖర్చు రూ. 0-8-0 లగును. 1255

టి. రాజగోపాలమొదలియార్, 302 టంకశాలపీఠి, మద్రాసు.

ఇసనావెలి పుచ్చుకొనుటవలన మీరు అప్పుడప్పుడు

మలేరియా వలన బాధపడకుండు - విముక్తి నొందగలరు.

మలేరియా జ్వరములకును, అవి రాకుండు ఆపుచేయుటకును గొప్ప ఔషధము.

గొక్క మాత్ర ప్రాధ్దాన, మరియొకటి రాత్రి పుచ్చుకొనుటవలన జ్వరములు రావు.

పిల్లలకు ఇసనావెలి ద్రావకము కూడ నున్నది.

ప్రతి మందులదుకాణములో దొరుకును.

(6)

మెస్సర్స్ గోరియో లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె 159, బొంబాయి.

ప్రతివృష్టి మందులను కొని మోసపోకును.

Messrs. Gorio Ltd.,

Post Box No. 159, Bombay.

విజయనగరము

సంతపేట, క్రొత్తపేట కన్నా (పడమర) వార్డుల మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు, 10:—7 వ తేదీన సంతపేట వార్డు ఎన్నికలు జరిగెను. చివరకు నిలిచిన ఆభ్యర్థులు అగ్గుడు. ఖాశీస్థల ములు రెండు ఈ క్రిందివిధమున వోట్లు వచ్చినవి.

శ్రీయుత ధారా చినరాజలింగంగారు	831
1) దాక్షగు గుగ్గిలం సుబ్బారావుగారు (ప్రస్తుతపు కాన్సిల్లరు)	827
2) కోడి వెంకట్రావునాయుడుగారు	228
3) రుద్రాభిల్ల బంగారయ్యగారు	192
4) పుచ్చలెక్కెనాథంగారు (ప్రస్తుతపు పట్టణం) 46	117
5) కొవ్వలి సత్యనారాయణంగారు	5

శ్రీయుత ధారా చినరాజలింగం, గుగ్గిలం సుబ్బారావు గార్లు ఈవార్డులను ఎన్నుకొనిరి.

9-9-26 న క్రొత్తపేట వార్డు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఖాశీస్థలను ఒకటి. ఆభ్యర్థులు ముగ్గురు. వోట్లవివరము

మొత్తము సంఖ్య	875
శ్రీయుత చక్రవర్తుల తాతాచారిగారు	246
1) కొరిళ్ల సుందరరామయ్యగారు (ప్రస్తుత) 86
2) తెలిదేవర వాసుదేవరావుగారు	41
చెల్లనివి	2
శ్రీయుత తాతాచారిగారు ఎన్నుకొనిరి.

కన్నా (పడమర) వార్డులను చాలమంది ఆభ్యర్థులుగా నిలువబడినప్పటికి మిగిలినవా రందరు తమ యభ్యర్థిత్వమును వదలుకొనినందున ఇదివరకునుండి సభ్యులుగా నున్న శ్రీయుత లింగం సుబ్బారావుపంతులుగారు పోటీలేకనే జయమొందిరి.

సీతారామభక్తనరమాజము, కృష్ణాప్రమి మా పురమున 1 దాసన్న పేటలో పై సమాజమువారు 21-9-26 తేదీన కృష్ణాప్రమి మహోత్సవము జరిపించినారు. ఈ సందర్భమున శ్రీయుత. మేడేపల్లి రమణాచార్యులవారు శ్రీకృష్ణ జన్మచరిత్ర బహు ఆహ్వానకరముగా భక్తులకు వినిపించినారు. ఈ సమాజాభ్యర్థులు శ్రీయుత వింజమూరి హనుమంతరావుగారు సమాజాభ్యర్థులందరి క్రోధతో పనిచేయుచున్నారు. వీరికి అన్ని హిందూ ఉత్సవములను జరిపెదనని నమ్ముచున్నాము.

(స్వకీయవిశేషం)

శ్రీరామ గ్రంథాలయ

వార్షికోత్సవము

అయితానగరస్వామి

9-9-1926 తేదీన తెనాలి తాలూకా అయితానగర స్వామివరము జరిగిన శ్రీరామ గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము మ.రా.శ్రీ. త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదూరిగారి యధ్యక్షత క్రింద మ్యూనిసిపల్ స్కూలులో జరపబడినది. దీనినాలి నాగేశ్వరశాస్త్రిగారు గ్రంథాలయోద్యమము ఆంధ్రదేశమున పూర్వము విరివిగా వ్యాపించియున్న దనియు, మధ్యయుగమున మహమ్మదీయ పరిపాలనమున, అనేకగ్రంథాలయములు అగ్ని కాహుతియొనర్పబడినవియు వరల నిష్కర్షింపబడి లేలైతెనుచున్నవనియు నుడిచిరి. పర్యతనేని వీరయ్యచౌదరిగారు ప్రస్తుత సాంఘిక దురాచారములను ఖండించుచు, వివాహము కుళ్యాదులందలి దురాచారములను విరమముగా తగ్గించవలెననియు, లోకము బోధ్య మ్యునిసిపల్ యెన్నికల విషయమున జరుగుచున్న కలకములకు వ్యయములకు కారణము విద్యావిహీనతయే యనియు, విద్యాభివృద్ధి కలిగినగాని యీ దురాచారము లన్నియు క్రుగ్ధవనియు, విద్యాభివృద్ధికిగ్రంథాలయములు మూలస్థానములనియు, కాన సత్వరమే గ్రంథాలయముల నభివృద్ధిపరుపుమని నుడిచిరి. సిమ్మట ఆస్థానము గ్రంథాలయములు - వాని యుపయోగములను గురించి విమర్శించుచు గ్రంథాలయములను పోషించుట ఆత్యోపకారమే గాక పరోపకారమునియు విశ్వనాథవ్రహ్మచారి మునందు అమాత్యులమైనది విద్యయే యనియు ఆట్టివిద్యాభివృద్ధికి పాఠశాలలే గాక గ్రంథాలయములు ముఖ్యవసరముగాన ఈ గ్రంథాలయము పత్తరాఫ్ఫిచ్చుకొందులకై టూ రైల్వే రాజ పోషకులగును, పోషకులుగను, ఘోషకులుగను తేరు దేని పాదలను ప్రోత్సహింపవలె.

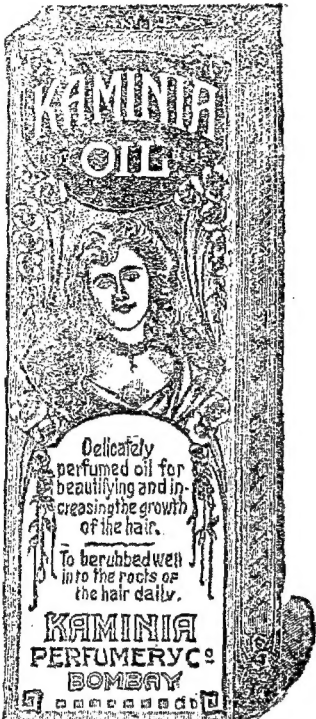
తాళ్లూరు సీతారామయ్యచౌదరి, కార్యదర్శి.

వనాపధిశబ్దాద్ధనిమిత్తము

"భక్త దీపిక" 85000 సంస్కృతశ్లోకములకు తెలుగు అర్థములుకలవు. క్యాలికోరెండు చల రూ-4-1-0 లు ఇందు సమస్తభాగములు కుద్దిచేసి భక్తములు చేయు యానాని ఆయాశ్లోకవిభాగములు గలవు. ఈ 1 కి రు. 500 కిమ్యుకుల భక్తములు కూడ గలవు. క్యాలికోరెండు చల రు. 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు రాయవరము గోవావరి.

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అత్యుత్తమైన నాననద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఉడిగిపోయిన కాపాడును, వారి యెక్కు అభివృద్ధిని, సౌగంధము పెచ్చించును. పుష్టియందు గలుగునుటకు పోషకద్రవ్యము, బట్టలను మాన్పును. రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన గువానగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమున, చలదనమున, మంచియోచనను గలిగించును. నేనకు నేలమండి దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన ఆత్మగృహీత గుణమును గురించి చాలగొప్పగా పొగడియున్నాను. ఈ దిగున తెలుపబడిన యోగ్యతవైతము చదువుదు. నివాళిచందు భండారి, అమృతసర పంజాబునుండి వ్రాసినది: "మీ కామినియానూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకల మెదడునకు, అందుగా నుండుటకు చాలఉపయోగకరము. డి. సి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు. దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువదు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు. 1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము ,, ,, 2-10-0 ,, 0-12-0 ,, పోస్టుఖర్చు: కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామ మనయను యుండు ప్రతి వాగరికయుండు సుకామమునందు తప్పక భార కును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణముగల తక్కువరకము నిచ్చి "ఇది సరవము, శ్రేష్ఠమైనదని" చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభ ము గలదని తెలుసుకొనడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తల్పశ్రమముమీద లోబడకూడదు. ఎప్పటికినీ కామినియా నూనె తప్ప మరే దియు వాడకూడదని క్రితకరమకొనడు

అత్తరులన్నిటికి రాజవంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచేతలగొప్పగొప్పగా ప్రశం సించబడినది. ఇది రుతులయందు కొని యక్కులను తేదిన కొద్దగాకొసిన శుభ్రములవలె మీమట్టుతక్కు లను దానినా పర వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుదు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు. క్రింద స్థు బుడ్లి 1 కి ధర రూ 2-0-0 డి. సి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము. ,, ,, 1-4-0 ,, 0-5-0 ,, కాంపెట్ బుడ్లి 1 కి ధర రూ 0-2-0 పోస్టుఖర్చు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, 126 285, జమ్మూనగరు మార్కెట్టు, హొదాయి

కేసరి - లోధ గర్భాశయరోగ నివారణి

Advertisement for Kesar's Loob featuring an illustration of a woman and a bottle of the medicine. Text includes 'Kesar's Loob', 'A BOON TO WOMEN', 'Cures All Diseases & Disorders peculiar to THE FAIR SEX.', and 'ASK YOUR CHEMIST OR MEGANI KUTERHAP L. G. MORE, MADRAS'.

క్రిందపాటికిది 'కేసరి' మనిషి, కలవృక్షమనిషి, కానభేదమనిషి, కొం గు బంగారమనిషి, రక్తఖితి యభరణమని షి, సర్వాభిప్రప్రదాయని యనిషి వాడి: వారు పలువిధములుగ ప్రోత్సము చేయు చున్నారు. ఈకేసరిగర్భాశయ రోగము వన ఓ మధురో తయారచేయబడి: ది. దీని స్వరూ పము, రుచి, జాంతు తేనెను బోలియుండును. ఇది ఋతుశూల, ఋతుస్రావదోషము, ఋతుస్రావము హేమ్యుతిక్కులవలన, ఋతు ప్రాసము వివిధరంగులుగ ప్రసించుట, ప్రదర రోగము, అక్షిప్రాసము, పోతురోగము, నూ లికావాళము, సంతాపహీనత, మూతిగడ్డ, మూర్ఛ, పికావబాధ, మొదలగు ఈ గర్భాశ యరోగములను కడుపుబియ్యగాక రక్షింపిన త, అక్షి ర్తి, మలబద్ధము, నడుమనోషి, కా థ్మచేతులు మలం; ఉబ్బరము, మొదలగు వ్యా ధులనుగూడ సమృద్ధముగ ముక్కుచున్నది. ఇది అన్ని ముండులపావులలో దొరకును. పెద్దబుడ్లి రు 2-0-0 చిన్నబుడ్లి రు 1-10-0 కేసరి కుటీరం, ఆయుర్వేద వైద్యశాల, ఎన్నూరు, మద్రాసు. తెలిపాం: "కేసరి" మద్రాసు. తెలిపాం: 8486.

నోట్లు కొత్త ఉత్తరువు మదరాసు రాజధానియందు, జిల్లాబోర్డు, తాలూకా బోర్డు, మునిసిపాలిటీలు, కాసనసభలు మొదలగు ప్రజాసంస్థ లను యొక్కెలు జరుగునపుడు వోటింగుపద్ధతి ప్రభుత్వమును కొన్ని నిబంధనలు చేయబడియుండెను. అందు వోటర్లు చదువు రానివారు వోటింగుస్థలమున కేగి తమ "వోటును" ఫలానా వారి కివ్వవలయు నని "పోలింగు ఆఫీసు" గారిలో చెప్పు కొనుటయు, వారు వోటరుకోరిక వైస + గుర్తును "వేరెటు" కాగితముపై వేయుటయు, ఆ కాగితమును వోటరుచేతి కిచ్చు టయు, వోటరు సీజచేయున్న పెట్టెలో వేయుటయు యిట్లు, యెన్నికనిబంధనల ప్రకారము జరుగుచుండెను. ఈ నిబంధనలు 1920-వ సం॥ నవంబరు 28-వ తేది "ఫార్టు వెంటు బార్లి గెజిటు"నందు నెం 1120 రుగ ప్రచురించబడి యుండెను. ఆ నిబంధనలలో 16 (1) గుర్తుగల నిబంధనయందు "వోటరు వేరెటు కాగితముపై నుండు అభ్యర్థుల పేర్లు చదువ లేకగాని గుర్తుపెట్టలేక గాని పోలింగు ఆఫీసుగారిని తాను చెప్పిన ప్రకారము గుర్తుపెట్టుటకు కోరినయెడల, పోలింగు ఆఫీసు గుర్తుపెట్టి ఆకాగితమును వోటరునకు యిచ్చియెడుట నున్న వేరెటుపెట్టెలో నుంచ ముచి చెప్పవచ్చు" అని కలదు. తనాదిగ "వోటరు" పోలింగు ఆఫీసుగారు, వోటరు కోరిన ప్రకారము "వేరెటు" కాగితముపై గుర్తుపెట్టుట, ఆ కాగితమును వోటరున కిచ్చి పెట్టెలో వేయించుట యీ ప్రకారము జరుగుచుండెను. కాని యీ నిబంధనలోని యధ్యక్షు లేటెల్లముగా లేనందున, కొన్ని తగాదాలు వచ్చుట హై కోర్టువరకు పోవుట, యిత్యాయు జరుగుట మున్నగు యిబ్బం దులు ఆచరణయందు పెట్టికది లగాయకు వచ్చుటంబట్టి, 946 నె-బగ, ఫార్టు వెంటు బార్లి గెజిటునందు, ఆ 1924-వ సం॥ కెప్టెంబరు 28-వ తేదిగల గెజిటు ఆర్డరు (జి. ఓ. నెం 2628 యల్. అండ్ యమ్.) సందేహానివృత్తిగ విస్తృతముగ అభ్యర్థ యు యెటుగాని వారి ఏ కిట్టయెటుగాని బల్లపైన చదువు రాని వోటరు ఫలానావానికి తన వోటు గుర్తుపెట్టవలె నని కోరినయెడల వా రెల్లరును చూచుచుండ గుర్తుపెట్టవలె నని ఆ 16 (1) నిబంధనయొక్క అర్థమును విపులముగా నందిరకు తెలియుటానున ప్రచురించియుండిరి. తరువాత యిట్టి న ల ఆ 1925 సం॥ ఆగస్టు 28-వ తేదిగల ఫార్టు వెంటు బార్లి గెజిటు నందు. (జి. ఓ. విన్ నెం 8770 యల్. అండ్ యమ్.) "ఆ 1924 సం॥ కెప్టెంబరు 28-వ తేదిన ప్రచురించబడిన జి. ఓ. నెం 961. జి. ఓ. 2628 యల్. అండు యమ్. ఆర్డరును" రద్దచేసినా మని ప్రచురింపబడియుండెను. ఇంకలో నిట్టి ఆర్డరు నెండులకు ప్రచురింపబడినా?

రాజధాని మొత్తముమీద వైద్యశాలకు యెన్నికలు జరుగవలసిన సమయము యిక నెలరోజులలో రానున్నది. వోట ర్లు అధిక సంఖ్యాకులు చదువురానివారు. తుదకు కాగితము నెట్లు పట్టుకొనవలెనో తెలియనివారు. ఈ 16 (1) నిబంధన ప్రకారము పోలింగు ఆఫీసుగారు, వోటరు తీసుకొని రూస్య స్థలములోనికి పోయి గుర్తు పెట్టవలెనా, లేక పోలింగు ఆఫీసు గారు మార్చినియున్న వేరెటువద్ద గుర్తుపెట్టవలెనా అను సందియము కుదురు తెలులనో ఎవరు తీర్పువారు? ఎన్నిక ఆ యి న పి మ్మట్ల కోర్టు లో దావాలువేసి "కోటురు" ఒకరి పేరు చెప్పిన, పోలింగు ఆఫీసురు త, యిష్టముచచ్చినవారికి గుర్తుపెట్టిన అభ్యర్థులకు నష్టము రాదా? పోలింగు ఆఫీసుగారి దృష్ట్యములో నెవ్వరున్న వారు అవ్యవస్థలకు లగుదురు! వోటరు చదువురానివాడు. ఎచ్చట గుర్తుపెట్టెనో కనుగొనలేడు. ఎప్పుడునుండి చదువు రాని వోటర్లునులవేత పోలింగు ఆఫీసుగారి దడుదాక్షిణ్య ముందు అభ్యర్థు లుండును. ఈ పోలింగు ఆఫీసురు, చెరుమెనులు, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లు, జిల్లాకలెక్టర్లు వీరిచే నియమింప బడుదురు. ఒక మునిసిపల్ సంఘములో చెరుమెను తనయిచ్చును జరిగిన. పోలింగు ఆఫీసును నియమించి తన "కేండ్రిట్టు" వచ్చునట్లు పన్నాగము వస్తుటకు కిసనూర్గము యొక్కదును గదా. ఇంతకన్న ఘోర మున్నదా? తాను ఆనందప్రకారార్థ ముగ వైసమెనువదలి నలంకరించుట కేమైన సందియమున్నదా? ప్రతిసంవత్సరము యేదెనిమిది వార్డులకు యెన్నికలు జరుగుచు కదా! ఆసందర్భములో తన యిష్టప్రకారము నడుచు పోలింగు ఆఫీసురు నియమించి తన కేండ్రిట్టును కాన్సిలరుగా రప్పించుచు తునకు తన టంగం ఆధునసప్పటికి కాన్సిలంకయ్య తన యిష్టలతో నిడిమరల తాను చెరుమెనుగా రాగలంకనుకదా? తనను భూషించుచు, తన యదుగులకు మడుగులాగు యెట్టివారి

నైన యీశ్వరుల సలంకరింపజేసి తాను చిరకాలము నైరు మెనుపదవి ననుభవించుచు తన పరిపూర్ణము విశిష్టము వారిని ప్రతిభానియ్యక కాలము గడుపుటకు లగిన సావకాశము యీ కలెండరి ప్రభుత్వమువారి ఆర్డరు, ఆ 1926 సం॥ ఆగష్టు 23-న లేదిన ప్రచురింపబడి, దుర్భాగము ప్రబంబును మార్గమై యున్నది. కాని ప్రజాసౌఖ్యమునకు కాదని యీ ప్రాంతభాగమున కలిపిమాచినవారికి బోధపడకమానదు. ఈ క్షమయము వెంటనే ప్రభుత్వమువారు మరల యోచించి, యీ ఆర్డరును రద్దు చేసి ఆ 1924 సం॥ సెప్టెంబరు 23-న లేదిన గల నెం 964 రు జి. ఓ. 2628 ఆర్డరును సజీవముతో నుండులాగును వెంటనే ఆర్డరు యివ్వవలెను.

తమస్సు రాబోవు యెన్నికలందు పెక్కులకు చిక్కులకు ప్రజలు పాల్పడి, భనవ్యయము, కేరకవ్యయము, మిశ్రులలో విశోధము మున్నగు తగాదాలలో బడి మనశ్శాంతిని వీడుదురు. ఇట్టిశిథిలో ప్రజలు లుండుట ప్రభుత్వమువారికి మంచిదా? లేక ప్రజలు నెమ్మదిగనుండి తమ యిష్టము వచ్చినవారిని తమ ప్రతినిధులుగ సంపన్నులై నని ప్రభుత్వమువారి ఆభిప్రాయమా? చట్టనిర్మాణ మొక తీరునను, ఆచరణయం దింకొకవిధమున నుండుట సమంజసమా? ఇట్టి ఆర్డరులన యెట్టి యిక్కట్టులు వాటిల్లినో చట్టనిర్మాణ ర్తలు కొంచెము యోచించవలదా? కనులుమానుకొని దస్మతుజేసినట్లు చేయుట రాజకీయవేత్తల లక్షణ మగునా? సాంకేయిక విచారించి, ప్రజల కష్టనిష్ఠురముల గమనించి యిట్టి సమయములో చట్టములుగాని ప్రభుత్వ ఆజ్ఞలుగాని యుండవలెను. అందునను దేశములో కాంగ్రెసు పక్షము, జస్టిసుపక్షమువారును పెనగులాడుదుండ, ప్రభుత్వమువారిొకపక్షముచేరి యుండుట ధర్మమా? పరిపాలకులు యీ నీతిపాటించుట ప్రజాసేవ యగునా? ఈవిధమైన చిక్కులన్ని న సంగ్రహముగూడ కలుగును.

గుంటూరు, చట్టి నరసింహారావు.

చదువురానివాళ్లు వోట్లు ఇచ్చుట

ప్రభుత్వమువారి క్రొత్త ఉత్తరువు

ఏలూరునుండి విలేజ్ ఇట్లు ప్రాయము మన్నాడు:-
మునిసిపలు ఎన్నికలలో చదువురానివారు తమవోట్లను ఇచ్చునప్పుడు పోలింగు జిల్లాల అధ్యక్షుల ఎదుటగాని వారి ఏజెంట్ల ఎదుటగాని వోటును నూచించు పేరువద్ద గుర్తు పెట్టవలయునని ప్రభుత్వపు టుత్తరు వొకటి యుండెను. ఈ ఉత్తరువునకు మోసముజరుగుటకు వీలులేకుండెను. ఈ నిబంధనగరించి ఇంతి వరకు ఎక్కడ ఎట్టి అక్షేపణ గావించి యుండలేదు. ఈ నెల 7-న లేదిన గజెటునందు ఈ వర్సాటు రద్దుజేయబడె నని ఒక ప్రభుత్వపు టుత్తరువు ప్రకటించబడెను. ఈ ఉత్తరువుకు ఆధారముగ గైకొని 9-న లేదిన ఏలూరులో జరిగిన మునిసిపలు ఎన్నికలలో పోలింగు ఆఫీసర్ చదువురాని వోటుల వోట్లను గుర్తుపెట్టెను. అధ్యక్షులుగాని వారి ఏజెంట్లుగాని బాలము పేరును చూచుటకు వీలులేకపోయెను. ఇందున అన్యాయము జరిగినదని ఓడిపోయిన అభ్యర్థి తలచుచున్నాడు. అతడు కేసు కూడ దాఖలు చేయుచున్నాడు.

కాషనభ ఎన్నికల సందర్భమున కూడ ఈ ఉత్తరువు అనువర్తించునా యని పలువురు ప్రశ్నించుచున్నారు. అట్లైన జస్టిసుపక్షమువారు తమకు అనుకూలమగు పోలింగు ఆఫీసరులను నియమించుకొని చదువురాని వోట్ల నన్నిటిని పొందవచ్చును.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

న. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము

తెలుగు లిపిలో తెలుగుగ్రంథముతో నున్న చాలకాదంబరీ 0-6-0 నీతికథా ప్రస్తావన 0-12-0; కల్పరూపావళి 0-5-0;

లింగానుశాసనము 0-4-0; భాగ్యరూపచంద్రిక 1-4-0.

IN DEVANAGARI SCRIPT AND ENGLISH

Outlines of Sanskrit Grammar 1 8 0

Outlines of Sanskrit Compound 0 4 0

పలయువారు:-N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నర

సింహం, బ్రహ్మనింగు మల్లాలు, అనులాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

[81-12-26 లోగా కొనువారికి 1 రూ. 82 అణాలు

గూడక ఇవ్వబడును.]

NESTLE'S
MALTED
MILK

is as
Beneficial
as the name of
NESTLES
is
World Famous

15 oz. Bottle Rs. 1-12

ఏజెంట్లు కావలెను 2081

కలనోప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలి పట్టుకొనటా పంటినోప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టగల భారతదేశం దిన "జామా తెలుసునకు" సమయము మందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది అడ్డి 1-3 అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైనప్పనాయునివీధి, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాల కర్నూలు

యిచ్చుట యావత్తు ఆయుర్వేద వైద్యముల పోరమును.
సిద్ధలక్ష్మ మకర
ధ్వజము 60 మా
త్రలు రు. 10

పుల్ల పంతుల
రామచంద్రయ్య
(ప్రాప్తి)రు.

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వసం॥ సెప్టెం. 17-వలేము శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాల బా 1-కి రు 63 0 0 మొదలగు 77 0 0 వరకు

లియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని	,,	ర 48 గలవి రు	12 8 0 12 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	9 10 0 10 0 0
నవ్వులు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0 12 4 0
సెనగలు	,,	డిటా
పెసెలు	,,	డిటా
మినుములు	,,	డిటా
ఉలవలు	,,	ర 164

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	153 0 0 155 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంజేరు నెనగపప్పుబా 1-కి	,,	50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	48 0 0 49 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 118 మినుమునూనె	,,	118 0 0
అనుదము బా 1-కి	,,	91 0 0 92 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపనుపు బా 1-కి	,,	72 0 0 73 0 0
మారకనుపు	,,	25 0 0 28 0 0
విరపకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-కి	,,	130 0 0 137 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంగు ముఖగు 1-కి రు 40,45		
కాళహస్తపాయకట్టు	,,	10,55
తెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0 10 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	85 0 0 86 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,,	28 0 0 30 0 0
చదరం	,,	29 0 0 31 0 0
రత్నండు	,,	27 0 0 29 0 0

6. లోహములు.

నెండ్లి 100 తులంకు	,,	65 8 0 66 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	,,	21 4 0 21 8 0
వవరము 1-కి	,,	18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	240 0 0 250 0 0
రాగి డిటా	,,	258 0 0 262 0 0

7. దూది.

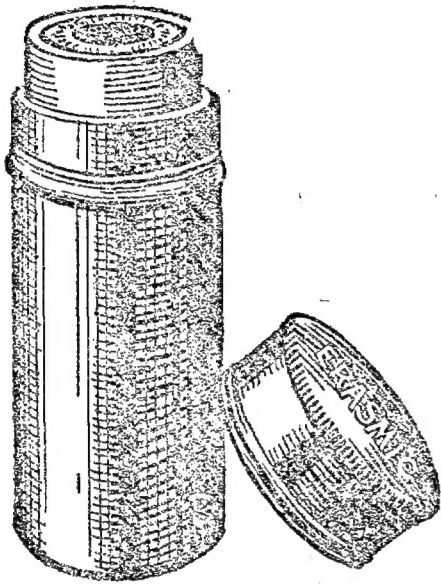
చోండాపెట్టు బా 1-కి	రు	500 0 0
పల్నాడు దూది	,,	145 0 0

8. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 నెట్టె 1-కి	,,	5 4 0
నూళ్లయేనుగ నెం 20	,,	6 12 0
నెం 20 నెట్టె సింహం యీటె	,,	7 10 0
నెం 22	,,	7 14 0
నెం 12 1/2 అల్లెనప్ప	,,	5 8 0
నెం 12 1/2 పొండిచేరి	,,	6 0 0
నెం 14 1/2	,,	6 7 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	5 10 0
నెం 14 1/2 న్యూకాటన్	,,	6 0 0
నెం 10 1/2 కోయిలబుట్టూరు	,,	6 4 0
నెం 2 1/2	,,	5 11 0
నెం 1 1/2	,,	6 8 6
నెం 12 1/2 చూళ్	,,	5 12 0
నెం 1 1/2	,,	4 0 0

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము నా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; దబన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి పీథి, మద్రాసు లేక, చౌబాయి

మీ గడవలె సమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన నుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖము ఎండనీయదు.

ఎ రా సి మి క్
వే వింగు ప్టి క్

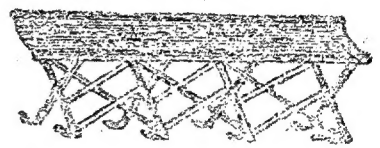
ఎరాన్మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

2039

యమ్. నారాయణ, మేనేజరు.

మొనర్పు బి. కోటయ్య, యం. చలమయ్య అండు కో,
క్యాంపు ఫర్నిచర్ మేకర్లు, నర్సారావుపేట.
గుంటూరు జిల్లా

నమ్మకమైన సామానులు ప్రత్యేకమైన పనివారిచే తయారు చేయబడును. మొదటికం. రెండవకం.
క్యాంపు మంచము 14-0-0 18-0-0
పడక కుర్చీ 7-8-0 8-2-0

మేజాబల్ల (డ్రాయరు Xలది 10-0-0. తనది 8-0-0.
ఆఫీసు కుర్చీలు ఇంకా యితర సామానులకూడా వున్నవి. క్షణం
పడుదు. మీయొక్క దేహభూషణమును పొందుటకు, మానద్రవ్యము
సామానులను పూర్తి అయ్యి వివరములు కావచ్చునాగు క్యాట
లాగునను పై కనిపించునట్లుగా వ్రాయుడు. ప్రతిత్వరహితము
1/3 వంతు సొమ్ము అడ్వాన్సుగా పంపవలెను. 2979

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమౌఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పింజములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, పీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిగు,
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గిన
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

జ్యోతిషశాస్త్రమున ప్రసిద్ధులైన డాక్టర్లు

కెం మాత్రలు 0-10-0 (దీని లెక్కలు)

చలనశక్తి (ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము) గుగుభక్తియు!
శరీరములో ఉత్పన్నమయ్యే గతిగతి మైత్ర్యవశల
కీడుగ్రలు దివ్యాత్మత్వము, అర్హతము, అగుత్తి, అభివృద్ధి,
అన్ని మార్గములు, అతిదాహము, ఎక్కువ, సహనశక్తులు
యందు బలమయ్యును, మేల్కొలుపు, సామర్థ్యములు, దీర్ఘ
ప్రజీవు, అక్షులు మొదలగునానియందు గలిగెడి సౌఖ్యమును
సోగోట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవారోగ్యమును బెంబేలెత్తినావును.
ఇందు ఆహార విషమయి చేరవది. అనుభవమునకు దొడగ
మగుటచేతను పరమసంస్కరియ యని చెప్పవచ్చును.
ప్రతివ్యసారి వాచిచూచిన విజయ తెలియగలదు.

విరువాత:— (3079)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

జాస్తి నిజమోలు, ఎంకెల్ల, కృష్ణాజిల్లా.

చలికాలమునందు

మీరు మీయంటిమందును తీసు

రుకణి కుక్క-రు
మీకు కాలము, పైకము, శ్రమ
మ మూడుదలయ్యెను. 5 పొకర్లుమైన సెజు
లందుగలదు. 1, 2, 4, 6, 8 గరికి మూడు
భరలు రూ 13, 18, 22, 27, 33. కాతెజికి
ప్రత్యేక భర. వివరములు గురు పుస్తకము
ఇనామగా పంపబడును.

రుకణి కుక్క-ర కో

నెం. 18 మాదానడిపి
1128 రాయపురము, మద్రాసు.

